

תשורה

שמחת נישואין של

מנחם מענדל ושרה לאה מאן

כ"ט טבת, ערב ראש חודש שבט ה'תשפ"ד

תשעה באב

שמחת נישואין של
מנחם מענדל ושרה לאה מאן
כ"ט טבת, ערב ראש חודש שבט ה'תשפ"ד

ב"ה.

פתח דבר

לזכרון טוב, יום כלולת צאצאינו החתן התמים מנחם מענדל שי' עם ב"ג הכלה מ' שרה לאה תי', הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק – מיוסד על ההנהגה בעת שמחת הנישואין של כ"ק אדמו"ר – בתשורה המוסגרת בזה.

*

התשורה כוללת:

א) מכתבים ומענות בקשר למשפחת החתן והכלה - כולל מכתבים ומענות שמתפרסם בזה לראשונה.

ב) מיומן הרב ליפא ברענאן שי' סב הכלה. – מחודש שבט בחצרות קדשנו שנת תשל"ד - תשל"ה.

ג) שיחות, מענות, וכתבי יד בנוגע תקנת לימוד הרמב"ם - בקשר להזהירות והקאך של החתן ומשפחתו בנוגע תקנת לימוד הרמב"ם, חלק חשוב מהם מודפס מחדש מקונטרס תקנת הרמב"ם מועד תלמידי התמימים וליקוט מענות קודש.

*

ויהי רצון, שתיכף ומיד "ישמע... קול ששון וקול שמחה" האמתי, כאשר "נזכה זעהן זיך מיטן רבי'ן", בביאת משיח צדקינו, תיכף ומיד ממש!

משפחת ברענאן

משפחת מאן

מכתבים ומעצות

בקשר למשפחת החתן והכלה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ח שבט, ה'תשל"ו
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה אהרן יצחק שי'

שלום וברכה!

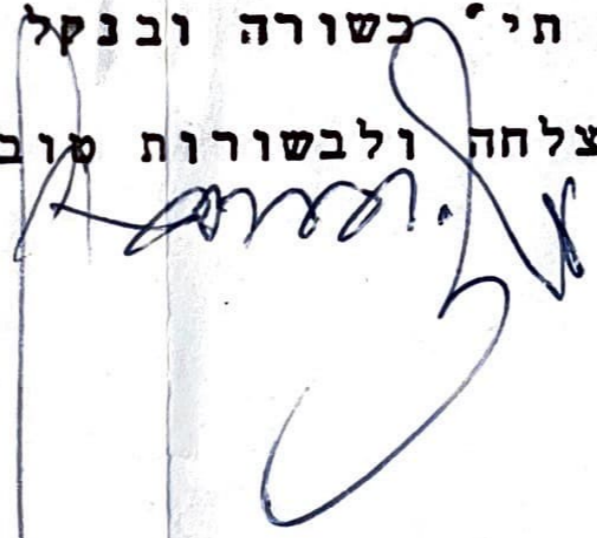
מאשר אני קבלת הפ"נ, והמכ"ז והשי"ת ימלא משאלות לבנו לטובה ולברכה.

וכיון שהנהגה בחיי היום-יום מתאים לרצונו של השי"ת זהו הצנור והכלי לקבלת ברכות ה', הרי מובן שכל הוספה בעניני תורה ומצותי' מוסיפה בברכותיו בכל המצטרך, אף על פי שציוויי ה' מוכרח לקיימם מצד עצמם גם שלא על מנת לקבל פרס.

ובענין שהזמן גרמא, בקשר ליו"ד שבט, יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שעל ציון שלו יזכירוהו בתפלה, בודאי שעל כאו"א מאתנו להתבונן איך שבעל ההילולא הקדיש ימי חייו להחזקת והפצת התורה והיהדות, בלי פשרות, ובמסירת נפש ממש. ומעשה עיקר, שהתבוננות תביא להוספה בהתאמצות כאו"א ללכת בדרכיו, ובפרט שבעל ההילולא עומד לימינם של כל ההולכים באורחותיו וממשיכים בפעולותיו, וברכתו מלוה אותם להצליח בזה וגם בעניניהם הפרטיים, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה שהשי"ת ימלא ימי הריון זוג' תי' כשורה ובנקל ותלד זח"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

ובברכה להצלחה ולבשורות טובות
בכל האמור

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
20th of Adar I, 5733
Brooklyn, N.Y.

Mr. Moshe Godol Traxler
1008 W. 25 $\frac{1}{2}$ #203
Austin, Texas 78705

Greeting and Blessing:

I am in receipt of your letter of the 12th of Adar, with the enclosure. May G-d grant the fulfillment of your heart's desires for good in the matters about which you write.

With regard to your question if I have any advice which can help arouse a more favorable outlook from G-d, you surely know that the daily life and conduct in accordance with the Will of G-d, who is "Healer of All Flesh Who Works Wonderously" is the channel through which to receive G-d's blessings. Therefore, every additional effort in matters of Torah and Mitzvoth in the daily life, both on the parts of those who are in need of G-d's blessing, as well as those who are concerned for their well-being, will surely bring additional Divine blessings. Needless to say, there is always room for improvement in all matters of goodness and holiness, since they are infinite, being derived from the Infinite.

In the present situation, I would also suggest that the Tefillin and Mezuzos should be checked to make sure they are Kosher, and that care should be taken in putting on the Tefillin everyweekday morning.

Receipt is enclosed for your Tzedoko, and may it additionally stand you and all yours in good stead.

May G-d grant that you should have good news to report in all above.

With blessing,

M. Schneerson

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, מוצאי שבת, ב' דר"ח אדר ראשון
שנה השביעית, ה'תשל"ג.
ברוקלין, נ.י.

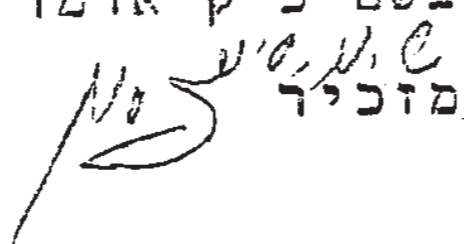
האברך ליפא שמואל שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכתב מיום ו' שבט.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

נ.ב.

בנוגע להמשך לימודיו - ע"פ מחז"ל במקום שלבו רוצה.

Tel: HYacinth 3-9250

Cables: LUBAVITCH NEWYORK

מ ז כ י ר ו ת
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ל י ו ב א ו ו י ט ש

✠

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi

770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, אדר"ח אייר תש"מ
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ כו'
מו"ה ליפא שמואל שי'
ברענאן

שלום וברכה!

מועתק בזה מה שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לציין בקשר לקבלת ב'
החברות "יד אלעזר":

"נת" ות"ח.

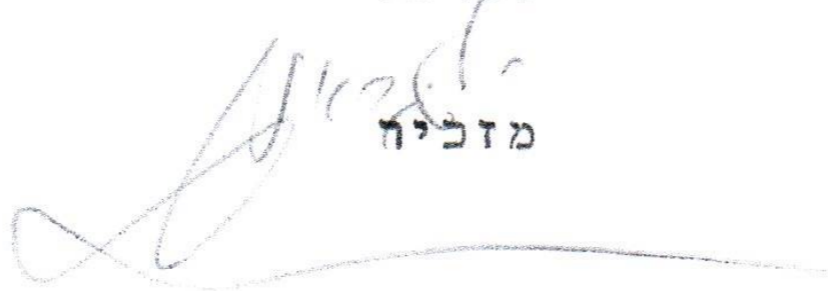
ות"ח במיוחד להשולחים שי' והמערכת שי'

וילכו מחיל אל חיל.

המצו"ב הוצאות המשלוח."

מברכה

מזכ"ח

ברענאן - ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בייה, בדרייח אדייטש תשדיימ
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נוי"נצונ
מוה' ליפא שמואל שי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות יום הולדת השלישי של בנם אהרן משה שי, הנה מועתק לקמן חלק ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהגי ישראל בזה. ויה"ר מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוג' תי' ואת כל ילדיהם שי' לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

בברכה
אריאל שניאורסאהן

הפ"נ שבמכ' יקראו בעת רצון על הציון הק'.

וזי"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

..... ובדבר גזיזת השערות - אפשערעניש - הוא דבר גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא בהחינוך דהשארת פיאות הראש, ומיום הגזיזה והנחת הפיאות של הראש, נהגו להדר להרגיל את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש שעל המטה. והשי"ת יהי' בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמיות וברוחניות.

ברענק - אהי"א

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

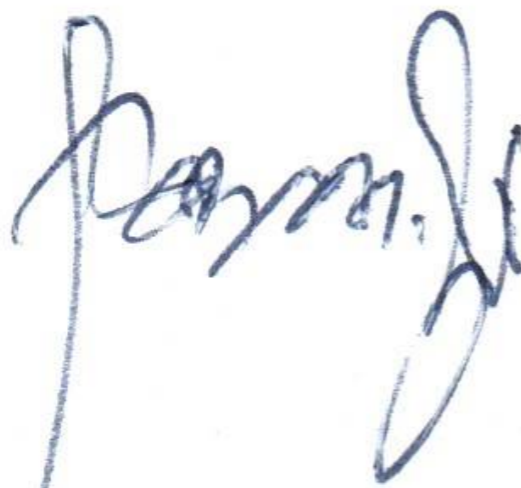
ב"ה, ה"ה אד"ש תשמ"א
ברוקלין, נ. י.

הרה"ח אי"א נ"נ עוסק בצ"צ
מוה' ליפא שמואל שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן
למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו
של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן
יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים,
ויגדלו ביחד עם זוג' תי' מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

ברענאן - ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y: 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה, ד' שבט תשנ"ד
ברוקלין, נ. י.

האברך אהרן משה שי

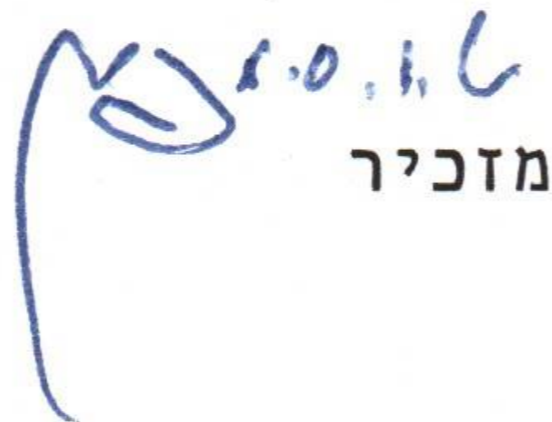
שלום וברכה

במענה על ההודעה ע"ד הכנסו לגיל מצות,

הנה יהייר מהשי"ת אשר מבן שלש עשרה למצות
יגדל לבן חמש עשרה וכו' כפטק המשנה (אבות פרק
ה'), ויוסיף התמדה ושקידה בלימודו בתורה, בתורת
הנגלה וכן בתורת החסידות ויהדר בקיום המצות.
והשי"ת יצליחו להיות חסיד ירא שמים ולמדן.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליטיא

מזכיר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
11th of Tammuz, 5714
Brooklyn, N.Y.

Mrs. M. J. Simon
Hiway 35 at Sunset Avenue
Asbury Park, N.J.

Blessing and Greeting:

Since you were not here when your husband and son visited me, I want to take this means of conveying to you direct what I told your husband, namely to congratulate you on your fine children, and to wish you together with your husband much Nachas from them. I trust you, on your part, will continue to help them along their path of Jewish education, and I trust also that they on their part will do their best, and I am sure that all concerned will be happy. I appreciate, of course, the fact that children's parting from parents causes some hardships on both, in that they naturally miss each other. Nevertheless the sacrifice entailed is well worth the objective and goal. Temporary inconvenience or even hardship should not be allowed to interfere with things that concern a life-time.

Again wishing you and your husband much Yiddish Nachas from your children,

With blessing,

M. Schneerson

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

By the Grace of G-d
29th of Tammuz, 5717
Brooklyn, N. Y.

Mrs. Sarah L. Simon
2202 Sunset Ave.
Asbury Park, N. J.

Blessing and Greeting:

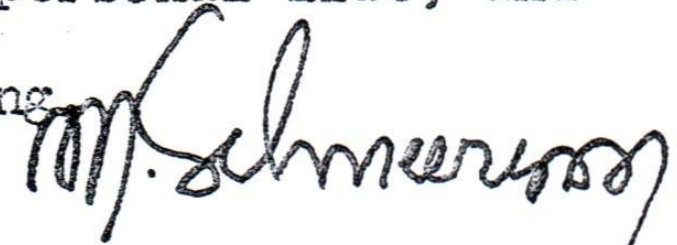
After a long interval, I was pleased to receive your letter of July 21st, although, in the interim I have been inquiring and receiving reports about you and your children.

I was gratified to read about your sons and their families. But I must take exception to your remark that your son Mordechai Zevi misses the formal secular education which you think he should have had. Surely I need hardly emphasize that it is often necessary to sacrifice one thing for another, inasmuch as it is impossible to have both. Therefore, you should feel very happy that your son made the proper choice, for he has avoided a path full of pitfalls and danger and conflicts, etc., etc., as we have so often seen from experience. Granted that if he had the formal secular education, which you mention, he might have certain advantages, but, in view of what he would have lost thereby, which would have undoubtedly outweighed the gains, you should be very grateful to the Almighty that he was spared all that. In business, letting a highly profitable deal slip by, while going after a small deal, which brings in pennies, such is not good business. How much more so is it when we have to weigh infinite spiritual advantages against some material gains.

I was very gratified to read that you are occupying your time profitably. Although you do not mention it, I hope that you are also participating in some activity to strengthen and spread Yiddishkeit in your environment.

With prayerful wishes to hear good news from you always, both about your children as well as about your own personal life, and

With blessing

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
21st of Teveth, 5718
Brooklyn, N. Y.

Mrs. Sarah Simon
2202 Sunset Avenue
Asbury Park, New Jersey

Blessing and Greeting:

After the long interval, I received your letter of December 23rd, with enclosure, which was turned over to our Special Discretionary Fund. Receipt is enclosed, and may it stand you and yours in good stead.

I will try and find a way to have some one advise your son Itzick. Needless to say, it will be in a way that he would not know that the initiative came through you, or even through me.

While a mother's anxiety about her children is always understandable, it should not, however, obscure the great Nachas which G-d, in His kindness, has given you from your boys, having made such fine Shiduchim, and having established such fine Jewish homes, which is a sure guarantee of their true happiness, materially and spiritually.

Insofar as you personally are concerned, I trust that you are looking around energetically, in a suitable way, to find a suitable Shiduch. This would be very good for you for many reasons, especially as both your sons are now well married. May G-d give you success in this also.

With blessing,

M. Schneerson

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
Rosh Chodesh Menachem-Av
5733. Brooklyn, N.Y.

Mr. I. I. Stone
The Jacob Sapirstein Foundation
10500 American Road
Cleveland, O.

Greeting and Blessing:

After not hearing from you for some time - though I have been receiving indirect regards through mutual friends - I was pleased to receive your letter of July 25th. I hasten to reply, because of the obvious importance of the subject matter, which has to do with the problem of how best and most effectively to distribute funds from your Foundation to further Torah true Jewish education, and you ask for advice and guidance on the matter.

Permit me, therefore, first of all, to point out some of the pitfalls which have hampered such highly desired objectives on the part of similar foundations. For the avoidance of these pitfalls is the first step in meeting the urgent needs.

It has often happened, unfortunately, in various areas of philanthropy, that before actual distribution of funds is commenced, a preliminary and lengthy research or study program is initiated. While this approach is generally motivated by a desire to distribute funds most effectively, and may be commendable theoretically, the net result has all too often been to delay actual distribution of funds urgently needed immediately, quite apart from the fact that substantial funds have been thus diverted from their main purpose. In our day and age, considering the state of emergency prevailing in Torah Chinuch, the delay is even more deplorable than the diversion of funds.

A further point, which is also mentioned in your letter, is the prevalent policy of foundations not to touch the principal at any time, but to make distributions from income only. This policy, too, may be commendable in normal times, but in times of emergency such as now exists, I believe that a more flexible policy is clearly called for. Obviously, however substantial the income may be, it is only a fraction of the actual reserve; and where there is a case of "life-saving", some of the reserves should also be brought into play.

(more)

- 2 -

I repeat, I fully appreciate that both guiding principles mentioned above, with which I take issue, are unquestionably businesslike and well-intentioned. But they are sound only in normal times.

The reality of the situation is, however, that we live in abnormal times, and the abnormality of the situation has two facets, one negative and one positive.

On the negative side, we see to our deep sorrow and dismay how a large and growing segment of our Jewish youth is utterly confused and alienated to such an extent that it is being written off in some quarters as a lost cause, G-d forbid. Such a view is, of course, quite at variance with the Torah view, unequivocally expressed by our Sages of the Mishnah: "All Jews have a share in the World To Come, as it is written, 'but all your people are righteous... the work of My Hands.'" In other words, the eternal destiny of each and every Jew is assured by G-d Himself, regardless of the present state in which the individual may be.

Fortunately, just as Divine Providence is in evidence in every thing, it is evidenced also in the fact the negative side of the situation is compensated by the positive side of it. It is, that never before has there been a greater, more eager and honest desire on the part of our young generation to search for the truth, a desire matched by a determination and readiness to accept challenge and re-order the daily life accordingly - so long as they are convinced that they have found the truth.

The combination of the said two factors, the negative and the positive, makes it even more compelling to render the needed help immediately, without delay and in the maximum measure. There are numerous borderline cases, where it is a matter of touch or go, where every minute is of the essence: Reach out to them - and you save them; let go - and they may drift away beyond reach. For the forces pulling them in the wrong direction are many and tremendous; forces that "call darkness - light, and bitter - sweet," and many of our boys and girls are constantly exposed to them with maximum vulnerability and minimum defenses.

The above may seem a lengthy preface to my answer to your letter, but not too lengthy considering the vital import of the subject.

If you have in mind some kind of agency or program involving contingent investigative or coordinative functions - then I have already expressed my view on it above. I rather hope, however, that you would consider, instead, beginning at once with direct allocations to Torah-true institutions and Chinuch organizations which meet the qualifications you have set before you. I would also suggest, moreover, that

(more)

in the next few years at any rate, some funds from the capital should augment the distribution from the income.

If the latter part of the suggestion still calls forth some hesitation, let me allay all such misgivings by the oft repeated assurance of our Sages that Tzedoko is analagous to a well, which replenishes itself. Drawing water from such a well does not decrease the supply, while depriving oneself of the needed quantity does not increase it. Even more illuminating is the analogy from the use of the mind, especially in reagrd to knowledge and wisdom of the Torah. The teacher who teaches Torah, the more demanding the students and the more he teaches, the more he learns and the more he ddepens his own knowledge. There is no need to elaborate on this to you.

I trust you will accept my suggestions even if, at first glance, they do not appear overly businesslike. From what I have heard of you and know you, you are more concerned with persons and values than with hard business, and this is what we are concerned here with - living persons and the eternal values of Toras Chayim and Toras Emes, which must be brought together, in order to save them and their future generations.

May G-d guide you in making the right decisions, and the Zechus Horabim will be with you to do the right thing and to set a shining example to others, and to carry out your responsibilities - with the fullest cooperation and encouragement of your wife - in good health and with gladness of heart.

With esteem and blessing,

M. Schwartz

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
13th of Cheshvan, 5734
Brooklyn, N. Y.

Mr. I. I. Stone
200-11 N. Park
Cleveland, Ohio 44118

Greeting and Blessing:

With further reference to our correspondence, I wish to emphasize here another point about the urgency and speed that should propel every activity for the strengthening of Yiddishkeit in general, and Torah Chinuch in particular.

In normal times, steady, albeit slow, progress might be satisfactory, and sometimes steady progress and speed may not even be compatible. However, we live in "abnormal" times, when things move with whirlwind speed, and we must not lag behind the times in our method of tackling problems in the vital area of Torah and Chinuch. Indeed, in light of the Baal Shem Tov's teaching that a person must learn from everything around him how better to fulfill his purpose in life, especially in fundamental matters, the present jet age and supersonic speed should inspire the idea of time-saving in the spiritual realm. A distance that not so very long ago took days and weeks to cover, can now be spanned in a matter of hours, and a message that took as long to communicate can now be transmitted instantly. If this could be accomplished in the physical and material world, surely the same should be true in the spiritual realm, whether in the area of personal achievement, or in the area of effecting a change in the environment. To be satisfied with less in the realm of the spirit would be like arguing to return to the era of the horse and buggy on the ground that this was satisfactory in olden days, all the more so since spiritual matters have never been subject to the limitations of time and space.

If anyone may entertain any doubt about his ability to meet a challenge which Divine Providence has thrown into his lap, suffice it to remember that G-d does not act despotically or capriciously, and most certainly provides the necessary capacity to meet the challenge, and to do so joyously, which is the way of all Divine service, as it is written, "Serve G-d with joy," and which, incidentally, is a basic tenet of the Chasidic approach to all matters.

With all good wishes, and

With blessing,

M. Schneerson

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהו
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
Rosh Chodesh Tammuz, 5734
Brooklyn, N.Y.

Mr. I. I. Stone
200-11 N. Park Blvd.
Shaker Heights, O.

Greeting and Blessing:

I was pleased to receive your regards through Rabbi Moshe Kotlarsky, together with your check, for which receipt is enclosed.

Needless to say, an unsolicited contribution towards our work for the cause of Torah and Mitzvoth is a welcome encouragement and is sincerely appreciated.

It is an old Jewish custom to express some thoughts when the occasion presents itself. So I will avail myself of this opportunity in the confident hope - based on our personal acquaintance of long standing - that you will accept my remarks in the spirit in which they are made.

I do not have to tell you about the vital, world-wide activities of Lubavitch. Nor do I have to emphasize the obvious that these activities could not be carried on, in all their scope and ramifications, without the active financial support of friends who appreciate the vital importance of such work. I may add that the importance of the various activities is not necessarily proportionate to their funding, as sometimes a very vital activity requires a relative smaller expenditure. But, by and large, considering the global scope of all our activities, each requires very substantial funds.

Now, as a matter of policy, I refrain from making appeals for funds, and do not engage in fund-raising, for two reasons. Firstly, in order not to prejudice those Lubavitcher institutions which depend on fundraising. Secondly, because public-minded individuals who are familiar with our work do not usually require special prodding on my part, and each according to his means and modus operandi comes forward to take an appropriate share in our work. There are occasions when I make an exception, where special circumstances impel me - for the benefit of the individual concerned - to suggest to him a major role in certain of our activities, but such exceptions are relatively rare.

In light of the above, I have also refrained from mentioning financial matters to you, for the said two reasons. Firstly,

-2-

because you are involved with Lubavitch work in your community, which, as I mentioned during our conversation, has priority. Secondly, because I consider you among those who require no prompting in this matter.

However, upon receiving your check, I had to take note of it vis-a-vis your role in our work. Let me assure you again that any contribution received, whether large or small, and whether or not it reflects the donor's real or potential effort, is a Zechus for the donor, since the money goes for the cause of Torah and Mitzvoth; and it is gratefully and cheerfully accepted.

On the other hand, and this is something that is easier to present to a businessman, where, for example, a factory or business is not operating at full productivity, and where much more could be achieved without overloading capacity and overheads - it would not be right not to call attention to it, especially among friends. I would, therefore, be less than candid and fair if - while expressing appreciation for your donation, and assuring you that it will be used for the utmost good, which will stand you in good stead - I were not to mention that it does not measure up the great Zechus that ought to be yours by taking a share in our work that is more commensurate with your posture and role in Jewish life.

I trust that you will not consider this a disguised appeal for money, but for what it is - an objective evaluation, coming from a good friend, whose first and only motive is to look at the matter from the viewpoint of your best interests. At any rate, consider it as having read my thoughts.

I take this opportunity of expressing my pleasure at having heard from your daughter, who participated in the Convention of Nshei Chabad here, that you, too, were present later on. I was particularly gratified to hear from her about the progress of her children, your grandchildren, bless them. May they continue to advance from good to better and be a source of evergrowing Nachas, true Nachas, which is Torah Nachas, to their parents and grandparents.

With esteem and blessing,

M. Schwartz

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
15th of Teves, 5736
Brooklyn, N. Y.

Mr. Yitzchok Stone
200-11 N. Park Blvd.
Shaker Heights, Ohio 44118

Greeting and Blessing:

After the interval, I was pleased to receive your letter of December 15th, with enclosure, though in the interim I have, of course, inquired and received regards through mutual friends, as to yourself and family and those members of the family who live in New York and who, I am pleased to be informed, have made a good adjustment.

I read with interest your remarks about the Federations, etc. I trust that your achievements in the past will stimulate even greater efforts, especially in view of the slight change for the better which has become evident in their policy, as you indicate. This encourages the hope that sooner or later - and may G-d grant that it should be sooner - there will be a substantial change, and in a growing measure, commensurate with the crying need for real Jewish education. Yet so far the financial help given by the Federations has been minimal and even that has shrunk by the persistent inflation. No need to enlarge on this to you.

I should not be at peace with my conscience if I were not to share with you some of my feelings on this matter, which I am confident you will not take amiss. I must observe that even your strong say in this matter has not been strong enough in view of the urgency of the problem, which is to provide immediate funding for Torah Chinuch.

As an example of the disregard shown to this vital cause, can well serve the recent conference in Jerusalem, which took place with much fanfare and publicity and with representatives from all parts of the world, especially the U.S.A. If you ask anyone who participated in it, how many minutes were devoted by this conference to the problem of real Jewish education, especially in practical terms, the answer would be unbelievable.

Anyone can see what has happened to the Jewish youths that had been deprived of real Jewish education - and I do not mean only in regard to the totality of Eretz Yisroel. Yet, it has not moved the leadership to recognize the absolute necessity of channeling larger subsidies for those educational institutions which are engaged in raising a young generation that is firmly rooted in the Jewish people, a generation that will not slavishly follow the cultures that have produced anti-Semitism in its most rabid form (and not by accident, but

- 2 -

as a natural outgrowth). In such a situation, paying lip-service to Jewish education, or even initiating another research project and the like, does not minimize the disregard and insensitivity towards something that is vitally important to the survival of our people. It is like having an emergency case requiring immediate medical attention, instead of which the patient is treated to a lecture, or is told that a research project is about to be initiated. Can one estimate how many emergency cases have been lost not only for orthodox Jewry, but for Jewish survival, plain and simple?!

As a businessman you know that it is the practical result that counts. Hundreds of Jewish educational institutions that are truly dedicated to real Jewish education are struggling to maintain existence, when they should be expanding their facilities and reaching out to those that do not even know what they are missing.

There can be no doubt that substantial funds could be found and appropriated for this purpose. If there is money for physical defense and survival, surely there should be enough money for spiritual defense and survival, especially as the one is very much dependent on the other. Obviously the efficacy of an army is largely determined by its morale as much as by its equipment, to mention but one simple example.

In short, funding of Jewish education of Yeshivoth and Day Schools and all activities among Jewish students on campuses, and similar projects, should have a top priority on all public funds - not merely to help them keep afloat, but also to help them expand; and it should be forthcoming on a substantial and steadily growing scale.

My letter turned out longer than planned, but it by no means covers adequately all the aspects resulting from the present attitude, which needs to be changed radically, in response to the urgent and vital need to strengthen the attachment of our young Jewish generation to the Jewish people, and their commitment to its very survival.

With esteem and
blessing

M. Silverman

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
17 Tammuz (may it soon become a
day of joy), 5736
Brooklyn, N. Y.

Mr. Yitzchok Stone
Cleveland, Ohio

Greeting and Blessing:

I have just received your letter of July 7, with enclosure. It was gratifying to read the good news that you succeeded in inducing the Federation to make an initial grant to the Chabad House in Cleveland, thus breaking the ice, as it were, towards moving it to begin supporting Torah-true Chinuch.

I agree with you, of course, that it was advisable to accept its initial commitment, although by far too inadequate, as you also indicate in your letter. However, under the circumstances, the important thing is to have induced it to move in the right direction, and it is to be hoped that before too long the Federation will gain momentum and increase its support for the vital programs of the Chabad House. There is also the weighty consideration, as you rightly point out, that this move will serve as a pilot program and model for other communities and organizations to emulate.

There is no need to emphasize to you the great Zechus that is yours in bringing about this initial step. I am certain that you will continue to promote and develop it into a more substantial effort. No less effective is the spirit of personal commitment and dedication which must surely inspire others. This is reflected also in the note accompanying the check in the amount of \$5,000 to Machne Israel, to assist in our educational program. It is very timely indeed in this Year of Chinuch, when we have embarked on a series of new and intensified activities and programs in this vital area. Here, too, I trust that the above is the forerunner of greater things. I have earmarked the check - hopefully with your approval - for the new educational program begun by our Chabad people in Eretz Yisroel.

Here my thoughts turn to the recent miraculous rescue of the hostages from Uganda. One cannot fail to note the extraordinary aspects at both ends of the hijacking. On the one hand, the ease with which the four terrorists hijacked the air-bus in Athens, and on the other hand the extraordinary success of the rescue operation. In other words, both the initial tragedy and eventual deliverance clearly point to the Hand of G-d. And while every Jew is grateful to, and admires the Mesiras Nefesh of, the brave rescuers,

we must not lose sight for a moment of the warning and lesson at the bottom of it all - not just in regard to the danger of hijacking in the ordinary sense, but even more importantly in regard to the "spiritual hijacking" of so many of our young generation by alien and freak cultures which, unfortunately, capture so many of our innocent boys and girls in Eretz Yisroel as in the Diaspora. With all the anxiety and love which filled every Jewish heart for those unfortunate hostages at Entebe airport - surely no less concern should be shown to the spiritual hostages that are abducted daily, and no less Mesiras Nefesh to save them. This is particularly painful to contemplate in regard to the general education of our Jewish youth in the land which even all the nations of the world recognize as the Holy Land, and one had reason to expect that they would be brought up in an atmosphere of holiness befitting the Holy Land. It is for this reason that our Chabad people in Eretz Yisroel and everywhere else have undertaken special rescue operations in the area of Jewish education.

May the Zechus of your participation in this work stand you in good stead in all your affairs, particularly to have still greater and ever more true Nachas from all your near and dear ones.

Last but not least, I was gratified to note that you commemorated your late wife, of blessed memory, by publishing one of our Holy Scriptures, the Book of Ruth, with a commentary, in a way that makes it accessible to those ^{who} need Chinuch and inspiration, with selected Midrashim of our Rabbis, our teachers for all generations.

With blessing

M. Schneerson

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
RECEIVED Nissan,
BY Rosh Chodesh Iyar, 5738
Brooklyn, N. Y.
JUN 1 1978

Mr. David Tuvia Chase
1 Financial Plaza
Hartford, Conn. 06103

CHASE ENTERPRISES

Greeting and Blessing:

I was deeply gratified to receive your letter with the co-signatures of Rabbi Moshe Herson and your other distinguished friends and associates, especially after having seen you at the Farbrengen, joining in the singing and adding to the general spirit of the occasion.

Your letter was all the more meaningful in that it contained also a glowing report of the First Annual National Founders Dinner of the Rabbinical College of America. May G-d grant that you should always have good news to report about the ever growing success of this great Torah institution, above all about a steady increase in the student body and their advancement in Torah education. For, as has often been emphasized, the purpose of this unique Torah facility is not only to ensure the personal advancement of the students in Torah education, but that each one should become a dynamic source of influence and inspiration in his family and surroundings, to illuminate them with the eternal light of our Torah, Toras Chaim, for the benefit of our people and for the betterment of the environment at large.

To conclude on the opening note of your letter, I heartily reciprocate your good wishes in connection with my birthday, which I can best do by reiterating the Divine Promise to our Father Abraham, "I (G-d, the Source of all blessings) will bless them that bless you." Accordingly, may G-d bestow His generous blessings on you and yours in all needs, materially and spiritually.

Please convey my sincere appreciation and prayerful wishes to each of the co-signatories. And many thanks in advance.

With warm personal regards, and

With blessing, to each one and to all *M. Schneerson*

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
20th of Shevat, 5740
Brooklyn, N. Y.

Mr. David Tuvio Chase
96 Highbridge Rd.
W. Hartford, Conn. 06117

Greeting and Blessing:

This is my first opportunity to convey to you my pleasure at seeing you at the Farbrengen on the occasion of the Thirtieth Anniversary, and to have you join in a "L'Chayim" on this auspicious occasion. May G-d grant that it truly be "for life and blessing" filled with fruitful activities in the spirit of the Baal Hahilulo, my father-in-law of saintly memory. Especially as you are one of the pillars of the institutions and programs founded by him, and conducted in his spirit.

Moreover, you have to your credit also enormous accomplishments in getting involved other prominent individuals in these activities. Indeed, by Divine Providence you are in a position of influence with individuals and circles which may not be so easy to reach by others, and where your personal influence, coupled with a shining example, can be most effective.

Since we have also just observed Tu b'Shevat, the New Year for Trees, we are further inspired by the message of this day contained in the well known analogy in the Torah that "a man is like a tree in the field." The function of a tree is to produce fruits, containing the seeds for further fruit-bearing trees.

May G-d grant that you should continue to go from strength to strength in all above with joy and gladness of heart.

With esteem and
blessing

M. Schneerson

Kovetz Chiddushei Torah

By Rabbi Lipa Brennan

During the years I spent in Yeshivas Chaye Olam in London England (1970-1973), I became very close with the Rosh Yeshiva Rabbi Benzion Rakov zt"l. I would accompany him home every Friday & ended up spending many hours in his home over the years.

In the Summer of 1971 the Rosh Yeshiva was scheduled to go to New York & he asked me if its possible to arrange to see the Lubavitcher Rebbe. I spoke to Rabbi Faivish Vogel of Lubavitch London & he made the arrangements.

Upon the Rosh Yeshivas return, he spoke to me about his Yechidus. One point that the Rebbe asked him was to start putting on Rabbeinu Taam Tefillin. This he did beginning soon after but at home after davening & not in Shul as that was not his families custom, coming from a Yekeshe (German) background.

Another point was that the Rebbe asked him if the Talmidim ever write their own Chidushei Torah & if they are ever printed. The Rosh Yeshiva answered that he"s sure they write Chidushei Torah as they say Chaburos (student led lectures) but they are not printed. The Rebbe said it would be כדאי, worthwhile, to have them printed in a booklet.

Upon hearing this I asked the Rosh Yeshiva what he planned to do but I did not get a clear answer.

In the Yeshiva there was a yearly Dinner in proximity to 27th Adar the Yortzeit of the founder of the Yeshiva Rabbi Elozor Worhaftig. I thought that would be a good time to give out a Kovetz Chidushei Torah to show the progress of the Talmidim. The Rosh Yeshiva & Menahel Rabbi

Lieberman (son in law of Rabbi Worhaftig), agreed to the project & asked me to co-ordinate it. This was in the era before computers so I had to type out all the Chidushim, design a cover & have it printed. The Rosh Yeshiva would edit the Kovetz before printing & would give one of his own shiurim to be included in the beginning of the Kovetz. And so was born “ Kovetz Yad Elozor, in memory of the founder of the Yeshiva.

That first Kovetz came out in 1972 & I sent a copy to the Rebbe saying this was a result of the Yechidus with Rabbi Rakov. In the summer of that year an envelope arrived from the Rebbe to the Yeshiva addressed to the Rosh Yeshiva & inside was a check for \$36

עפי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

Even after I left the Yeshiva the Kovetz Yad Elozer continued to come out yearly at least till 1980 as can be seen by the letter below.

At that time I was already married & living in Crown Heights. I sent the 2 Kovtzim to the Rebbe & was privileged to receive back a letter with \$36 in cash :

“ Received & with thanks. Especially to those who sent (the Kovtzim) & to the editors. You should go from strength to strength. Attached for the postage expense.”

All this from a comment the Rebbe made in Yechidus!

Learn More Chassidus

In the summer of 5730 / 1970 I graduated High school in Manchester England, where I was born. Usually we would then go to learn in Brunouy & then continue onto Kfar Chabad & 770.

In my case I was informed by Rabbi A.D. Sufrin a"h, the educational director of Lubavitch UK that the Rebbe wants me to go to a non Chabad Yeshiva in London called Chaye Olom. I was quite taken aback by the suggestion but off to Chaye Olom I went in Elul 5730. Understandibly it was a big change from what I was used to, even though the elementary & high school I attended were also not Chabad mosdos, as in those days in Manchester there were no Chabad Yeshivos (zal) & even the Yeshiva in London did not yet exist.

My connection to the Rebbe in those days, having never been to NY, was through the Shluchim, mainly Rabbi Aron Dov Sufrin the Director of Education in Lubavitch London. Over the next 2 years I asked many times to go & learn with my friends in Tomchei Temimim but I was told the time was not yet ready.

After 2 years, in Tishrei 5733/1972, I finally went to the Rebbe for the 1st time. I wanted to ask the Rebbe personally in Yechidus for permission to learn in Tomchei Temimim. After Simchas Torah, I went into Yechidus for the 1st time. The Yechidus was from 7am till 7.10am. Yechidus began at 8pm the previous night and continued throughout the night without even a break.

The Rebbe referred to my question on the tzetel & said that now was not yet the time & he will let me know at a later date. In the meantime I should return to Chaye Olom in London, but under one condition -- that I learn more Chassidus! -- At the end of the Yechidus I asked the Rebbe what "more Chassidus" meant. The Rebbe answered that I should learn Chassidus on the yemei hakriah Monday, Thursday & Shabbos & then went on to say that Rabbi Sudak gives a chassidus shiur every Sunday night & as the shiur is after maariv it can be considered for Monday. On Thursdays I should ask Rabbi Yitzchok Myer Hertz, then the Rov of Anash in Golders Green where my Yeshiva was situated, to learn with me Chassidus & we should learn the Maamar Veyodato Moskovo from the Rebbe Rashab & on Shabbos there is a yid who lives nearby & Koch zich in Tanya, Rabbi Hershel Gorman (who was one of the Vaad that printed the Soncino Tanya in English for the first time), & I should learn with him Tanya. On this condition I should go back to London for the time being.

After the Yechidus I wondered to myself that the Rebbe said to learn Chassidus on yemei hakriah Monday, Thursday & Shabbos. What happens in a case when on Rosh Chodesh when its not on Monday, Thursday or Shabbos? What about Chanukah, Chol Hamoed etc? On all these days we also have Krias Hatorah. So I wrote the question to the Rebbe & the answer was "ענין בפני עצמו ותלוי ברצונו" That these other days of Krias Hatorah are independent & it's up to you to do as you wish.

I know that Rabbi Sudak continued giving that Sunday night Shiur till just before his passing.

During that winter 12/25 fell out on Sunday but instead of cancelling the shiur he told us stories of the Rabbeim.

Before Pesach of 5733 / 1973 I received a letter from the Rebbe with a P.S. Benogeh lehemshech limudov - al pi maamar Chazal bemokom shelibo rotze.

Of course after Pesach that year I went to learn in Kfar Chabad.

The Walk Home

Friday night Shabbos Shuva, 5736- 1975 I ate the Shabbos seuda at a friends house on President St between Brooklyn & New York Aves, opposite the Rebbes house. As I left the house around 11pm I saw the Rebbitzin standing on the porch of her house. I knew it was the Rebbitzin because I had seen her a few times when she came to 770 to visit her sister Chana who was married to Rabbi Gurary (the Rashag) & lived on the 2nd floor of 770. In general the Rebbitzin was a very private person & was not seen in public too often.

The Rebbitzin saw me & motioned for me to come over to the house. I crossed the street, nervously went up the steps to the porch & the Rebbitzin said that's its very late & the Rebbe is usually home by now to make Kiddush. Did the Rebbe daven Maariv yet? she asked. Yes, I answered. Was there a fabrengen or a maamar tonight? She asked. No, I answered. The Rebbitzin then asked me to go to 770 & see whats happening & to come back & let her know. I started running to 770 & as I turned the corner from Brooklyn Ave onto Eastern Pkwy, I saw the Rebbe had already starting to walk home. I quickly turned around & ran back to the Rebbitzin. When I reached the corner of Brooklyn Ave & President St, I saw the Rebbitzin standing on the corner. Apparently, she had walked from her house to the corner herself. I told the Rebbitzin that the Rebbe is on the way home & started to walk away to go back to my dormitory.

The Rebbitzin called me back & said that its late at night & would I wait with her till the Rebbe arrives. I did not know what to say, all I knew was that I did not want to be seen by the Rebbe when he met the Rebbitzin. The Rebbitzin saw my apprehension & said its not the right thing to leave a lady standing by herself on a street corner in New York !!

Not having any choice I stood a little behind the Rebbitzin near the bushes of the corner house. (Today the bushes have been taken away & now there is a metal fence). As the Rebbe approached I squeezed in further into the bushes in order to distance myself from the Rebbe & the Rebbitzin .

When the Rebbe reached the corner & saw the Rebbitzin he made a motion with his hands as if to say "what are you doing here?" The Rebbetzin answered the Rebbe but I could not hear the conversation. They then started to walk home together with 2 bochurim walking behind them & I joined the bochurim to walk the Rebbe home. (Whenever the Rebbe walked home on Shabbos or Yom Tov, 2 or 3 bochurim would always follow behind as a sign of derech erez so the Rebbe should not walk alone. On Shabbos & Yom Tov mornings, the bochurim would wait outside the house to walk the Rebbe to 770).

The Rebbe always walked pretty fast & the Rebbitzin walked slowly. So after a little while the Rebbe looks to his left & did not see the Rebbitzin, so he turned around & saw the Rebbitzin slowly catching up to him. When she reached him they started walking again together, and again the Rebbe walked faster & again, after a little while, he turned

around & waited for the Rebbitzin to catch up. This happened 3 times till they made it home !!

When they reached the steps to go up to the house the Rebbe turned to me & said “ a dank un a gut Shabbos” thankyou & good Shabbos.

They then walked up the steps, the Rebbe opened the door, held it open for the Rebbitzin to enter, & they both went inside. When the Rebbe closed the window lock in the front room, that was the sign for the bochurim to leave.

A very unusual aspect of this story is that I never before, or after, ever saw the Rebbe & the Rebbitzin walking together. In earlier years I heard this was more common, sometimes even the Rebbitzin drove the Rebbe to 770.

Rabbi Lipa Brennan

יומן מבית חיינו

יומן - אירועים בחודש
שבת בשנים תשל"ד - תשל"ה

פרסום ראשון

בחצרות

כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

על פי רשימות
הרה"ח הרה"ת ר' ליפא שמואל שיחי'
ברענאן

ה'תשל"ד - חודש שבט

ש"פ בא ג' שבט: בשעת הגבהת התורה בשחרית צוה כ"ק אד"ש למי שעשה הגבהה לשים הס"ת על הכתף הימני אפי' בשעה שמלבישים הס"ת. ר' ישראל דזייקאבסאהן התפלל הג' תפילות לפני העמוד כי הי' לו יארציט.

יום א' ד' שבט: היום התחלנו להתפלל מעריב עם הרבי בשעה 7:00 מפני שינוי הזמן באמריקא. לא הי' יחידות היום בערב.

יום ה' ח' שבט: יכולים כבר להרגיש שי' שבט בפתח. בערב הגיע קבוצה מכפר חב"ד עם הרב מאיר שי' פרידמאן, הרבה מהם יצאו עכשיו מצה"ל, ומיד באו לרבי. למעריב הרבי נתן חיוך גדול למר קאטץ מלונדון וכשכ"ק אד"ש נכנס למעריב חייך לכל האורחים. הדחיפות היו גרוע מאתמול.

בימים האחרונים עבדו קשה בביהמ"ד על מזג אוויר בשביל ההתוועדויות.

יום ו' עש"ק בשלח ט' שבט: כ"ק אד"ש נכנס למעריב בערך 7:15 שזה הי' מאוחר לערך הרגיל, אומרים שהדחיפות היו גרועים מתשרי. הרבי התפלל באריכות וכ"א יכול לשמוע המילים, בלכה דודי כל הביהמ"ד הי' שקט אפי' הילדים. בערב למדנו משניות עד חצות.

ש"ק פ' בשלח י' שבט: בדיוק בשעה 10:00 כ"ק אד"ש נכנס לביהמ"ד. במוסף הבחורים התחילו לשיר הוא אלוקינו ואח"כ הרבי שר מיט א געוואלדיקע זיסע קול, הי' מאוד באריכות וכל הביהמ"ד הי' בשקט. יעדער תנועה פון רבי'ן איז געווען אויסגערעכנט.

יום ה' ר"ח שבט: היום הרבי שליט"א קריה"ת עם המנין של הישיבה ככלל בביהמ"ד למעלה. עד שני הרבי הסתכל ברש"י בתחילת פ' בא ומשני הביט בפ' פנחס. במנחה לאחרי קדושה נשאר לעמוד.

כ"א תמה על שינוי בהנהגתו הק' וכשהסתכלו ראו שבעל תשובה עמד לידי ועוד אחז באמצע שמו"ע, דחפנו אותו והרבי יכל לשבת, אפי' כשהרבי ישב לא שם ראשו על ידיו הק'. היום בערב הי' יחידות הרבה בחורים נכנסו.

עש"ק ב' שבט: הרבי הגיע ל 770 לערך בשעה 10:15, עמדנו בחוץ והרבי הביט חזק על כולנו. בכלל לאחרי יחידות הרבי נכנס הרבה יותר מאוחר.

בדרך לביהמ"ד לפני מנחה (מוקדם מהרגיל) אשה אחת באה אלי וביקשה לראות את הרבי לשאול שאלה אודות ניתוח. נכנסתי למזכירות ומצאתי שמה הרב יהודא שי' קרינסקי. הוא אמר לי שהרבי מיד מגיע מביתו והיא יכולה לעמוד על יד הדלת של הרבי ולשאול לפני שהרבי יכנס. בהשגחה פרטית הרבי שליט"א הגיע 10 מינוט מוקדם מהרגיל ודיבר במשך עשר מינוט הללו עם אשה זו, הוא צווה לה לצלצל לטווערסקי בנוגע להמצב. נכנסו להמשרד והתחלנו לצלצל ר' משה טווערסקי שי', באמצע נכנס הרב חזקוני וכששמע המעשה אמר שהרבי התכוון להרב חיים טווערסקי שי'.

צלצלנו אליו ושמעתי שב"ה הכל בסדר. לפני מנחה אמרנו תהלים, ובשעת קריה"ת (במנחה יום ש"ק) עשינו מי שברך עבור חולנית.

יום ב' י"ב שבט: בשעה 6:40 הקבוצה מאנגלי' נסעה מ 770 ושמענו שבאם האוטובוס הי' בזמן הרבי שליט"א הי' מחכה עליהם, אבל האוטובוס לא הגיע והרבי הלך לביתו בשעה 6:00, וכשיצא אמר "פארט געזונטערהייט" לכ"א.

יום ה' ט"ו בשבט: אחרי ההתוועדות (דט"ו בשבט שנסתיימה בשעה 9:40 לערך), נכנס הרה"ח ר' יעקב יהודה ע"ה העכט לחדר כ"ק אד"ש. כ"ק אד"ש דיבר עמו אודות "מכון חנה", כ"ק אד"ש חיפש את המפתחות של בנין "מכון חנה" והציע הרי"י ע"ה העכט את המפתחות שלו לאד"ש, ומיאן אד"ש והמשיך לחפש. כשלא מצא הסכים לקחת את המפתחות מהרי"י ע"ה העכט, ואמר לו: "אני נותן לך בחזרה את המפתחות במתנה, ואתה תפתח עבורי את דלת ה"מכון", ואמר הרי"י העכט לאד"ש: "ש"אין שם אור (חשמל)", ואמר לו אד"ש: "הרי יכולים לקחת פנס". ואמר הרי"י העכט לאד"ש שה"מקום אינו נקי עדיין", וענה לו אד"ש ש"זה לא נורא".

לפני שיצאו מחדרו הק', אמר לו כ"ק אד"ש: ש"יקח את מעיל החורף, היות ובחוץ קר". אח"כ כשיצאו הנה כרגיל הרב חדקוב הולך כל פעם אחרי הרבי, אבל הפעם היו גם הרי"י העכט והרי"ל שי' גרונר שגם הם נסעו במכונית של הרח"י שי' קרינסקי (במכונית היו: כ"ק אד"ש, הרב חדקוב, הרי"י העכט, הרי"ל שי' גרונר), וכולם השתוממו מהשינוי, ועוד יותר התפעלנו כשראו שהרבי הולך ישר עד ל"אלבאני אוו". ולא על "איסטערן פארקוואי" כרגיל.

מיד עלה במחשבה שמסתמא הרבי נסע לבנין החדש של "מכון חנה" אשר בפרעזידענט סט., כמובן שמיד רצתי ל"מכון חנה", ואכן הרבי הי'

בשעה 1:30 התחיל ההתוועדות והרבי דיבר אודות שבת שירה ופ' בשלח והשייכות לי' שבט. גם חילק משקה להרב י"י העכט על הבנין החדש של מכון חנה וכן להרב זלמן לאבקאווסקי (ר"מ בישיבה חובבי תורה). אשתו מנהלת מכון חנה. ר' אברהם יפה ממנשסתר לקח משקה עבור החתונה של הת' זעליג האבער. ההתוועדות הי' עד 4:15 ואז הרבי התפלל מנחה.

מוצש"ק פ' בשלח י' שבט: ההתוועדות השני' התחילה בשעה 9:30 בכדי שעוד אורחים יוכלו להגיע לאחרי שבת. במשך ההתוועדות המעייר של וואסקעטער בא ונתן המפתח של העיר להרבי ואח"כ הרבי דיבר שיחה אודות מפתחות. כן דיברו לכ"ק אד"ש הרב עלבערג, ופרופסור במאטעמאטיקה במשך ההתוועדות.

הרבי שליט"א דיבר שיחה אודות הג' תקופות בחייו של הרבי ריי"צ, והרבי אמר שת"ר צ"ת"ש הי' מסירת נפש בפועל יותר מלפני זה, כי בתקופה זו הי' לו לשלוח שלוחים במקום סכנה שזה יותר קשה מללכת בעצמו. בדיבורים אלו הרבי בכה ומ"מ גמר השיחה.

המאמר הי' אותו ד"ה באתי לגני וכן הי' סיום על מס' כתובות. ההתוועדות נגמרה בשעה 3:15 בוקר, כולם שרו בשעה שהרבי הלך לביתו וכן באמצע הרחוב.

יום א' י"א שבט: היום הרבי נכנס בחדרו הק' כבכלל, האורחים כבר התחילו לנסוע בחזרה.

בערב הי' יחידות משעה 8:00 עד לערך 3:00 בוקר כל האנגליים נכנסו ושמעו כמה מילים טובים מהרבי.

7:50. היום הי' יחידות עד שעה 2:45 והתפללו מעריב בשעה 12:30 לפנות בוקר.

ש"ק פ' משפטים כ"ד שבט: שבת מברכים חודש אדר אמרנו תהלים עם הרבי כמנהג הידוע ואח"כ התפללו. ההתוועדות הי' משעה 1:30 עד 5:00. לאחר השיחה הא' ניגנו ניגון ויהי בימי וכו', וכ"ק אד"ש הי' מאוד שמח בכל משך הניגון.

כנהוג הרבי דיבר על המלוה מלכה מהגמ"ח שומרי שבת (שכ"ק אד"ש ייסד לפני כמה שנים, הגבאי הראשון הי' ר' יוחנן גורדון, ועכשיו הגבאי הוא ר' שמעון שי' גאלמדאן, ונתן לו משקה ומזונות. כן הנ"ל אומר דבר תורה מלובש עם שטריימל ע"פ הוראת כ"ק אד"ש, אבל היום לא הי' שטריימל, ואד"ש נתן לו המכסה הלבן שעל המזונות והורה לו לומר הדבר תורה עם המכסה על הראש.

כ"ק אד"ש דיבר חזק בנוגע למיהו יהודי, שעל ענין זה תולה כל הממשלה בארץ ישראל.

יום ב' כ"ו שבט: היום יצא מהמרכז שמוצאי שבת של שושן פורים לא יהי' התוועדות עבור העולם. השאלה היא האם כ"ק אד"ש יתוועד רק בש"ק ביום או יטול לפני השקיעה ויחלק כוס של ברכה ע"ד כמו הי' בשנת תשי"ד.

יום ה' כ"ט שבט: היום כ"ק אד"ש נסע לאוהל הק'; בקריה"ת ראו שכ"ק אד"ש מאוד הצטנן, כשכ"ק אד"ש נכנס למכונית ע"מ לנסוע לאוהל הק' ראינו כיצד הוא לוקח המשקפיים וספר והתחיל ללמוד.

יום ו' עש"ק אדר"ח אדר: הרבי נראה הרבה יותר טוב, לערך בשעה 10:00 הרבי התחיל לילך לביתו

שמה אבל כבר עמד לנסוע בחזרה. וראיתי איך שכ"ק אד"ש יורד המדריגות ונזהר מאוד מפני השלג וכו'. מה שהי' בביקור; הנה כ"ק אד"ש נכנס ל"מכון חנה" וביקר בכל שלשת הקומות של הבנין ובכל החדרים, וכשירד שאל "איפה חדר הספריי"?, ונכנס לחדר הספרי' והניח על השולחן "סידור, תהלים, תניא, כתר שם טוב, ומגיד דבריו ליעקב", וכן קופת צדקה (על דברים אלו הרבי תובע בחוזק בהתוועדויות האחרונות). אח"כ אמר אד"ש להרי"י העכט "מזל טוב, מזל טוב, זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת", ונתן לו 500 דולאר כדמי קדימה עבור הריהוט. אח"כ פנה למרת גאלדשטיין ולמרת לאבקהאוסקי יוזמת הרעיון של "מכון חנה", ואמר להן "מזל טוב", ונתן למרת לאבקהאוסקי 400 דולר יחידים, ואמר לה שתקח 2 דולאר, א' עבורה וא' עבור לשים בצדקה, וכן שתיתן לתלמידות 2 דולאר ושגם הם יעשו כנ"ל.

כשנכנס אד"ש לחדרי הפנימי' ראה על מדף מארון ספרים מודעה "כשר לפסח", הרבי התבטא באמרו "ס'איז געקומען א צייט אז ניט נאר אויף ספרים זאגט מען כשר לפסח, נאר אפילו אויף זאלץ גיט מען אויך א הכשר!"

בהמשך ומיד אחרי הביקור כ"ק אד"ש שלח מכתב להנהלת "מכון חנה", בו כותב על גודל הנחת רוח שגרמו וכו'.

ש"ק פ' יתרו י"ז שבט: לפני שבת כ"ק אד"ש הודיע שהשבת לא יהי' התוועדות.

יום א' ח"י שבט: היום התחילו להתפלל מעריב עם הרבי בשעה 9:30, מפני השקיעה נגמר הסדר בשעה 6:15 בכדי לילך לאכול, ומתחילים חסידות בשעה

והלכתי עם כמה בחורים ללוות אותו. כל פעם שהרבי נכנס בביתו סוגר הב' חלונות הגדולים.

ה'תשל"ה - חודש שבט

ש"ק בא ו' שבט: היום כולם קיבלו עליות, וכ"ק אד"ש קיבל מפטיר כמנהגו הק' כל שבת.

יום ג' ט' שבט: בצהריים הגיעו החברה מאנגלי' וביניהם הרה"ח ר' יצחק דובאוו, מר ש"ז יפה ובנו ר' אברהם, ר' יחיאל וואגעל, ועוד. הגיעו ל 770 בשעה 4:30. בשעת שכ"ק אד"ש הלך לביתו בשעה 5:00 שאל ממר יפה "אויב ער האט געבראכט דער Mrs. "הנ"ל ענה שלא, והרבי הורה לו לשיר ניגון. התחיל לנגן עוצו עצה, הרבי עודד בידיו הק' מאוד חזק.

בשעה 7:15 הרבי התפלל לפני העמוד. התפילות היו בביהמ"ד הגדול. הרבה אורחים הגיעו מעבר לים וכן 200 ממונטריאל וכל השלוחים מארה"ב, הי' מאוד קשה לאחוז ביחד עם הרבי בתפילה כי התפלל מאוד מהר.

לאחר מעריב א' מהבחורים חזר חלק מהמאמר באתי לגני.

יום ד' י' שבט: כ"ק אד"ש התפלל שחרית בשעה 9:30 העולם הי' קצת יותר קטן מאתמול. התפילה הי' מאוד מהר כבכל פעם, אמר התחלה והסיום של כל מזמור בקול.

יום ג' ב' שבט: היום בבוקר נפטר הרה"ח ר' יצחק ע"ה חורגין. הלוי' נקבעה עבור 2:30 ע"י בית היינו. כ"ק אדמו"ר שליט"א יצא עבור הלוי', וכמנהגו הק' הלך ברגל על יד הארון עד הצד השני של קינגסטון אוו. לאחר שהארון נסע כ"ק אד"ש שאל להרב חדקוב: האם עוד מכוניות נוסעים? ענה הנ"ל מסתמא. לפועל לא נסעו וכ"ק אד"ש שאל להחברה קדישא והזכיר השם דזייקבסאהן, וכן אמר להרב קאזאנאווסקי ועוד לאחד לנסוע ואמר "דאס איז א אמת'ע מת מצוה", לאח"ז נסעו עוד מכוניות עם בחורים.

בדרך חזרה הרבי נתן צדקה לעני שעמד ליד בית היינו, נטל ידיו הק' על המדריגות כמנהג נט"י בבוקר, ונכנס לביהמ"ד לומר יושב בסתר עליון כמנהגו הק'. כל הזמן הרבי נראה רציני ובעצבות וכמה פעמים Shrugged his shoulders מפני שהעולם לא הולך להלוי'.

יום ה' ד' שבט: על פי הוראת כ"ק אד"ש צו שטורעמען במבצעים עוד לפני י' שבט היום הגיעו 7 טנק שיסעו אי"ה מחר בכל ניו יארק לזכות יהודים במצוות. יש בהם מחמם כי ימים אלו מאוד קר. שעה שכ"ק אד"ש נסע לביתו 11:45 הביט חזק על כל הטנקים שעמדו ליד 770.

לאחר מעריב (מט' שבט) הרב מ. כץ הכריז אודות הדינער של מכון חנה שיהי' אחרי מעריב וקישר את זה עם מה שהשנה כ"ה שנה לנשיאות כ"ק אד"ש ולשונו הי' "בקשר להענין הידוע". כשגמר הרבי אמר לעולם "בביאת גואל צדק".

יום ה' י"א שבט: כ"ק אד"ש נכנס לקריאה בערך בשעה 12:30, לאחר מעריב משעה 8:30 הי' יחידות עד 11:30 בערב.

ש"ק בשלח י"ג שבט: הרבי התוועד משעה 1:30 עד 5:30 כחצי שעה אחר שקיעה. 5 מינוט אחר מנחה כבר יכלו להתפלל מעריב וכן הי'. ההתוועדות של היום הי' המשך להתוועדות של י' שבט, עם ביאורים וחידושים על מס' סנהדרין ועוד.

בסוף ההתוועדות עוה"פ דיבר אודות אלו שכותבים נגד ליובאוויטש ובאמצע דיבוריו אמר "איך בין דער בעל הבית פון ליובאוויטש און איך האב גענוג ברייטער פלייצס וכו'", וכן אמר שלא ישן כל הלילה וחשב באם יאמר את זה או לא.

משקה הרבי חילק לכל השלוחים וכן למר ש"ז יפה, הרשל גארמאן, לחלק לאלו שהשתתפו בהדפסת התניא באנגלי', לבנציון האקנער עבור השיעורים בצא"ח ונשי ובנות חב"ד באנגלי', והרבי אמר לו להכניס מים לפני שהוא מחלק את זה לנשים.

יום א' י"ד שבט: בערב הי' יחידות לכל אלו שבאו מאנגלי'. יחידות נגמרה בשעה 1:15, כ"ק אד"ש

רוב העולם נסעו לאוהל. כשגמרנו להיות באוהל ב 4 אחה"צ כשרצינו לצאת הדלתות היו סגורות והיינו צריכים לחכות להשוטר שיבא לפתוח. הגענו בחזרה ל 770 קצת לפני ההתוועדות.

בשעה 9:00 בערב בדיוק הרבי ירד להתוועדות והתוועד עד שעה 3:40 היום זה הרי היובל של 25 שנים מההסתלקות וכן מקבלת הנשיאות, והגיעו הרבה אורחים מהממשלה ליתן ברכת מזל טוב לרבי. הפרעזידענט פארד שלח שליח עם מכתב, והמעייר אברהם ביים של ניו יארק ג"כ הגיע. הרבה שוטרים היו סביב 770 מאז הצהריים. לאחר השיחה הראשונה כולם ניגשו לרבי. כ"א לבדו ודיברו עמו ובכלל גם נתנו משהו. זה לקח חצי שעה ואח"כ הרבי המשיך לדבר, כל מה שנתנו וכדומה נשאר אצל הרבי על השולחן משך ההתוועדות. השיחה השני' הי' נוגע ארה"ב, והרבי דיבר על דרגה של פרעזידענט ובכלל נתן להם שבח.

כרגיל בכל י' שבט הרבי אמר מאמר על פסח ד"ה באתי לגני, הדרן על מס' סנהדרין, ועשה מגבית עבור קרן תורה לאלו שילמדו תורה לשמה.

הי' ג"כ שיחה בנוגע המבצעים ודיבר חזק נגד אלו שמדברים נגד מבצעים.

אח"כ הרבי הי' בשמחה גדולה וניגן ופרצת וכ"ק אד"ש עמד מלא קומתו ומחא בידיו הק' לכמה דקות.

בשעת ההתוועדות היו הרבה Television crews בכדי להעביר ההתוועדות בכל רחבי ארה"ב. העולם הי' גדול מאוד והשולחנות היו גדולות אפילו מתשרי בשטח מקום.

בשעת שהרבי הלך לביתו הק' שרנו ופרצת ובשמחה גדולה.

נסע לביתו בשעה 2:00 בוקר.

הדומ"צ דיין הרה"ג מ"מ שנעלבאג הדיין של קהילת מחזיקי הדת במנשסטר ג"כ נכנס על 45 מינוט, אבל לא סיפר שום דבר חוץ ממה שדיברו בעניני רבנות כמו גט גרות וכו'.

הרבי שליט"א נסע לביתו בערך בשעה 2:00 בוקר.

יום ב' ט"ו בשבט: היום נסע כ"ק אד"ש לאוהל קצת לפני השעה שלש. מנחה הי' מאוד מאוחר בשעה 6 לערך, כולם כבר חשבו 99% שיהי' התוועדות ואכן לאחר מנחה הרבי קרא להרב חדקוב ואמר לו שלאחר מעריב בשעה 7 יהי' התוועדות.

בימים אלו הבחורים נוסעים כל יום עד השקיעה עם טנקים לחזק במצוות ומבצעים. כשכולם חזרו התחילו בריקוד והמשיכו אפי' כשהרבי חזר מהאוהל, הביט על הבחורים ועודד עם ידיו הק'. בשעה 7:05 הרבי נכנס למטה והתוועד עד 9:40 בערב. התחיל עם מאמר כעין שיחה.

לצערנו הרבי הי' צריך לדבר עוה"פ בנוגע לאלו שכותבים נגד ליובאוויטש ובהמשך לש"ק, וכ"ק אד"ש אמר שאין אף אחד בליובאוויטש שילך נגד הבעה"ב של ליובאוויטש. בסוף ההתוועדות עוה"פ חילק דולרן ע"י הטנקיסט'ן, להנשים נתן ע"י הרב וויינבערג. צוה לנגן ניגון המהר"ש ובשעת הניגון הרבי הי' בהתלהבות גדולה ועצומה, דבר שעוד לא ראיתי עד עתה, יכולנו לראות שמשוהו נעשה למעלה. אח"כ צוה לנגן ניגון אדמו"ר הזקן פ"א, ואח"כ נייע זצוריצי כלאפצי, והרבי הי' בשמחה גדולה ומחא בידי

מר סיימאן גארמאן (אח של הרשל) נכנס עם אשתו ובנו. אשתו עשתה ציור גדול ויפה מהרבי בהתוועדות בשעת שהרבי מביט על מישהו ואומר לו לומר לחיים. הרבי אמר שאנשים לוקחים אותו בכמה אופנים ובדיוק באופן זה הוא מאוד שמח שעשו ציור; והמשיך שאוחר ציור זה ככתב יד, ושיטתו הוא שהוא מקבל ספרים או כתבי ידות במתנה, אבל על ה Frame לא יכול לקחת במתנה. ונתן לה 50\$ בשביל Frame כ"ק אד"ש אמר לה לפתוח Painting class בבית ליובאוויטש בלונדון ולהכניס בנות במקום כשר ולעשות ציורים בענינים כשרים.

הרה"ח יצחק דובאוו נכנס לערך 45 מינוט ועמד בתכלית הביטול כל הזמן אע"פ שבכלל מאוד קשה בשבילו לעמוד, ואמר לרבי שהוא רוצה לקנות Hearing-aid והרבי אמר לו שהוא לא צריך את זה. הרב דובאוו אמר: שהוא לא שמע ההתוועדות; אמר לו כ"ק אד"ש "איך זאג דיר אז דו האסט געהערט די פארברענגען"; אמר הרב דובאוו "דאס איז בעולמות עליונים אבער דא למטה האב איך ניט געהערט"; ענה לו כ"ק אד"ש: "איך זאג דיר אז דא למטה האסטו אויך געהערט די פארברענגען".

מר זלמן יפה גם נכנס 45 דקות ודיבר על כמה ענינים. הוא שאל מכ"ק אד"ש להתוועד מחר בערב לכבוד ט"ו בשבט, והרבי ענה לו "שאשתו יש לה טענות כעת, כי הוא התוועד מדי הרבה ובשבת האחרון לא אכל הקוגעל והעוף שהכינה עד מוצאי שבת, אבל מ"מ He'll try his best".

הק'. אח"כ צוה לנגן אני מאמין ג"כ בהתלהבות גדולה, ניגון לא שרנו כבר זמן רב. לפני צאתו התחיל לנגן ופרצת וכן בדרכו לביתו.

יום ג' ט"ז שבט: לאחר מעריב הקבוצה של אנגלי' נסעו. כ"ק אד"ש יצא ורקדו ושרו בשמחה גדולה הרבי הי' ג"כ בשמחה, וחיכה עד שכל המכונניות נסעו לערך במשך 6-7 דקות.

ש"ק משפטים מבה"ח אדר, שקלים, כ"ז שבט: תהלים ותפילה כבכל שבת מברכים. הרבי התוועד משעה 1:30 עד 4:20 ואח"כ מנחה. הרבי אמר מאמר ד"ה כי תשא את ראש בני ישראל, לאח"ז כ"ק אד"ש הזכיר אודות מבצע פורים וציווה לכ"א לעשות בזה לא רק בימי הפורים אלא בכל ההכנות לזה.

ר"ח אדר: כמנהגו הק' בכל ער"ח נסע לאוהל הק'. מנחה הי' בשעה 6:00, חצי שעה אחר השקיעה. ר' לייבל גראנער נכנס לרבי לאחר מנחה וכשיצא הודיע שלאחרי מעריב יהי' התוועדות. הרבה כבר הלכו לביתם כי הרי לא הי' אף פעם התוועדות בר"ח אדר, זה הי' מאוד פתאומי והיו צרכים לסדר השולחנות וכו' מאוד מהר. בשעה 7:00 כ"ק אד"ש ירד והתוועד עד שעה 8:15. העיקר טעם על התוועדות הרבי דיבר כי כל המקומות עכשיו מחוברים ע"י הטלפון.

בנוגע מבצע ספרים הרבי אמר שמעכשיו עד אחר ימי הפסח המרכז ימכור הספרים עם 25% הנחה וישלם להם בחזרה מהקרן הידוע.

תקנת לימוד שיעור יומי
בספר משנה תורה
- יד החזקה - להרמב"ם

דבר מלכות

באתי בהצעה

כל אחד ואחד יקבל על עצמו ללמוד שיעור קבוע בספר "משנה תורה" להרמב"ם ♦ שיחת יסוד תקנת לימוד הרמב"ם

"את והב בסופה": "שנעשים אוהבים זה את זה".

וכיון שכל עניני בני ישראל ושלימותם שייכים ותלויים בתורה ושלימותה (ישראל מתקשרן באורייתא) - יש להתאחד על ידי לימוד הכולל את התורה כולה.

ובענין זה יש מעלה מיוחדת בספר "משנה תורה" ("יד החזקה") להרמב"ם, ספר של "הלכות הלכות", ה"מקבץ לתורה שבעל פה כולה", וכל זה "בלשון ברורה ודרך קצרה" ("לשון צח וקצר כלשון המשנה"), כידוע גודל הדיוק בלשונו של הרמב"ם בספרו "יד החזקה" - וכתבו בלשון הקודש (דלא כשאר חיבוריו) - עד לדיוק באופן חלוקת ההלכות כו'.

ועוד מעלה עיקרית בלימוד ספרו של הרמב"ם, בנוגע למצות לימוד וידיעת התורה כולה. ובהקדים:

במצות לימוד התורה כמה דרגות: (א) לימוד המביא לידי מעשה שהן הלכות הצריכות לכל אדם לידע אותן לקיים המצוות כהלכתן". (ב) "לידע כל התורה שבכתב ובעל פה כולה", שבזה נכלל

אחדות כל ישראל בלימוד כל התורה

א. דובר כמה פעמים אודות ההשתדלות לאחד את כל בני ישראל - ובפרט שעל ידי זה מקרבים את הגאולה, מכיון שסיבת הגלות היא היפך הענין דאהבת ישראל.

ומהדרכים לזה: כאשר כל בני ישראל מתאחדים על ידי לימוד ענין אחד בתורה. דמכיון שבלימוד התורה נעשה "יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו כו'" בין שכלו של האדם והתורה, נמצא, שכאשר כמה וכמה מישראל לומדים ענין אחד בתורה, אזי נוסף על היחוד דכל אחד ואחד עם התורה, מתאחדים כולם זה בזה ב"יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו", אחדות אמיתית ונצחית, שהרי "התורה היא נצחית".

[וכל זה מלבד פשוטו של דבר, שכאשר כמה וכמה מישראל לומדים ענין אחד, מדברים ומפלפלים זה עם זה בלימוד התורה, ואף ש"אין דעותיהם שוות"; הרי סוף סוף נעשה רגש של אהבה וקירוב ביניהם, כמאמר רז"ל בפירוש הפסוק

קביעת שיעור יומי ללימוד הרמב"ם

ב. בנוגע לאופן החלוקה וקביעת השיעור היומי - הצעתי כדלקמן:

אל"ף) ההתחלה תהיה, כבכל עניני תורה ומצוות, באופן דזריזין מקדימין, ביום ראשון (הסמוך) פ' אמור, ז"ך בניסן.

מובן ופשוט שהלימוד צריך להיות מתאים ככל האפשרי לרצון (המחבר) הרמב"ם, כולל כפי הסדר שקבע. ולכן, ביום הראשון ילמדו את הקדמת הרמב"ם, ובימים שלאחריו - מנין המצוות (מצוות עשה - ביום שני, ומצוות לא תעשה - ביום שלישי, ומנין המצוות על סדר הלכות הרמב"ם - ביום ד'), ובימים שלאחר זה - ילמדו שלשה פרקים בכל יום, אשר אז יסיימו לימוד כל הספר ביום זכאי בנדון זה (או בסמיכות ממש לו) - יום הולדתו של הרמב"ם, ערב פסח הבעל"ט.

ומהנכון לעשות, כמנהג ישראל בכיו"ב, סיום ביחד עם סעודה (או התוועדות) לגמרה של (משנה) תורה ברבים, ו"ברוב עם הדרת מלך".

ומכיון שבערב פסח עצמו אין לעשות זה ובפרט באופן המתאים, מפני טרדות החג - יעשו את הסיום ברבים בימים הסמוכים לערב פסח (יום הולדתו של הרמב"ם), בהתאם לתנאי המקום כו'.

בי"ת) אלה שמפני סיבות קשה להם ללמוד שלשה פרקים בכל יום - ילמדו פרק אחד בכל יום, לאחר לימוד ההקדמה ומנין המצוות כו' בימים הראשונים, בשיעורים קטנים יותר, לפי ערכם. כך שיימו את לימוד הספר כולו במשך שלש שנים, בחודש שבט תשמ"ז

"כל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וספרא וספרי ותוספתות וכל המדרשים... ומדרשי רשב"י כו' לקיים מצות שמור תשמרון את כל המצוה וגו'", כולל לימוד כל ההלכות, האגדה וסודות התורה כו'. (ג) מכיון שיש מעלה מיוחדת בלימוד הלכות התורה - יש ללמוד כל ההלכות שבתורה גם אלו שאין נוהגות וצריכות (שהרי בזה אין חילוק בין הלכות הצריכות להלכות שאינן צריכות). (ד) לימוד מיוחד כדי לחקוק דברי תורה במוח הזכרון.

ובענין לימוד הלכות (דרגה השלישית) יש מעלה מיוחדת בספרו של הרמב"ם, מכיון שבו נתבארו הלכות התורה כולה (מה שאין כן בספרי שאר הפוסקים, כמו הרי"ף וכיו"ב, וכן ה"שולחן ערוך", שבהם לא הובאו כמה וכמה מצוות, שאינן נוהגות בזמן הזה וכיוצא בזה). ונמצא, שעל ידי לימוד "משנה תורה" להרמב"ם מקיימים את המצוה דלימוד וידיעת הלכות התורה כולה בשלימותה.

ומפני טעמים הנ"ל (ועוד טעמים) - באתי בהצעה:

נוסף על השיעורים הקבועים בלימוד הש"ס (בבלי וירושלמי), לימוד הלכות הצריכות למעשה, וכל שאר השיעורים בתורה כל חד וחד לפום שעורא דיליה - כדאי ונכון שכל אחד ואחד יקבל על עצמו (בלי נדר, כמובן) ללמוד שיעור קבוע בספר "משנה תורה" להרמב"ם. היינו, שיחלק את ספר הרמב"ם לשיעורים קבועים לכל יום ויום, כך שמידי יום ביומו ילמדו כולם שיעור אחד, עד לסיום כל ספר הרמב"ם - כולם ביום אחד.

כל כך - כדאי ונכון ביותר שאלה השייכים ללימוד באופן של עיון והעמקה כו', ילמדו על כל פנים הלכה אחת (או פרט מסויים בהלכה זו) משיעור היומי בעיון והעמקה, לפי ערכם.

וזהו בהוספה על לימוד השיעור היומי כולו - שבו דוקא מעלת האחדות עם שאר הלומדים.

השיעור היומי – גם לנשים וקטנים

ג. כדי לאחד על ידי לימוד זה את כל ישראל, באופן ד"נצבים כולכם" לפני השם, כולל "טפכם ונשיכם", "בנערינו ובזקנינו" - כדאי ונכון שגם הנשים והקטנים ישתתפו בזה.

ואף שאינם שייכים ללימוד הספר "משנה תורה" - ילמדו מעין ספר זה, ספר המצוות להרמב"ם:

בהקדמתו לספר המצוות כותב הרמב"ם שספר זה מהווה "פתיחה" ו"הקדמה" לספר ה"יד", בו מונה ומבאר בקיצור את כל תרי"ג המצוות שנתבארו בארוכה ובפרטיות בספר ה"יד".

ולהעיר, שספר המצוות לא נכתב בלשון הקודש (כספר ה"יד"), כי אם בשפת המדינה, בלשון המורגל בזמנו בפי עמא דבר, ורק אחר כך תורגם ללשון הקודש על ידי ר' משה ב"ר שמואל אבן תיבון. שמזה מובן, שהלימוד בספר זה שייך גם לאלה שאינם שייכים עדיין ללשון הקודש, קטנים בידיעה, כולל גם קטנים כפשוטם, קטנים בשנים (שיסבירו להם אופן המתאים לפי ערכם).

ולכן: אלה שאינם שייכים ללימוד ספר ה"יד" ילמדו ענינים אלה כפי

(שהרי שנת תשמ"ו היא שנת העיבור), ומה טוב שיעשו הסיום ברבים - ביומא דפגרא הסמוך לזמן סיום הלימוד.

ולהעיר משני המנהגים באופן השלמת התורה, תורה שבכתב - בשנה אחת, או בשלש שנים. ומזה סמוכין בנוגע ל"משנה תורה" (משנה תורה שבכתב) דהרמב"ם.

**מכיוון שא' הענינים
העיקרים שבזה
הוא אחדותם של
ישראל - מובן, שיש
להשתדל שבלימוד
הנ"ל ישתתפו רבים
מישראל, רבים ככל
האפשרי, אנשים
נשים וטף, בכל
מקום ומקום**

ומזה סמוכין גם כן - אשר כשם ש"המנהג הפשוט בכל ישראל שמשלימים את התורה בשנה אחת" - כדאי ונכון להשתדל להשלים את הלימוד ד"משנה תורה" בשנה אחת. ורק אלה שאי אפשר להם בכך - ישלימו את הלימוד בשלש שנים.

גימ"ל) מכיון שלימוד שלשה פרקים בכל יום אינו יכול להיות בעיון והעמקה

שילמדו בספר "יד החזקה" - במשך שנה אחת או במשך ג' שנים, והן אלה שילמדו בספר המצוות, לפרסמו בכל מקום, בכדי לצרף עוד ועוד לחוג הלומדים, להגדילו ככל האפשרי.

ולהעיר ולהציע - אלה שיוודע להם ע"ד הנ"ל לאחר זמן, יתחילו מהשיעור היומי (כפי שנדפס ב"מורה שיעור") שאותו לומדים שאר הלומדים, כדי לאחד את כל הלומדים, ובמשך הזמן - ישלימו את השיעורים שלפנ"ז.

**מובן ופשוט
שהלימוד צריך
להיות מתאים ככל
האפשרי לרצון
(המחבר) הרמב"ם,
כולל כפי הסדר
שקבע.**

ויה"ר שהצעה זו תתקבל אצל כל בני"י בכל מקום שהם.

וע"י התאחדותם של כל בני"י - "כולכם" - בלימוד ענין אחד בתורה (בכללות הענין ובמקורו בתושב"כ, תורת משה),

ועוד לפני הלימוד בפועל, כי אם תיכף ומיד עם קבלת החלטה טובה בזה -

תבטל סיבת הגלות ובמילא יבטל המסובב - הגלות, ותיכף ומיד - תבוא

שנתבארו (בקיצור) בספר המצוות להרמב"ם.

וכדי לאחד את כל הלומדים, הן אלה שילמדו ספר ה"יד", והן אלה שילמדו ספר המצוות - כדאי שהלימוד בספר המצוות יהיה במקביל ללימוד בספר ה"יד". כלומר, ללמוד בכל יום ויום את המצוות המבוארות בשיעור היומי דספר ה"יד" (ולא לפי הסדר בספר המצוות), כך שכולם ילמדו את אותן המצוות באותו פרק זמן: הגדולים - בספר ה"יד" (בארוכה), והקטנים - בספר המצוות (בקיצור).

מכיון שבימים הראשונים ילמדו את ההקדמה לספר ה"יד" (ומנין המצוות כו') - הנה במקביל לכך ילמדו בספר המצוות חלק מההקדמה לספר המצוות וחלק מי"ד השרשים אשר בהתחלתו, כל חד לפום שיעורא דיליה.

ובאותם ימים שהמצוות המקבילות להלכות שבספר ה"יד" מספרן מועט - יחזרו עוד הפעם על השיעור היומי בספר המצוות (המקביל לספר היד), ונוסף לזה ישלימו במשך כמה ימים את לימוד י"ד השרשים.

לשתף בלימוד רבים מישראל

מכיוון שא' הענינים העיקרים שבזה הוא אחדותם של ישראל - מובן, שיש להשתדל שבלמוד הנ"ל ישתתפו רבים מישראל, רבים ככל האפשרי, אנשים נשים וטף, בכל מקום ומקום.

ולהקל את כל זה: ידפיסו "מורה שיעור" שבו יפורט השיעור דכל יום ויום - עבור כל א' מסוגי הלומדים: הן אלה

דעת בוראם כפי כח האדם שנאמר כי
מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים
מכסים".

משיחות אחרון של פסח
(והתוועדויות שלאח"ז) ה'תשד"מ

גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח
צדקנו.

ובקרוב ממש נזכה לקיום היעוד שבו
מסיים הרמב"ם וחותרם את הלכות מלכים
ומלחמותיהם ואת כל ספרו "יד החזקה":
"ולא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את
ה' בלבד, ולפיכך יהיו כל ישראל חכמים
גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו

סקירה מקיפה אודות השתלשלות תקנת לימוד הרמב"ם, החל מהתעוררות התלמידים השלוחים במרוקו, החביבות בה קיבל הרבי את פעולותיהם, ועד לביצוע התקנה ופירסומה ברחבי תבל

י"ט כסלו שחל באותה שנה בערב שבת, ובה, כנהוג, נערכת חלוקת הש"ס. בהתוועדות זו עורר הרבי לראשונה, אודות לימוד התורה בסדר שכתב הרמב"ם בספרו, ולא רק במסכתות הנלמדות בש"ס.

הרבי דיבר אודות כך שלדאבוננו ישנם רבנים וראשיישיבות שאינם יודעים סוגיות שלמות בעניינים עיקריים כגון אחדות ה' וכיו"ב, וכל זאת משום שאינם לומדים על פי הסדר שקבע הרמב"ם בחיבורו: "קודם ספר המדע, ובספר המדע גופא - הלכות יסודי התורה, ואח"כ באים כל פרטי ההלכות ד"אורח חיים", ורק לאח"ז - דיני ממונות וכיו"ב".

הרבי סיים את דבריו: "ויהי-רצון שסוף-כל-סוף יתחילו כולם ללמוד תורה בהתאם לסדר שקבע הרמב"ם...". בהמשך, הורה הרבי ללומדי הרמב"ם לנהוג באופן דומה לחלוקת הש"ס, בה נחשב כל אחד ממשנתפי החלוקה כאילו למד את כל הש"ס, וכך גם בלימוד הלכות ברמב"ם, שהלומדים אותם יעשו זאת באופן של אהבת ישראל, ויזכו את אלו שעוד לא למדו הלכות אלו, בכך שיפעלו עליהם להצטרף ולהתחיל ללמד.

קיום ההוראה במרוקו

בתקופה הסמוכה לשיחה זו עדיין לא נעשה דבר בהתאם להוראה זו, שנאמרה בקצרה ובלי פירוט. אך כשהגיעה השיחה לקזבלנקה שבמרוקו, החליטו התלמידים השלוחים שם להירתם לעניין ולקיים את ההוראה המיוחדת.

לאחר מחשבה החליטו הבחורים

"זה כמה שנים שמחכה הנני אולי יתעוררו לעשות כן, בנוגע ללימוד הרמב"ם, עד שסוף-כל-סוף נתעוררו על זה באחת המדינות דאחינו הספרדים שחילקו את ספר הרמב"ם באופן שכל אחד ואחד לקח על עצמו חלק מסויים, כך שסיימו את הרמב"ם בסמיכות ליום הולדתו של הרמב"ם השתא"

(משיחת אחרון של פסח תשד"מ)

זכה דורנו, שבו תיקן הרבי את תקנת לימוד הרמב"ם היומי, שיש בו בכדי לאחד את כל ישראל, אנשים נשים וטף, על-ידי לימוד כל התורה כולה בשלושה מסלולים השווים לכל נפש.

אמנם, ראשיתה של התקנה לא היתה במתכונת המוכרת לנו כיום. היא החלה ביוזמה של התלמידים השלוחים במרוקו בחורף תשד"מ, שהחליטו לקחת פרט בשיחה של הרבי ולהורידה ל'מעשה בפועל', ומשם השתלשלה התקנה המוכרת לנו, כאשר הרבי מכריז בפומבי אודות התקנה ופרטיה בחודש ניסן תשד"מ.

בשורות הבאות נשרטט את מהלך השתלשלות העניינים, מאז שיחתו של הרבי בחורף תשד"מ, כאשר לראשונה דיבר הרבי אודות המעלה בלימוד ספר הרמב"ם, 'מבצע הרמב"ם' במרוקו, ועד לביצוע התקנה ע"י החסידים בכל רחבי תבל, עד היום הזה.

הצעה ראשונית

התוועדות שבת פרשת וישב תשד"מ היוותה המשך להתוועדות

כעבור חודש ימים, לקראת י' שבט יצאו
הבחורים בקריאה לכל הציבור היהודי
במרוקו להצטרף לחלוקה המיוחדת.
השליח במרוקו - הרב יהודה

לחלק את ספר "היד החזקה" להרמב"ם
בין הציבור התורני במרוקו, כך שכל
אדם ילמד חלק אחר וכך יסיימו תוך
תקופה מסוימת את כל הספר. ואכן,

התלמידים השלוחים במרוקו

בין הישיבות שייסד הרבי מסביב לעולם, תופסת ישיבת "תומכי תמימים" בקזבלנקה-מרוקו מקום נכבד.

ב'שלשלת היחס' - שהוגהה ע"י הרבי - נכתב: "שנת תשמ"א: . . מייסד ישיבה גדולה בקסבלנקה, מרוקו". כרגיל בכגון דא, שלח הרבי קבוצת 'תלמידים-שלוחים' לקזבלנקה למשך שנתיים ימים, על-מנת לייסד ולבסס את הישיבה.

התלמידים-השלוחים הראשונים (תשעה במספר) יצאו בחודש טבת תשמ"א, וזכו שהרבי אמר לפניהם שיחה מיוחדת ב'גן-עדן התחתון', כאשר אתם נוכחים בני משפחותיהם, וכן הרב בנימין אליהו גורודצקי ע"ה - באיכוחו של הרבי למדינות אירופה וצפון אפריקה. בשיחה היו ביטויים נפלאים, הרבי דימה את השלוחים לספרי תורה חדשים שמגיעים לעיר, וכן התבטא שהשלוחים "מחזירים עטרה ליושנה" של מרוקו, שצמחו ממנה כמה וכמה מגדולי ישראל שלאורם אנו הולכים עד היום (השיחה הוגהה, ונדפסה בהוספות ללקו"ש ח"כ עמ' 515 ואילך).

באותה הזדמנות חילק הרבי לכל אחד מהתלמידים-השלוחים קונטרס "סיום והכנסת ספר תורה" (שיצא-לאור באותה תקופה), שטר של מאה פראנק צרפתיים - לתנם לצדקה במרוקו, ושטר של דולר - לתנו לצדקה לפני הנסיעה. להורי השלוחים ואחיהם נתן הרבי חוברת של שיחת יום ב' דחנוכה לחיילי צבאות ה', וכן שטר של דולר לצדקה.

קבוצה זו זכתה להוראות מיוחדות מהרבי בקשר לשליחותם, כגון לגבי נסיעתם לחודש החגים של שנת תשמ"ב בו הורה הרבי לחלק את החודש בין השלוחים, בכדי שלא יהיה הפסק בשליחות [ראה צילום המענה לקמן].

לקראת סיומן של שתי שנות השליחות, בשלהי חודש אלול תשמ"ב, נבחרו שמונה בוגרי ישיבת אהלי-תורה לשמש 'תלמידים-שלוחים' לישיבה בשנים תשמ"ג-תשמ"ד. לפני יציאתם לשדה התעופה, ביום ח' כסלו תשמ"ג, אמר לפניהם הרבי שיחה קצרה בגן-עדן התחתון. קבוצת שלוחים זו החלה את 'מבצע רמב"ם' במרוקו הנ"ל.

במשך כל השנים, זכו התלמידים-השלוחים לקזבלנקה למענות ועידודים נוספים מהרבי, על דו"חות המבצעים שלהם והמהפכה העצומה שחוללו במרוקו בשליחותו של רבינו.

במקום שמחבתו של אדם...

מענה כ"ק אדמו"ר לתלמידים השלוחים במרוקו
אודות נסיעתם לחצרות קדשנו לקראת חודש תשרי תשמ"ב

Handwritten notes on the left page of the manuscript, including the word 'spec' and 'Del' at the bottom.

Handwritten notes on the right page of the manuscript, containing a detailed letter or response.

ב"ה, ג' מנ"א, תשמ"א
ברוקלין, נ.י.
התלמידים השלוחים אשר
בישיבה גדולה דקסבלנקה
ה' עליכם יחיו
שלום וברכה!
הדו"ח פ"נ וכו' נת' ות"ח. ודבר בעתו בסמיכות לראש חודש
דמזלו ארי' בו יבוא ארי' זה הקב"ה דכתיב ב"י ארי' שאג מי לא יירא
ויבנה אריאל בונה ירושלים הוי' נדחי ישראל יכנס (ילקוט ירמי' בראשו
ובחלתו רמז נטר), דשנת הקהל את העם.
ולכתבם ע"ד שהותם כאן בחודש תשרי -
מהנכון מטעמים מובנים שיחלקו לשנים (ע"פ הגורל): האחת -
לח"י אלול ועד לאחרי יוהכ"פ; והשני - לחה"ס ועד לאחרי ש"ק בראשית.
באופן שלא יהי' הפסק ח"ו במילוי שליחות הקבוצה במקום
שנשלחו,
נוסף על שע"פ תורת הבעש"ט המפורסמת - במקום שמחבתו
של אדם שם הוא נמצא.
בברכת הצלחה רבה בעבודה"ק
ולזכות בחכב"י שי' הקיום
מיד בהיעוד יהפכו ימים
אלה לששון ולשמחה ולמועדים
טובים (א.מ.א.)

נשלחו לרבנים ותלמידי החכמים שבמדינה ובהם נכתב: "לקראת יום הבהיר י' שבט הבעל"ט - ל"ד שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א - שמחים אנו להודיע, שבהתאם לשיחת כ"ק

ליב רסקין ע"ה - נרתם לסייע בענין, והשלוחים יצאו לעבר הכוללים, הישיבות, בתי הכנסת ולכל מקום שידם הגיעה, בכדי לזכות יהודים רבים ככל האפשר להשתתף בחלוקה. מכתבים

התלמידים השלוחים במרוקו עם השליח הרב יהודה לייב רסקין ע"ה

שנטלו חלק בחלוקה שנערכה בהתאם לסדר ה'הלכות' שברמב"ם.

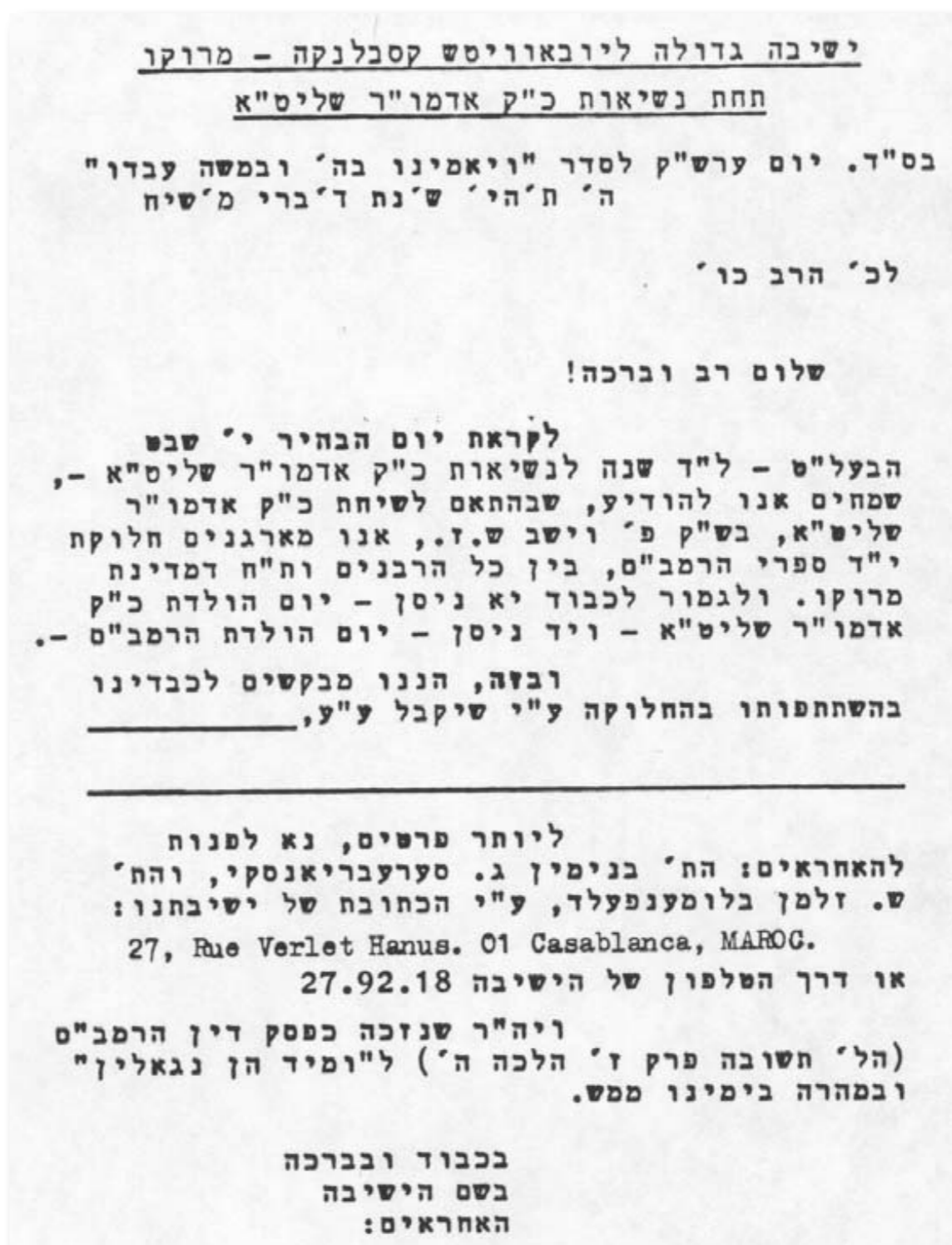
גם הרב בנימין אליהו גורודצקי ע"ה, בא כוחו של הרבי באירופה וצפון אפריקה, הוזמן ליטול חלק במבצע, ובתוך שבועיים ימים הושלמה משימת החלוקה. החלוקה אף הוסיפה ויצרה אחדות מרשימה בין כל הגורמים בעולם התורה במרוקו.

כל מי שבחר להשתתף בחלוקה לקח ע"ע הלכות מסוימות ללמוד עד שהצליחו לחלק את כל ההלכות ב"יד החזקה". 'הלכות שלוחין ושותפין', למשל, נלמדו על ידי כל התלמידים השלוחים בקזבלנקה. השליחות עמה חיו התמימים עשרים וארבע שעות ביממה עוררה אותם ב'קאך' מיוחד בלימוד הלכות אלו. ולבקשתם, מסר הרב שלמה מטוסוב ע"ה - השליח הראשי ומנהל הישיבה - שיעור מיוחד בהלכות אלו.

מסלול הלימוד נקבע לתקופה שבין יו"ד שבט לי"א ניסן (מענין לציין, שבי"א ניסן תשד"מ החלה שנת הי"פ"ג לרבי, ומנין ההלכות של ס' היד החזקה הוא כידוע - פ"ג).

אדמו"ר שליט"א בש"ק פ' וישב שנה זו, אנו מארגנים חלוקת י"ד ספרי הרמב"ם, בין כל הרבנים ות"ח דמדינת מרוקו. ולגמור לכבוד י"א ניסן - יום הולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א, וי"ד ניסן - יום הולדת הרמב"ם.

היוזמה התקבלה בהתלהבות רבה בקרב ציבור בני התורה ותלמידי החכמים שדרו במרוקו באותה העת,

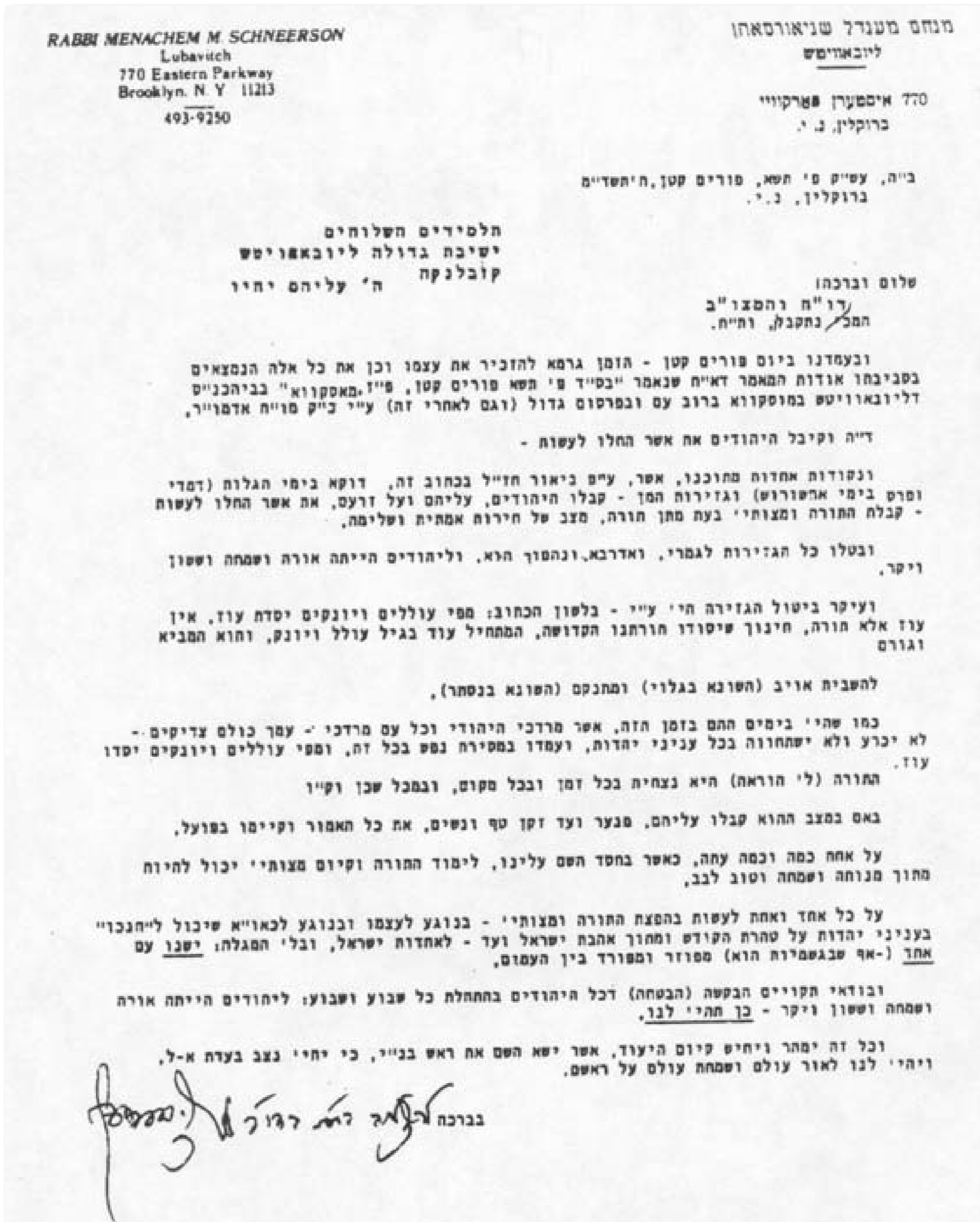

המכתב שהופץ בין רבני וחכמי מרוקו

קצר לאחר מכן זכו לקבל מענה במכתב כללי-פרטי הפותח בתיבות: "המכתב דו"ח והמצו"ב נתקבלו ות"ח" וחותרם בכתבי-יד קדשו של הרבי: "בברכה

היחס מהרבי

עם הצלחת החלוקה, שלחו התלמידים השלוחים דו"ח מפורט לרבי הכולל את כל השתלשלות המבצע, וזמן

מכתבו של הרבי לתלמידים השלוחים
בו מאשר את קבלת הדו"ח אודות ה'מבצע רמב"ם'

אחרון-של-פסח, סיים הרבי את ה'הדרן' שהחל לומר בי"א ניסן, כהשתתפות ב'כינוס תורה' שיתקיים באסרויחג, ואז דיבר לראשונה אודות רצונו הק' שילמדו רמב"ם בסדר קבוע. הרבי דיבר על התקנה בקווים כלליים מאד, ורק הציע שיתחילו ללמוד רמב"ם לפי הסדר ושכדאי לסיים את הלימוד עד ליום-הולדתו של הרמב"ם בערב פסח תשמ"ה.

הרבי הדגיש שבשונה מ'חלוקת הש"ס', בה כל אחד לומד מסכת אחרת במשך השנה (וכפי שחילקו את הרמב"ם במרוקו), בספר הרמב"ם, בו הרמב"ם מסתמך תמיד על מה שכתב קודם בספרו - יש לכל אחד ללמוד

להצלחה בת"ת בדו"ר". עתה היה ברור לכל שהיוזמה אכן הסבה נחת רוח לרבי. כחודשיים לאחר מכן, בהתוועדות י"א ניסן תשד"מ, ערך הרבי, באופן בלתי רגיל, סיום על הרמב"ם. עד לאותה שנה הרבי לא ערך באופן קבוע 'סיומים' על הרמב"ם (רק ארבע פעמים במהלך השנים הקודמות). בשיחה, אמנם לא הוזכר מבצע חלוקת לימוד הרמב"ם שזה עתה הסתיים במרוקו, אך השלוחים בקזבלנקה הבינו כי יש קשר ישיר בין הסיום לבין ה'מבצע' אותו ארגנו במרוקו...

הכרזת התקנה

כשבוע וחצי לאחר מכן, בהתוועדות

התקנה מתפרסמת במרוקו

נתעוררו לארגנו באחת המדינות דאחינו הספרדים (מרוקו).

ובהמשך הסביר שמפני כמה סיבות (כדלקמן) כדאי שיארגנו לימוד יומי על הרמב"ם, דהיינו שיחלקו את ספר יד החזקה באופן שכל אחד ילמד את השיעור הזה, ויסיים כל ספר היד במשך שנה. והמעלה על לימוד בדרך זו ולא בדרך שכל אחד ילמד רק חלק מהספר ולא את כל הספר (יבואר לקמן במצ"ב).

ולאו שיקבלו הידיעה בקשר להלימוד הזה אחרי שכבר התחילו הלימוד, יתחיל ללמוד מהשיעור היומי (הנדפס בחוברת שאנו שולחים) ובהזדמנות שיוכל להשלים מה שחיסר ישלים.

לאחר שהציע הרבי את תקנת לימוד הרמב"ם באופן רשמי, הפיצו התלמידים-השלוחים בקזבלנקה מכתב מיוחד בין יהודי המדינה (שצורף לחוברת מיוחדת, ובה שיחת הרבי אודות התקנה וכן ה'מורה שיעור' החדש), ובו כתבו:

בשבח והודיה לאיל, אנו שמחים לבשר שבהמשך לחלוקת הרמב"ם שארגנו בין הרבנים והחכמים דמדינתנו (שגם כבודו השתתף בחלוקה זו) דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א אודותיה בהתוועדות ד"אחרון של פסח", ובין השאר התבטא שזה כמה שנים שמחכה שיתעוררו לארגן חלוקה על ספר "יד החזקה" להרמב"ם (כמו שמארגנים כבר על התלמוד בבלי וירושלמי), וסוכ"ס

בשיחה זו, ששודרה לכל העולם באמצעות הטלפון, הציע הרבי בפני הקהל את עיקרי ופרטי התקנה. ביסוד התקנה עמד ענין סיום הספר מדי שנה, וכפי שכבר אמר הרבי באחש"פ - יש לסיים את הרמב"ם עד לערב חג הפסח בשנה הבאה. הרבי הזכיר שבספר הרמב"ם ישנם כאלף פרקים, ובכדי לסיים את כולו במשך שנה יש ללמוד שלושה פרקים ליום, בדרך זו - המשיך הרבי - יוכלו אכן לסיים את הרמב"ם ב"יום זכאי" - ערב פסח או סמוך לו. מעניין לציין שבדרך זו סיימו אכן ביום זכאי - י"א ניסן...

אמנם, המשיך הרבי, אלו שיקשה עליהם לימוד של שלושה פרקים ליום - יוכלו ללמוד פרק אחד ליום, וכך לסיים את הרמב"ם במסלול של שלוש שנים, ומכיון שבאמצע המחזור יש שנה מעוברת - יסיימו הלומדים לקראת יום הסתלקות הרמב"ם בכ"ף טבת (תשמ"ז).

[יש לציין שלמחרת היחידות, ביום שישי כ"ה ניסן, הוציא הרבי מענה ליהודי שכתב שכפי הנראה יקשה עליו ללמוד ג' פרקים ביום, שתוכנו הוא: הרי דובר (בשיחה) שישנה גם אפשרות שניה - ללמוד בכל יום פרק אחד, וכנראה שייך זה גם אליו].

לקראת שבת כבר הספיקו להוציא לאור קובץ 'מורה שיעור' ללומדי המסלול של ג' פרקים ליום, ובהקדמתו נכתב כי החלוקה נעשתה ע"י הרבי עצמו (ראה להלן במדור 'אוצר כתבי יד קודש', צילום כתי"ק אודות הוצאת המורה שיעור).

לקראת ההתוועדות בשבת הקרובה - פרשת קדושים, שררה באויר

המודעה שפורסמה בבתי המדרש במרוקו

את כל הספר לפי הסדר. הרבי העיר שישנן ישיבות בהן לומדים רמב"ם על הסדר, אך בלימוד מתעסקים רק בדיני ממונות וכיו"ב ומדלגים על הספרים האחרים - כדוגמת ספר המדע ועוד, העוסקים בענינים לא 'ישיבתיים'. זאת בניגוד לכלל הבסיסי שכותב הרמב"ם אשר בהלכות המאוחרות מסתמך הוא על לימוד ההלכות הקודמות.

הרבי אף התבטא: "ניסיתי לדבר ולעורר על הדבר כמה פעמים ולעת-עתה לא עלתה בידי לפעול שיתקנו את הדבר, והלוואי שיעשו כן מכאן ולהבא".

למחרת ההתוועדות, כאשר הגיעה הבשורה אודות התקנה לכל רחבי תבל, החלו מיד החסידים בלימוד הלכות הרמב"ם, כל אחד לפי הסדר שקבע לעצמו.

סדר זה נמשך יומיים, עד לשיחה הבאה של הרבי, ב'יחידות כללית' לאורחים שהתקיימה ביום חמישי כ"ד ניסן.

התרגשות. בקרב הבחורים הועלו השערות ולפיהן מן הסתם יתייחס הרבי להקדמת הרמב"ם שעתידה להלמד ביום ראשון הקרוב, ואולי אף יתווספו פרטים נוספים בהוראות הלימוד.

ואכן, ההשערות הוכחו כנכונות. בשיחה השלישית דיבר הרבי בהרחבה אודות התקנה החדשה. בתחילה הסביר את הטעם ביסוד התקנה - על-מנת לאחד את כל ישראל בלימוד הכולל את כל התורה כולה. בהמשך אמר הרבי שהיות ועניין התקנה היא לאחד את כל ישראל, יש לשתף בתקנה זו גם את הנשים והטף, ולכן יתקיים גם מסלול שלישי בלימוד הרמב"ם, שבו ילמדו מצוות בספר המצוות בהתאם לשיעור היומי של לומדי שלושה פרקים ליום (בנוסף ל'שורשים'). בהמשך ביקש הרבי שיפרסמו ככל האפשר את ההצעה, וכן הדגיש שמי שישמע אודותיה מאוחר יותר יוכל להצטרף ללימוד באמצע המסלול.

כנס פתיחת הלימוד

ביום ראשון הקרוב, התקיים בבית חיינו כנס הפתיחה הרשמי של לימוד הרמב"ם בהשתתפות רבנים, משפיעים וזקני החסידים. לקראת הפתיחה פורסמו חוברות 'מורה שיעור' גם ללימוד פרק אחד וגם ללומדי ספר המצוות.

בכנס הפתיחה חזר ה'חוזר' הרב יואל כהן על שיחתו של הרבי מהשבת האחרונה, ו(להבחיל"ח) המשפיע הרב

רשימת המשתתפים בחלוקת הרמב"ם במרוקו

בס"ד.

ישיבה גדולה ליובאוויטש קטלנקה - מרוקו
תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א
מארגנים "חלוקת הרמב"ם"

לגמור לכבוד
 י"א ניסן - יום הולדה כ"ק אדמו"ר שליט"א - וי"ד ניסן - יום הולדה הרמב"ם

הקדמה הרמב"ם - הרב"א באראדעצקי

א - ספר המדע

(1) הלכות יסודי התורה - הרב"א באראדעצקי
 (2) הלכות דעות - יהודה אלמליח, אלי"א אלבז (מקנס)
 (3) הלכות חלמוד תורה - שמעון זפרני (מרקש)
 (4) הלכות עבודה כוכבים וחוקותיהם - דוד כהנוב
 (5) הלכות חשובה - שלום עבדלחק

ב - ספר אהבה

(6) הלכות קריאת שמע - שמעון מאצקין, שלמה שושן
 (7) הלכות חפלה וברכה כהנים - דוד אוהיון (מרקש)
 (8) הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה - עמרם גבאי
 (9) הלכות ציצית - בנימין בן-לולו
 (10) הלכות ברכות - דוד בוסקילה
 (11) הלכות מילה - עמרם גבאי, מאיר קורקוס, פנחס דהן (רבס)

ג - ספר זמנים

(12) הלכות שבת - שלום איידלמאן
 (13) הלכות עירובין - דוד בוסקילה
 (14) הלכות שבת עשור - שלמה בן-חמו
 (15) הלכות שבת יו"ט - אברהם בן-חמו
 (16) הלכות חמץ ומצה ונוסח ההגדה - שלום אלהרר
 (17) הלכות שופר וסוכה ולולב - אהרן לוי דייטש
 (18) הלכות שקלים - ישראל חזאט
 (19) הלכות קידוש החדש - יעקב בוסקילה
 (20) הלכות תעניות - ישראל חזאט
 (21) הלכות מגילה וחנוכה - דניאל ירחמיאל קיי

ד - ספר נשים

(22) הלכות אישות - מאיר וואקנין
 (23) הלכות גירושין - הר"ר יודי' מונסונייגו (פעד), אהרן מונסונייגו
 (24) הלכות יבום וחליצה - חיים שטרית
 (25) הלכות נערה בחולה - שמעון זגורי, יעקב סורזשטאן
 (26) הלכות טוטה - יהודה אלמליח

ה - ספר קדושה

(27) הלכות איסורי ביאה - אברהם מאמאן
 (28) הלכות מאכלות אסורות - משה אוהיון, אברהם זגורי (רבס)
 (29) הלכות שחיטה - משה אוהיון

ו - ספר הפלאה

(30) הלכות שבויות - אברהם סבב (פעד), אלקיים (פעד)
 (31) הלכות נדרים - אברהם ארזי
 (32) הלכות נזירות - מרדכי סולמן
 (33) הלכות ערכין וחורטין - מסעוד וואקנין, אברהם עבדלחק, משה בן-חמו

ז - ספר זרעים

(34) הלכות כלאים - נסים ביינטיסי (מרקש)
 (35) הלכות מתנות עניים - ציון מרזינו
 (36) הלכות הורמות - שלום גבאי (מרקש)
 (37) הלכות מעשרות - יעקב מיסאלי (מקנס)
 (38) הלכות מעשר שני ונסע רבעי - אברהם דהן
 (39) הלכות בכורים ושאר מתנות כהונה שבגבולין - דוד רפאל באנון
 (40) הלכות שמיטה ויובל - אברהם וואקנין

ח - ספר עבודה

(41) הלכות בית הבחירה - יוסף ארעי
 (42) הלכות כלי המקדש והקודשים בו - אלי"א עמאר
 (43) הלכות ביאה המקדש - שניאור זלמן בלוסענסעלד
 (44) הלכות איסורי טבחה - אלי"א אוהיון
 (45) הלכות מעשה הקרבנות - שלמה אסייג (מקנס)
 (46) הלכות חמדין ומספין - שמעון פוויטא, שלמה וואנונו
 (47) הלכות סמולי המוקדשין - רחמים לוי (רבס)
 (48) הלכות עבודת יום הכיפורים - יוסף גבאי (מרקש)
 (49) הלכות מעילה - עמרם סאראגא (רבס)

ט - ספר הקרבנות

(50) הלכות קרבן פסח - בנימין בן-לולו
 (51) הלכות חגיגה - דוד מאמאן
 (52) הלכות בכורות - משה זגורי
 (53) הלכות שגגות - פנחס ארעי
 (54) הלכות מחוטרי כפרה - אטיא (רבס)
 (55) הלכות המורה - אברהם עבדלחק, מסעוד וואקנין

י - ספר פתרה

(56) הלכות טומאת טה - מאיר פחימא
 (57) הלכות פרה אדומה - עמרם חליאואה (מקנס)
 (58) הלכות טומאת צרעה - שלמה טולידנו (מקנס)
 (59) הלכות משבט ומשח - יוסף חיים ישראל
 (60) הלכות שאר אבות הטומאות - אליעזר מרוזס
 (61) הלכות טומאת אוכלין - ציון דהן (רבס)
 (62) הלכות כליט - אונקאס (סנישעי), אוגי (סנישעי)
 (63) הלכות מקואות - מרדכי אלבז

יא - ספר בניקין

(64) הלכות נזקי מסון - אלי"א דהן, דוד דהן
 (65) הלכות בניבה - בנימין גרשון סערעבריאנסקי
 (66) הלכות גזילה ואבירה - שני"א אליעזר אבאן
 (67) הלכות חובל ומזיק - אלי"א דהן, דוד דהן
 (68) הלכות רוצח ושפירה נפש - רפאל גוזלן

יב - ספר קנין

(69) הלכות מכירה - שלמה סטוסוב
 (70) הלכות זביה ומתנה - אלי"א אסייג
 (71) הלכות שכנים - יהושע מרוזוב
 (72) הלכות שלושים ושוחטין - ישיבה
 (73) הלכות עבדים - אורד (מקנס)

יג - ספר משפטים

(74) הלכות שכירות - רפאל בורדגו (מקנס)
 (75) הלכות שאלה ופקדון - דוד חדר
 (76) הלכות מלוה ולוה - שמואל קריספין
 (77) הלכות טוען ונטען - ישיבה
 (78) הלכות נחלות - יחי' בן-הראש (קניטרא)

יד - ספר שופטים

(79) הלכות סנהדרין והעונשין המסורין להם - חנני' סלול
 (80) הלכות עדות - יעקב קדוש
 (81) הלכות סמרים - חיים קסוס (מקנס)
 (82) הלכות אבל - יאיר סבאג
 (83) הלכות מלכים ומלחמותיהם - יהודה לייב רסקין (עם קבוצה מסידים ו"ופרצה")
 סדר חפלות כל השנה - יהודה לייב רסקין

שלום מרוזוב ע"ה למד ברבים את הקדמת הרמב"ם.

במהלך אותו שבוע ניתן היה לראות את חסידי חב"ד בכל העולם 'פושטים' על חנויות הספרים וקונים לעצמם סטים של ספרי רמב"ם. בתוך כמה שבועות, לא ניתן היה להשיג סטים של רמב"ם ברוב חנויות הספרים, והוצאות הספרים השונות הזדרזו להדפיס מהדורות נוספות של ספר יד החזקה.

במשך הימים הבאים הפך לימוד הרמב"ם לנחלת הכלל. בישיבות נראו הבחורים מפלפלים בדברי הרמב"ם. ב770 התקיים שיעור יומי ל'בעלי-בתי' מפי הרב שלום מרוזוב, ואף עבור חברי הכולל נערך שיעור יומי. בכל ריכוזי אנ"ש ומקומות שידם מגעת, נתייסדו שיעורי רמב"ם.

באותם ימים, כתבו לרבי מהנהלת אחת מישיבות תות"ל בארה"ב, שחושבים לעשות בזמן אחד ה'סדרים', 'סדר' מיוחד שבו ילמדו רמב"ם. הרבי שלל זאת, וכתב: "לימוד משנה תורה אינה שייכת לסדר לימוד דישיבה כמובן".

מאז ועד היום, ממשיכה התקנה לכבוש ולחלחל בקרב מליוני יהודים ברחבי תבל, אשר לומדים בכל יום - כל אחד במסלול אותו סיגל - את הלכות הרמב"ם. שיעורים למאות, נמסרים בבתי חב"ד ובריכוזי אנ"ש, ורואים בחוש אשר רועה ישראל ומנהיגו ממשיך ומאחד את כלל ישראל - צאנו, בלימוד אחד הכולל תורה שלמה אחת.

"איך האָב זיך ניט געריכט"

ביחידות לר' גרשון בער יעקבסאָהן ע"ה - עורך ה'אלגעמיינער זשורנאל', שהתקיימה בליל בדר"ח אייר התשמ"ה, אמר הרבי (התוכן):
 בכלל איז דער גאַנצער ענין פון רמב"ם געווען, ווי דער רבי מהר"ש זאָגט, אין אַן אופן פון "לכתחילה אַריבער". איך האָב זיך ניט געריכט, אַז דער לימוד הרמב"ם וועט זיך אַזוי אַנכאַפן אין איין יאָר!

[בכלל, כל העניין של הרמב"ם היה, כפי שאמר אדמו"ר מהר"ש, באופן של "לכתחילה אריבער". לא תיארתי לעצמי שלימוד הרמב"ם 'תפוס' כל-כך בשנה אחת!]

מורה שיעור

סקירה קצרה על הוצאת ה"מורה-שיעור" ללימוד הרמב"ם, בהוראתו של הרבי

"ולהקל את כל זה: ידפיסו "מורה שיעור" שבו יפורט השיעור דכל יום ויום - עבור כל א' מסוגי הלומדים: הן אלה שילמדו בספר "יד החזקה" - במשך שנה אחת או במשך ג' שנים, והן אלה שילמדו בספר המצוות, לפרסמו בכל מקום, בכדי לצרף עוד ועוד לחוג הלומדים, להגדילו ככל האפשר".

(משיחת ייסוד תקנת הרמב"ם)

הרבי הוציא את הקובץ, כאשר הוא מאשר את החלוקה שנעשתה. הרבי אף אישר לכתוב ב'פתח דבר' כי החלוקה נעשתה על ידו. עוד קודם השבת, הספיקה מערכת הוצאת הספרים קה"ת להוציא לאור את ה'מורה-שיעור', על-מנת שביום ראשון תהיה האפשרות לכל יהודי למלא את רצון קודשו של הרבי וללמוד את הרמב"ם היומי כפי שנחלק על-פי הסכמת הרבי.

כמו-כן, בשנים הבאות, דאג הרבי לכל פרט שהיה קשור עם ה'מורה-שיעור'. בכל שנה היה הרבי בוחר את תאריך ה'פתח-דבר' של ה'מורה-שיעור' החדש, כפי שניתן לראות בצילומים הנדירים המובאים כאן.

לקראת הוצאת ה'מורה-שיעור' השני, שאלו העורכים את הרבי אודות סדר הלימוד בתשעה-באב, שבאותה שנה חל בשבת. הרבי השיב להם בכתב יד קדשו כי יציינו בהערה שיש לשאול רב מורה-הוראה מתי יש ללומדו, ובהערה ליום ראשון (ת"ב נדחה) יכתבו שיש ללומדו לאחר הבדלה [צילום המענה מובא בזה].

חשוב לציין, כי בנוסף להוראה זו, קיבלו חברי המערכת הוראות והנחיות נוספות מהרבי, הללו נדפסו בשולי ה'מורה-שיעור'.

בהתוועדות אחרון-של-פסח תשד"מ, כאשר ייסד הרבי את תקנת לימוד הרמב"ם, לא פירט עדיין את מסלול הלימוד, ודיבר רק באופן כללי על לימוד ספר הרמב"ם, וסיומו בערב פסח בשנה הבאה, בסמיכות ליום-הולדת הרמב"ם.

כבר למחרת, החל קהל אנ"ש והתמימים בכל העולם ללמוד רמב"ם, ללא סדר כלשהו. היו שלמדו רק את ההלכות שבספר, מאחר שאת ההקדמות לספר הרמב"ם הזכיר הרבי לראשונה רק ביחידות לאורחים שהתקיימה יומיים לאחר מכן.

באותה יחידות - ששודרה לכל העולם - פירט הרבי את המסלול שבו ילמדו את הרמב"ם: שלושה פרקים ליום [ולמתקשים - פרק אחד]. הרבי הורה שהלימוד יחל ביום ראשון הסמוך (ז"ך ניסן), וכן הורה להתחיל מן ההקדמות שכתב הרמב"ם.

עוד באותו הלילה, יגעו חברי מערכת 'ועד להפצת שיחות', שעבדו בתחום ההוצאה-לאור תחת הוצאת הספרים קה"ת, לחלק את ספר הרמב"ם לשלושה פרקים ליום וכן לפרק אחד, על-מנת לערוך קובץ 'מורה-שיעור' שיהווה 'מורה דרך' ללומדי תקנת הרמב"ם היומי, ועם סיום המלאכה הזדרזו להכניסו לרבי להגהה.

מורה שיעור בלימוד הרמב"ם - ג' פ' ל'ג - שנות תשמ"ו - תשמ"ז

פרק	יום	חודש
ויקהל	כז	אדר
כח		
כט		
ל		
א		אדר ש
ב		
ג		
ד		
ה		
ו		
ז		
ח		
ט		
י		
יא		
יב		
יג		
יד		
טו		
טז		
יז		
יח		
יט		

שיעור ב' (לשם אהבה) - הערה סמלית
 ב"ה
 ברוקלין, נ.י.

ב"ה

פתח דבר

— למורה-שיעור דמחזור הראשון —

בקשר להצעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בוסן האחרון — לקבוע שיעור יומי בספר משנה תורה — יד החוקה — להרמב"ם, ומתקשרים בזה (יש לקשר זה עם) הפסיד צ"ד חיוב הלימוד וכל ההלכות שבתורה — גם שאינו נהוגות במחז"ז (הל' ת"ת לאדמו"ר רשיב ואילך, ס"יא שם) — ועממשיכ הרמב"ם בהקשרו לספרו זה: חיבור זה מקנץ לתורה שבעל פה כולה כ"י אדם כ"י קורא בזה ויודע בפניו תורה שבעל פה כולה.

וסה טוב לסיימו במסיכות ליום הולדת הרמב"ם, י"ד ניסן הבעלים.

והלימוד — באי פני אופנים: (א) להשתדל ללמוד בכל יום שלשה פרקים כ"י לסיים ספר משנה תורה במשך השנה הבעיל. (ב) אלה שיש אפשר להם — מפני איז סיבות ללמוד שלשה פרקים בכל יום — ללמוד פרק אחד ליום כ"י לסיימו במשך שלש שנים הבעיל. (ג) אלה שאינם שייכים ללימוד ספר משנה תורה (מפני איז סיבות — כולל מפני שהם קטנים או קטנות) (במיוחד או כ"י צעקות כ"י) — ילמדו ספר המצות להרמב"ם, ובאופן אשר השיעור יומי כשהמ"י יודי במצות המקבילות לשיעור יומי של פ' משנה תורה (כפי שנחלק לשנה אחת) —

מזיל בזה חוברת, מורה שיעור, הכוללת השיעורים בני משנה תורה לשנה זו (כ"י ניסן תשד"ט) — י"א ניסן תשמ"ה) — ע"פ אופן הא' הנ"ל (שלשה פרקים ליום) — כפי שנחלקו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א.

י' לחדש
 י"א
 שיעור יומי

ב"ה

פתח דבר

בזה הננו מו"ל מורה-שיעור למחזור החמישי של לימוד ספר המצות להרמב"ם (כ"ה סכת תשמ"ח - א' יו"ד סכת תשמ"ט).

הוצאת ספרים "קה"ת"י
 ברוקלין, נ.י.

ב"ה

פתח דבר

בזה הננו מו"ל מורה-שיעור למחזור החמישי של לימוד ס' משנה תורה - שלשה פרקים ליום (כ"ה סכת תשמ"ח - א' יו"ד סכת תשמ"ט).

הוצאת ספרים "קה"ת"י
 ברוקלין, נ.י.

ב"ה

פתח דבר

בזה הננו מו"ל מורה-שיעור למחזור השלישי של לימוד ס' משנה תורה - שלשה פרקים ליום (כ"ז אדר ראשון תשמ"ו - י' שבט תשמ"ז).

הוצאת ספרים "קה"ת"י

ס' תשמ"ו
 ברוקלין, נ.י.

לילך בה ולחזק בדקה

ליקוט מקיף וראשון מסוגו
של כלל הוראותיו של הרבי
אודות סדר הלימוד של
הרמב"ם היומי

פרק א': סדר הלימוד

פרק ב': מסביב ללימוד

פרק ג': הסיומים

פרק ד': מעלות וסגולות הלימוד

פרק א': סדר הלימוד

יש להצטרף ללימוד ספרו של הרמב"ם לפי סדר 'שלושה פרקים' ליום

א. יש ללמוד רמב"ם לפי המסלול של ג' פרקים בכל יום; אותם שאינם יכולים להצטרף למסלול זה, ילמדו פרק אחד ליום, או על-כל-פנים ספר המצוות.

ובאותיות פשוטות: יש להצטרף ללימוד ספרו העיקרי של הרמב"ם, ספר "משנה תורה", ובסדר, כפי שנקבע ע"י ריבוי מישראל, שלושה פרקים ליום, אשר עפ"י סדר זה מסיימים את הלימוד בתום שנה מהתחלתה (בדוגמת סיום תורתו של משה בן עמרם, שבקשר לזה כינה הרמב"ם את ספרו - "משנה תורה", משנה לספרו של משה בן עמרם). ומי שאינו יכול להשתתף במסלול זה - שילמד עכ"פ פרק אחד ליום, או שיצטרף להלומדים בספר המצוות.

משיחת ליל כ"ף טבת תשמ"ט

ובשנים הכי אחרונות הונהג בתפוצות ישראל ללמוד רמב"ם בכל יום ויום, ומה טוב - להשתדל ובהשתדלות יתירה ללמוד ג' פרקים ליום, על מנת לסיים כל משנה תורה בכל שנה (לערך), ע"ד שכותב הרמב"ם בנוגע לתורה שבכתב, תורת משה, ש"המנהג הפשוט בכל ישראל שמשלימין את התורה בשנה אחת", ודוגמתו גם ב"משנה תורה", לסיימו בשנה אחת, ע"פ החלוקה לג' פרקים ליום (מתחיל מההקדמה ומנין המצוות שבהתחלת הספר), שע"ז מסיימים במשך השנה לערך כל "משנה תורה".

משיחת מוצאי כ"ף טבת תש"נ

להתחזק בשמירת השיעורים הקבועים... השיעורים במשנה תורה להרמב"ם כהמנהג שנתפשט ללמוד ג' פרקים בכל יום...

הערה 80: ואלה שמאיזו סיבה שתהי' אינם יכולים ללמוד ג' פרקים בכל יום - ילמדו לכל הפחות פרק אחד ליום, ועכ"פ - ספר המצוות, בהמצוות המקבילות לשיעור דג' פרקים ליום.

משיחת יום ב' דחגה"ש וש"פ נשא תש"נ

והתעוררות מיוחדת צ"ל ע"ד ההוספה בפירסום המנהג דלימוד שיעור יומי ברמב"ם וההשתדלות להשפיע על יהודים נוספים שיצטרפו ללימוד הרמב"ם [מה טוב - ג' פרקים ליום, ועכ"פ - פרק אחד ליום, ועכ"פ הלימוד בספר המצוות (גם לנשים וטף)].

משיחת ש"פ לך לך תנשא

בלי נדר אך בהחלטה תקיפה

ב. ההחלטה להצטרף ללימוד הרמב"ם צריכה להיות "בלי נדר", אך בצורה תקיפה שודאי תבוא לידי פועל.

וכאן המקום לעורר עוה"פ אודות ההשתתפות בלימוד שיעור היומי ברמב"ם, כהמנהג שנתפשט ללמוד ג' פרקים בכל יום - בלי נדר, אבל, בהחלטה תקיפה שבודאי תבוא לידי פועל ממש, ועד שיהי' "רגיל" בזה (ע"ד לשון הרמב"ם "הרגיל בתפילין").

משיחת ש"פ בא תשמ"ט

לא יוצא ידי חובה

ג. אצל אלו היכולים ללמוד שלושה פרקים ולומדים רק פרק אחד, נחשב הדבר לביטול תורה!

מובן וגם פשוט, שכל מי שביכלתו ללמוד ג' פרקים ליום, אינו יוצא י"ח בלימוד פרק אחד ליום. ולא עוד, אלא שלימוד פרק אחד ליום נחשב אצלו לביטול תורה - ע"ד שאמרו "מבטלין ת"ת ובאין לשמוע מקרא מגילה", דאף שגם "מקרא מגילה" הוא חלק מלימוד התורה, א' מכ"ד ספרי קודש, מ"מ, לפי ערך מה שביכלתו ללמוד באופן של הבנה והשגה ושקו"ט כו', נחשב "מקרא מגילה" כביטול תורה. מוטב אמנם שילמד פרק אחד מאשר שלא ילמד כלום, ח"ו רחמנא ליצלן, אבל אעפ"כ, עליו לדעת שהלימוד דפרק אחד אינו מספיק עבורו, ועד שהדבר נחשב אצלו כביטול תורה, מכיון שביכלתו ללמוד ג' פרקים ליום.

משיחת ש"פ תצוה תשמ"ה

לימוד פשוטן של הלכות

ד. בפעם הראשונה בה לומדים את הרמב"ם יש להבין 'פשוטן של הלכות' באופן ש'ידע מאי קאמר'; בפעמים הבאות ניתן להעמיק באופנים שונים.

וע"פ האמור אודות רצונו של הרמב"ם בנוגע לאופן הלימוד בספרו - נקבע שילמדו ג' פרקים בכל יום, שכן, כאשר הלימוד אינו באופן של שקו"ט ופולפולים, כי אם לימוד פשוטן של הלכות (בהתאם לרצונו של הרמב"ם), אזי אין קושי מיוחד ללמוד ג' פרקים בכל יום. וכאשר יסיימו את הלימוד דכל ספר הרמב"ם באופן האמור - אזי בשנים הבאות יוכלו ללמוד באופן של העמקה, דיוק הלשוניות וכו', ולכוין לאמיתתה של תורה - מכיון שכבר למד מקודם לכן את כל ספר הרמב"ם ע"פ פשוטן של דברים.

משיחת יום ב' דחה"ש תשמ"מ

לכל לראש צריך להיות לימוד ג' פרקים ליום באופן ד"לקטן ולגדול", היינו, שגם ה"גדול" לומד באותו אופן שלומד ה"קטן", היינו, לימוד וידיעת פשוטן של הלכות, ופשיטא - באופן ש'ידע מאי דקאמר", שהרי בתושבע"פ אינו יוצא י"ח לימוד התורה אם אינו מבין את פירוש הדברים.

משיחת ש"פ ויקרא תשמ"ה

לימוד פשוטן של הלכות

ד. בפעם הראשונה בה לומדים את הרמב"ם יש להבין 'פשוטן של הלכות' באופן ש'ידע מאי קאמר'; בפעמים הבאות ניתן להעמיק באופנים שונים.

וע"פ האמור אודות רצונו של הרמב"ם בנוגע לאופן הלימוד בספרו - נקבע שילמדו ג' פרקים בכל יום, שכן, כאשר הלימוד אינו באופן של שקו"ט ופלפולים, כי אם לימוד פשוטן של הלכות (בהתאם לרצונו של הרמב"ם), אזי אין קושי מיוחד ללמוד ג' פרקים בכל יום. וכאשר יסיימו את הלימוד דכל ספר הרמב"ם באופן האמור - אזי בשנים הבאות יוכלו ללמוד באופן של העמקה, דיוק הלשוניות וכו', ולכוין לאמיתתה של תורה - מכיון שכבר למד מקודם לכן את כל ספר הרמב"ם ע"פ פשוטן של דברים.

משיחת יום ב' דחה"ש תשד"מ

לכל לראש צריך להיות לימוד ג' פרקים ליום באופן ד"לקטן ולגדול", היינו, שגם ה"גדול" לומד באותו אופן שלומד ה"קטן", היינו, לימוד וידיעת פשוטן של הלכות, ופשיטא - באופן ש'ידע מאי דקאמר", שהרי בתושבע"פ אינו יוצא י"ח לימוד התורה אם אינו מבין את פירוש הדברים.

משיחת ש"פ ויקרא תשמ"ה

הלכה אחת בעיון

ה. יש ללמוד בכל יום (לפחות) הלכה אחת, או עכ"פ עניין אחד מתוך השיעור היומי, בעיון ופלפול.

בשעת מ'לערנט דריי פרקים אַ טאָג איז שווער צו לערנען אַלע הלכות בעיון ופלפול, וכיו"ב. ביז אַז עס קען אויסקומען אַז דער לימוד זאָל זיין באופן שטחי. . דעריבער איז כדאי - אַז די וואָס זיינען שייך לזה - זאָלן לערנען (אין צוגאָב צו די דריי פרקים בכל יום) איין הלכה, עכ"פ איין פרט, פון דעם שיעור יומי (די דריי פרקים) בעיון ופלפול, וכו'.

משיחת אחש"פ תשד"מ

ובהמשך לזה - אויך הוספה בלימוד שיעורי הרמב"ם בכל יום (ג' פרקים ליום, פרק א' ליום, אָדער אין ספר המצוות), און אויך בהדגשה - אַז איין הלכה עכ"פ פון דעם שיעור זאָל מען לערנען בעיון כו'.

משיחת חה"ש תשמ"ט

ונוסף לזה, יש לבחור בהלכה מסויימת (או מספר הלכות) מתוך השיעור היומי, כדי להוסיף וללמוד מתוך עיון והעמקה כו'. ובימינו אלו, הרי גם הלימוד באופן של עיון והעמקה שייך לכאו"א מישראל - שהרי ישנם ספרים המציינים את ה"מראי מקומות" לפסקי הרמב"ם, וכן "מראי מקומות" למפרשים המבארים את דברי הרמב"ם, ובמילא, גם אם הוא בעצמו אינו יכול "לחדש" ברמב"ם - יכול ללמוד הלכה ברמב"ם באופן של עיון והעמקה, עי"ז שילמד ויעיין בביאורים וחידושים שכבר נכתבו על הרמב"ם, עד שהדברים יקלטו בשכלו באופן שהשכל והמשכיל והמושכל יתאחדו לאחדים כאחד באופן של "יחוד נפלא", ואז - נעשה הדבר "תורתו" "נקראת על שמו".

משיחת ש"פ ויקרא תשמ"ה

לחדש בלימוד הרמב"ם ולהדפיס החידושים

לחדש בלימוד הרמב"ם, וגם לפרסם ולהדפיס החידושים . . כיון שע"ז נתוסף חיות בלימוד התורה (גם אם לעת-עתה ה"ז באופן ד"שלא לשמה" - וכמארז"ל "לעולם יעסוק אדם בתורה . . אע"פ שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה") כפי שרואים במוחש.

משיחת ש"פ שמיני תשמ"ט

מה טוב – לימוד ברבים

ז. רצוי לקבוע שיעור לימוד ברבים בשיעור היומי ברמב"ם, (ועכ"פ לימוד בחברותא). כאן המקום - בהמשך להמדובר אודות סיום ספר והתחלת ספר והתחלת ספר חדש - לעורר גם אודות כללות לימוד שיעורי הרמב"ם בכל מקום ומקום, ומה טוב - לימוד ברבים דוקא, לא רק שנים כו' (ופשיטא לא באופן ד"בד בבד כו").

משיחת ש"פ תשא תשמ"ט

און אויך - אין לימוד שיעור היומי ברמב"ם, ומה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד - שיעורים ברבים (און מה טוב - לויט דער חלוקה פון ג' פרקים ליום).

משיחת ש"פ בחוקותי תשמ"ט

לקשר הלימוד עם צדקה

ח. בלימוד הרמב"ם זקוקים לברכה מיוחדת מלמעלה, ועל־כן יש לקשר את הלימוד עם ענין הצדקה.

ויש לקשר זה עם ענין הצדקה – ע"ד מארז"ל "יהיב פרוטה לעני והדר מצלי", ועאכו"כ כו' כן תעזרני כו" – שבודאי יש צורך בענין הצדקה.

משיחת מוצאי כ"ף טבת תש"ב

ללמוד הוראה מהשיעור היומי

ט. להשתדל למצוא לימוד והוראה שתבוא למעשה בפועל מהשיעור היומי (ובפרט כאשר מסיימים ומתחילים 'הלכות' ברמב"ם); כמו"כ בעת דרשה או התוועדות - יש להביא הוראה מהרמב"ם היומי.

ובהקדים – בנוגע להשתדלות למצוא לימוד והוראה בשיעור היומי ברמב"ם (וכיו"ב), שמובן וגם פשוט שאין הכוונה להראות "קונצן"... שיכולים למצוא קשר ושייכות לענינא דיומא כו', אלא, מפני שלאמיתתו של דבר, ע"פ תורה, יש לימוד והוראה בשיעורי התורה השייכים ליום זה, ולכן, יש צורך לחפש ולמצוא הלימוד וההוראה, והעיקר – שתבוא בהנהגה בפועל ממש... ומזה מובן גם שכאשר רב או דרשן כו' צריך לדרוש בבית הכנסת, בהתוועדות וכו', ומחפש מה לדרוש – הרי, נוסף על הדרשה מענינא דיומא, צריך לחפש ולמצוא גם בשיעורי התורה השייכים ליום זה, מכיון שיש בהם הוראה ולימוד השייכים במיוחד לזמן זה.

משיחת ש"פ נח תשמ"ט

וכאן המקום להזכיר ולעורר עוה"פ ע"ד ההתחזקות בלימוד שיעורי הרמב"ם, כולל גם לימוד ההוראה בעבודת ה' (ע"פ מ"ש הרמב"ם ש"רוב דיני התורה אינן אלא... לתקן הדעות וליישר כל המעשים"), ובפרט בנוגע לסיומי והתחלות ההלכות שברמב"ם.

משיחת ש"פ תזומ"מ תש"ב

'לחיות' עם השיעור היומי

יוד. על־פי ההוראה "לחיות עם הזמן" - יש 'לחיות' עם שיעור הרמב"ם היומי, אף יתר על שאר השיעורים היומיים.

צריכים "לחיות עם הזמן" ולאחר מכן - השיעור שנתקבל רק לאחרונה, אמנם בתור נדבה - אבל נעשה כבר "הנהגה טובה שנהגתי שלש פעמים", ובמילא, יש בזה תוקף של "מנהג ישראל תורה היא" (ובפרט מנהג הקשור עם תורה) - השיעור היומי ברמב"ם . . ומכיון שמודגש בזה יותר הענין ד"קב שלו", מובן עד כמה יש "לחיות" (ביותר) עם השיעור שקשור ליום זה.

משיחת עריוהכ"פ תשמ"ו

ספר-המצוות שייך לכל סוגי הקטנים

יא. לקטנים שאינם שייכים ללימוד, יש להסביר לפי ערכם את המצווה היומית בספר המצוות.

ומובן, אַז דער לימוד ב"סהמ"צ איז שייך צו אלעמען, אויך צו קטנים בידיעות, און קטנים בשנים, נאָר די מורים ומדריכים דאַרפן זיך משתדל זיין דאָס צו מסביר זיין לפי ערכם וכו'.

לקוטי שיחות חלק כ"ז עמ' 234

ג' פרקים גם לנשי ישראל

יב. אשה שיש לה פנאי, תשתדל ללימוד רמב"ם במסלול של ג' פרקים ליום.

ובנוגע לנשים - מכיון שתפקידן העיקרי להיות "עקרת הבית", כולל ובמיוחד חינוך הבנים והבנות, הרי, רוב זמנן קודש למילוי תפקידן העיקרי, ובמילא, השיעור שלהן בלימוד הרמב"ם הוא קטן בכמות (בספר המצוות), וביחד עם זה, יש בו השלימות העיקרית - אחדותם של כל ישראל בלימוד הכולל את כל התורה כולה, "כאיש אחד בלב אחד".

אבל אעפ"כ, מובן וגם פשוט, שכל אחת מנשי ישראל חפצה ומשתדלת להגיע לשלימות נעלית יותר בלימוד הרמב"ם, עד לשיעור הכי גדול - שעיי"ז נעשה הלומד בבחינת "ראש" בזה - ג' פרקים ליום.

משיחת יום א' במדבר, כ"ה אייר תשמ"ז

זמן הלימוד

יג. יש להשתדל לסיים טרם רדת הלילה את השיעור היומי; באם לא הספיק, להשתדל לסיים עד חצות, ועכ"פ עד עלות השחר [יש לומר שהחידוש בכך הוא, שעליו לסיים את השיעור של היום שעבר, ולא ללמוד תחילה את השיעור של היום שלמחרת (כבהשלמה - ראה סעיף הבא)].

ולכן, יש להשתדל ללמדם במשך היום, לפני הלילה, אע"פ שאם מאיזו סיבה לא הספיקו ללמדם במשך היום, יכולים וצריכים להשלימם בלילה, עד חצות, ואפילו עד שיעלה עמוד השחר, כמו הקטר חלבים ואיברים שמצוותו עד שיעלה עמוד השחר [בשוה"ג: ואעפ"כ "משתדלין להקטיר הכל ביום, חביבה מצווה בשעתה" (רמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ד ה"ג)] (ורק כדי להרחיק את האדם מן העבירה אמרו חכמים עד חצות).

משיחת ש"פ וארא תשמ"ט

ובשנים האחרונות נתפשט המנהג ללמוד שיעור יומי ברמב"ם, ועד – לסיים החיבור בכל שנה (ע"ד שמסיימים תושב"כ, תורת משה בן עמרם, בכל שנה) עי"ז שלומדים שלשה פרקים בכל יום – שיעור גדול שלכאורה קשה להספיק ללומדו בעיון המתאים במשך היום [כולל גם בצירוף הלילה, כמדובר כמ"פ במענה לשואלים בדבר בנוגע לשיעורים שנתתקנו ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו].

משיחת ליל הושענא רבה תשמ"ט

השלמות

יד. הנדרש להשלים שיעורים קודמים, וכן המצטרף ללימוד הרמב"ם באמצע המסלול, ילמד קודם את השיעור היומי - שבכך הוא מתאחד בלימוד עם כל ישראל - ורק לאחר מכן ישלים.

ולהעיר ולהציע – אַז די וועלכע וועלן וועגן דעם אַלעם הערן שפעטער (נאָך דעם וואָס מ'וועט שוין אָנהויבן לערנען די שיעורים) – זאָלן זיי דעמולט אָנהויבן לערנען דעם שיעור פון יענעם טאָג ואילך על הסדר דכל הלומדים, בכדי מאחד זיין כל הלומדים, און בזמן המתאים משלים זיין די פריערדיקע שיעורים.

משיחת אחש"פ תשד"מ

וכאן המקום לעורר עוה"פ אודות ההצטרפות ללימוד שיעור היומי ברמב"ם כפי שנתפשט ונתקבל בתפוצות ישראל, ומי שעדיין לא התחיל ללמוד מחזור הששי, ומחליט להצטרף עתה – כדאי ביותר שיתחיל ללמוד מהשיעור היומי (כדי להתאחד עם כל שאר הלומדים), ובמשך הימים שלאח"ז ישלים (לאט לאט, כדי שהלימוד יהי' בהבנה והשגה) מהתחלת הרמב"ם.

משיחת ש"פ ויחי תשמ"ט

הלימוד - לא ב'סדרים'

טו. אין ללמוד את שיעור הרמב"ם בעת ה'סדרים' בישיבה.

לימוד משנה תורה אינה שייכת לסדר לימוד דישיבה כמובן.

מענה להנהלת ישיבה

סדר הלימוד בתשעה באב

טז. בתשעה באב יש ללמוד את השיעור היומי רק לאחר צאת הצום.

הוראת הרבי לעורכי ה'מורה שיעור'

פרק ב': מסביב ללימוד

להשפיע על הסביבה להצטרף ללימוד

א. יש להשתדל שכמה שיותר יהודים - אנשים נשים וטף - יצטרפו ללימוד הרמב"ם, באחד מן המסלולים.

און נוסף צו דעם אייגענעם לימוד בזה, זאָל מען זען אויך משפיע זיין אויף אַנדערע אידן ארום זיך, אנשים נשים וטף, באופן פון "והעמידו תלמידים הרבה", ומהם יראו וכן יעשו רבים.

משיחת ש"פ שמות תשנ"ב

לויט די אויבנגעזאָגטע טעמים אויף דעם ענין - אחדות ישראל, און חיוב דכאו"א צו לערנען כל הלכות שבתורה - איז מובן ופשוט אַז מ'דאַרף זיך משתדל זיין אַז וואָס מערער אידן - אנשים נשים וטף - זאָלן זיך משתתף זיין אין לערנען דעם רמב"ם בא' מהאופנים הנ"ל, ובמיוחד - מצד אחדות ישראל.

משיחת אחש"פ תשד"מ

לקשר את שיעורי התורה היומיים עם הרמב"ם היומי

ב. כאשר לומדים שיעורי תורה, יש לקשר את הנלמד עם ספר הרמב"ם, ובפרט לשיעור היומי.

וכדאי לקשר די שיעורים (עכ"פ מזמן לזמן) מיט אַן ענין אין ספר הרמב"ם (ובפרט פון דעם שיעור היומי), ובפרט אַז בכמה ענינים וואָס מ'לערנט אין גמרא וכיו"ב, קען אין דעם צוקומען הסברה ועיון דורך זעהן וואָס דער רמב"ם פסקנ'ט בענין זה.

[וב'הנחה': ובהקדמה - שכיון שספרו של הרמב"ם "מקבץ לתורה שבעל פה כולה", יכולים למצוא בספר הרמב"ם כל עניני התורה (ונקל יותר בדורנו זה - שנתברך ב"ספרי מפתחות", כולל גם "מפתח" לספר הרמב"ם). ולכן, יש להשתדל לקשר שיעורי התורה עם ספר הרמב"ם].

משיחת ש"פ קרח תש"נ

כ"ף טבת – זמן מסוגל להצטרפות ללימוד

ג. יום הסתלקותו של הרמב"ם - כ"ף טבת, הוא זמן מסוגל להצטרפות ללימוד הרמב"ם; יש לעורר בו אודות לימוד הרמב"ם.

ומסוגל הזמן ביותר להצטרף ללימוד הרמב"ם - בעמדנו בסמיכות לכ"ף (עשרים) בטבת (ביום הרביעי בשבוע שמתברך משבת זו), יום הסתלקותו של הרמב"ם, שביום זה "כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו... מתגלה ומאיר... ופועל ישועות בקרב הארץ", כולל ובמיוחד - בנוגע ללימוד תורתו, חיבורו העיקרי, ספר הי"ד.

משיחת ש"פ ויחי תשמ"ט

מחיל אל חיל

ד. בכל מחזור חדש, יש להוסיף באיכות הלימוד על המחזור הקודם.

אמנם, מכיון שנמצאים כבר לאחרי לימוד התורה כולה - הרי זה מעתה באופן של חידוש, באין ערוך לגבי התחלת הלימוד בפעם הקודמת (ועאכו"כ באין ערוך לגבי התחלת הלימוד בפעם הראשונה).

משיחת ש"פ וארא תשמ"ח

וגם מי שכבר הצטרף לציבור לומדי הרמב"ם במחזורים הקודמים, הרי, בהגיע מחזור חדש, עליו להוסיף חיל בלימוד, באופן שהלימוד החדש יהי נעלה יותר מהלימוד בעבר, שכן, לומדים עוה"פ (את אותו הספר, לא מחמת השכחה ח"ו, אלא) כדי להוסיף על הלימוד הקודם, ועד לאופן של "באין ערוך" לגבי לימודו הקודם, כך שבלימוד זה נעשה הדבר אצלו בבחי' חדש, לימוד חדש, למרות שכבר למד את זה אשתקד.

משיחת ליל כ"ף טבת תשמ"ט

להוסיף בכמות ואיכות הלימוד

ה. כל אחד מלומדי הרמב"ם במסלולים השונים צריך להתקדם לרמה גבוהה יותר של לימוד.

וכאן המקום לעורר עוה"פ ובתוספת חידוש בנוגע ללימוד הרמב"ם (בהמשך לסיום ספר קדושה והתחלת ספר הפלאה) - שגם אלו שלומדים רמב"ם פרק אחד ליום, ישתדלו להוסיף וללמוד ג' פרקים ליום, וגם אלו שלומדים ג' פרקים ליום, אלא, שלימודם הוא בשטחיות (לפייערך), ובעיון המתאים לומדים רק הלכה אחת (וכיו"ב) - ישתדלו להוסיף וללמוד ב' או ג' הלכות בעיון המתאים, כאו"א לפי ערכו.

משיחת ש"פ שמיני תשמ"ט

פרק ג': הסיומים

"ומלאה הארץ..."

א. יש לערוך סיומי רמב"ם בכל מקום שניתן.

ולכן: בכל עיר ועיירה, בכל חוג, ובכל בית-כנסת (וכיו"ב) שעדיין לא נערך סיום הרמב"ם, או עכ"פ השתתפות בסיום הרמב"ם שנערך במקום אחר - ראוי וטוב ונכון (ככל ט"ו הלשונות ד"אמת ויציב ונכון כו") שיערכו עכשיו סיום על הרמב"ם. ועי"ז, כאמור, יצטרפו עוד יהודים ללימוד הרמב"ם.

משיחת ל"ג בעומר תשמ"ה

"ברוב עם הדרת מלך"

ב. יש לערוך את הסיומים בפאר והדר ובשמחה, אף אם בשל כך האירוע יידחה למחרת תאריך הסיום.

יש להשתדל לארגן "חגיגות סיום הרמב"ם" בכל אתר ואתר, חגיגות שיערכו בפירסום הכי גדול, ברוב פאר והדר, "ברוב עם הדרת מלך" - דבר שבודאי גם יוסיף חיזוק בהתחלת לימוד ספר הרמב"ם במחזור השלישי, מיד לאחרי סיום מחזור שני.

משיחת ש"פ בשלח תשמ"ו [ראה בגוף השיחה הוראות נוספות לארגון הסיומים]

ולהעיר, שגם כאשר החגיגה הפומבית לרגל סיום הרמב"ם נערכת בזמן אחר (כמנהג ישראל שמאחרין זמן חגיגת הסיום משום כבוד התורה... ביותר הידור ברוב עם כו'...)

משיחת ש"פ לך לך תנשא

וכן יעשו סעודה ושמחה לגמרה של תורה, עד לשמחה באופן ד"ופרצת" - כפי שהכריזו כבר אודות הסעודה שיעשו בביהכ"נ וביהמ"ד של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו לאחרי תפלת ערבית (לאחרי המנוחה מהתענית כדי שיוכלו להתוועד ביתר שטורעם, ובאופן שיומשך ויחדור בכל השנה כולה).

משיחת עשרה בטבת תשמ"ט

יש להשתדל עוד יותר בעריכת חגיגות דסיום הרמב"ם, ברוב פאר והדר, וכל המרבה הרי זה משובח, ומתוך "שטורעם", ובלשון הכתוב - "רוח גדולה וחזק מפרק הרים", כולל - זה שאמרו עליו ש"נדמה .. כהר".

משיחת ש"פ וארא תשמ"ח

לערוך החגיגה אחר סיום הלימוד

ג. באם לא מתאפשר לערוך את ה'סיום' ברוב עם בו ביום, יש לדחות את החגיגה לאחר סיום הלימוד, ולא להקדימה.

בנוגע לזמן דעריכת "חגיגות סיום הרמב"ם" במחזור שני - הנה: מובן וגם פשוט שאין לערוך את "חגיגות הסיום" לפני שמסיימים את הלימוד דמחזור שני. . ולהעיר, שמנהג ישראל שמאחרין את זמן ה"סיום" "עד שעת הכושר יומא דראוי לתקן בו סעודה כו", "משום כבוד התורה, שאז נעשה ביותר הידור, ברוב עם כו".

משיחת ש"פ בשלח תשמ"ו

כולם משתתפים בסיום

ד. גם מי שעדיין אינו לומד רמב"ם, צריך להשתתף בעצמו, ולהשפיע על אחרים להשתתף ב'סיום'.

פשוט, שכאו"א צריך להשתתף בהסיום, ולא לחשוב שמכיון שגם מלבדו יהיו משתתפים רבים, אין צורך שגם הוא ישתתף בזה.

משיחת ש"פ וארא תשמ"ח

גם אם מאיזו סיבה שתהי' לא למדו ג' פרקים ליום, כי אם פרק אחד ליום, או ספר המצוות, ואפילו אם עדיין לא התחילו ללמוד רמב"ם - יכולים וצריכים גם הם להשתתף ב"סיומים" על הרמב"ם.

משיחת ש"פ בהו"ב תשמ"ה [וראה שם הטעמים בזה, וראה גם סה"ש תנש"א חלק א' עמ' 89 ואילך]

וואָס דערפאַר וועט יעדערער זיכער זיך משתדל זיין צו משתתף זיין אין דעם סיום הרמב"ם וואָס קומט פאַר דאָ, ביום ראשון בשבוע, ועד"ז בכל מקום לפי ענינו, און זיך אויך משתדל זיין משפיע זיין אַז אַנדערע זאָלן זיך אין דעם משתתף זיין.

משיחת ש"פ חיי שרה תש"נ

השתתפות בכמה סיומים

ה. אין להסתפק בהשתתפות בסיום אחד, אלא להשתדל להשתתף בעוד סיומים.

אף שעשו כבר כו"כ סיומים . . . אעפ"כ, יש ענין להשתתף בעוד סיומים. וע"ד שמצינו בנוגע לסיום "חמשה חומשי תורה", שעושים ביום שמחת תורה - כותב רבינו הזקן בסידורו, סידור השוה לכל נפש, ש"גם כי עשה כן בביהכ"נ שלו, אם הולך לבית הכנסת אחר, שלא גמרו, ירנן וישמח ג"כ עמהם". הנה עד"ז בנדו"ד - למרות שהשתתף בסיומים אחרים, עליו לרנן ולשמח גם בעוד סיומים.

משיחת מוצאי כ' טבת תשמ"ט

סיומים במקומות מיוחדים

ו. עניין גדול הוא להשתתף בסיום שנערך בבית מדרשו של נשיא דורנו, וכן על ציונו של הרמב"ם בטבריה.

והדגשה מיוחדת לכך, כאשר הסיום נעשה בביהכ"נ וביהמדר"ר דנשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר. ואף שעשו כבר כו"כ סיומים (בעשירי בחודש), הן בחוץ-לארץ והן בארצנו הקדושה, ובמיוחד - על ציון הרמב"ם בטבריא [הערה 4: אשר אם על כל יהודי ויהודי, יהי' מי שיהי' נאמר "גופא דילהון קדישא" (זח"ג ע, רע"ב) - עאכו"כ הרמב"ם, יהודי של כל התורה כולה, ו"מורה הדרך" לכל הדורות שלאחריו - גופא דילי' קדישא, ומכיון שכן, מובן איפוא גודל הענין בעשיית ה"סיום" על ה"ציון" שלו].

משיחת מוצאי כ"ף טבת תשמ"ט

"מתכיפין התחלה להשלמה"

ז. יש לסמוך את הסיום מיד להתחלת הלימוד, היינו, להלכה הראשונה של הלכות יסודי התורה.

ולכן, ילמדו עתה את השורות האחרונות, או ההלכה האחרונה ברמב"ם, ו"מתכיפין התחלה להשלמה" - ללמוד שורות אחדות מהתחלת הרמב"ם. - אמנם, בנוגע לסיום מסכת בש"ס מסתפקים באמירת "כשם שעזרתני לסיים כו' כן תעזרני להתחיל כו'", אבל

אעפ"כ, בנוגע ל"סיום" על הרמב"ם, הרי מכיון שענינו "הלכות הלכות", הלכה למעשה בפועל, לכן, כדאי ונכון ללמוד בפועל מהתחלת הרמב"ם.

משיחת י"א ניסן תשמ"ה

ואף שבשביל שלימות לימוד ספרו של הרמב"ם יש להתחיל מלימוד הקדמת הרמב"ם, מנין המצוות, ומנינם על סדר ההלכות דספר הי"ד . . מ"מ, אין זה עדיין התחלת ההלכות, "דברים ברורים בדין כל מצוה ומצוה" (תכלית ומטרת חיבורו), ובלשונו של הרמב"ם לאחר מנין המצוות - ועתה אתחיל לבאר משפטי כל מצוה ומצוה כו".

משיחת ש"פ וארא תשמ"ח

להשתדל באמירת 'הדרן' בסיום

ח. בעת ה'סיום' יש להשתדל לומר דרשה תורנית - 'הדרן'.

בנוגע לאמירת ה"הדרן" - שמכיון שהכוונה בזה היא שעי"ז יתוסף בעניני יר"ש כו', אזי מותר וצריך להשתדל בזה, ובפרט כשרואים במוחש את התוצאות בנוגע לפועל, ע"ד האמור בנוגע לחגיגות דסיום הרמב"ם.

משיחת ש"פ וארא תשמ"ח

לפרסם קובץ חידושי-תורה שנאמרו בסיום

ט. בקשה נפשית - להדפיס ולפרסם קבצים מהודרים ובהם חידושי-תורה שנאמרו: עת סיומי הרמב"ם.

איז מען מציע, און מיט אַ בקשה נפשית, און זיכער וועט מען דאָס מפרסם זיין און איבערגעבן בכל מקום ומקום וואו מ'מאכט די סיומים: מ'זאָל צוזאַמענקלייבן די דרשות ודברי תורה, ובפרט דברי תורה בתורת הרמב"ם, וועלכע זיינען געזאָגט געוואָרן (אָדער וועלן געזאָגט ווערן) בעת הסיום, און זיי אָפּדרוקן אין אַ קובץ (בתוספת מראי מקומות וכו'), בדפוס נאה ובכריכה נאה וכו', בכדי אַז מ'זאָל אין דעם קענען לערנען בפנים פון אותיות הדפוס, ואותיות מחכימות וכו'.

משיחת ש"פ צו תשמ"ו

השלמת הסיומים

יוד. באם לא ערכו 'סיום' כראוי ביום הסיום, יש להשלים זאת בהקדם האפשרי באופן ד'ברוב עם הדרת מלך'.

ועד"ז בנוגע לעריכת סיומי הרמב"ם - שמחה לגמרה של תורה, "ברוב עם הדרת

מלך". לכל לראש – בנוגע לסיום כל ספר הי"ד, שאלו שלא ערכו עדיין סיום הרמב"ם "ברוב עם", לא יתביישו כו', ויעשו זאת בהקדם האפשרי.

משיחת ש"פ תשא תשמ"ט

סיום בכ' טבת

יא. כאשר חל ה'סיום' בסמיכות ליום הסתלקות הרמב"ם, יש להשתדל לעשות חגיגת 'סיום' גם ביום ההסתלקות (וכן נהג כ"ק אדמו"ר בשנת תשמ"ט).

ולכן, כדאי ונכון שבין החגיגות דסיום הרמב"ם שעושים בכל מקום ומקום יערכו גם חגיגות דסיום הרמב"ם ביום הרביעי הבעל"ט, יום הסתלקותו של הרמב"ם, ועכ"פ – חגיגה אחת בארץ ישראל, ומה טוב – על ציונו של הרמב"ם בטבריא, וחגיגה אחת בחוץ לארץ (ובאם אפשר – כמה חגיגות בכמה מקומות, הן בארץ ישראל והן בחוץ לארץ).

משיחת ש"פ ויחי תשמ"ט

י"ד סיומים

יב. יש לערוך 'סיום' כשגומרים כל א' מספרי הי"ד'.

ועד"ז גם בנוגע לסיום דא' מי"ד הספרים וההמשך בספר שלאחריו, כהלשון ד"הדרן": "כשם שעזרתני לסיים . . . כן תעזרני להתחיל . . . ספרים אחרים ולסיימם" – שגם סיומים אלו יהיו "ברוב עם" האפשרי, שלכן, יש לעשותם בזמן המתאים, ובנדו"ד, לא (רק) ביום השבת (שבו מסיימים הספר), אלא (גם) במוצאי שבת, שאז יכולים לבוא עוד יהודים ממקומות נוספים וכו'.

משיחת ש"פ תשא תשמ"ט

ומכיון דאתינן להכי – יש לעורר עוה"פ אודות ההשתתפות בלימוד שיעור היומי ברמב"ם במחזור הנוכחי, שביום הש"ק זה מסיימים ספר ראשון שבו, כולל גם עריכת חגיגת סיום דספר זה "ברוב עם הדרת מלך", שע"ז ניתוסף שמחה וחיות כו' בלימוד שיעור היומי ברמב"ם.

משיחת ש"פ וארא תשמ"ט

סיום הלכות

יג. כאשר מסיימים אחת מה'הלכות' ברמב"ם, יש לערוך סעודה, ובריבוי משתתפים.

ולהעיר גם מהענין ד"עושין שמחה לגמרה של תורה", ועד"ז גם בסיום דהלכה

שלימה (ובנדו"ד, הלכות ברכות) – שיכולים גם לכוין (ומה טוב – שיכוונו) לצאת י"ח השמחה בהתוועדות זו, לאחרי קידוש כו', כולל גם המנהג דאכילת פירות.

ויש להוסיף, שהשמחה צריכה להיות גם ע"י אכילה ושת"י גשמית, ולא רק לצאת י"ח ע"י השמחה הרוחנית שבלימוד הלכות ברכות, ובפרט כשיש לו "חידוש" – תירוץ על שאלה וקושיא (שנדמה לו שהיא שאלה וקושיא) חזקה, וכיו"ב, בהלכות אלו, שאז השמחה היא גדולה ביותר, ואעפ"כ, יש לקשר זה גם עם שמחה בענינים גשמיים, ע"ד ובדוגמת עונג שבת ע"י אכילה ושת"י גשמית דוקא, ועד"ז קיום המנהג דאכילת פירות שנשתבחה בהם א"י, פירות גשמיים כפשוטם.

משיחת ש"פ בשלח תשמ"ט

וכאן המקום להזכיר ע"ד סיום הלכה ברמב"ם – שבשיעור היומי דט"ו סיון (שמתחיל במוצש"ק זה) מסיימים הלכה ברמב"ם (הלכות קרבן פסח), ובודאי יערכו "סיום" לגמרה של תורה, כרגיל בכגון-דא.

משיחת ש"פ נשא תשמ"ט

ועוד ענין בנוגע לעריכת התוועדות – בקשר ובשייכות לסיום הלכות כלי המקדש, "סיום" בתורה, שמחה לגמרה של תורה, ובודאי יעשו ה"סיום" "ברוב עם (שעי"ז) הדרת מלך", ע"י ריבוי המשתתפים.

משיחת ש"פ בהר תשמ"ט

פרק ד': מעלות וסגולות הלימוד

ידיעת כל התרי"ג מצוות

א. לימוד הרמב"ם הוא הדרך היחידה לקיים את מצוות ידיעת כל התרי"ג מצוות.

בהקדמתם לשו"ע – כותבים בני הגאון המחבר ז"ל: "האריך א"א מו"ר ז"ל בחיבורו בהלכות ת"ת בביאור מצוות ידיעת התורה שהיא חובה על כ"א מישראל לידע כל תרי"ג מצוות ופירושיהן כמו שניתנו למשה בסיני, שבביאוריהן ניתנו, כמ"ש ואתנה לך את לוחות האבן והתורה זו תושב"כ והמצוה זו תושבע"פ". ומכיון שכן, מובן הצורך והנחיצות ללמוד בספרו של הרמב"ם דוקא – שהרי אין לך ספר אחר הכולל את כל ההלכות דכל תרי"ג מצוות שבתורה, הן ההלכות הנוהגות בזמן הזה והן ההלכות הנוהגות בזמן הבית, מלבד חיבורו של הרמב"ם, ונמצא, שאין אפשרות לקיים את המצוה "לידע כל תרי"ג מצוות ופירושיהן" – "חובה על כל אחד מישראל" – אלא ע"י לימוד הרמב"ם!

משיחת יום ב' דחה"ש תשמ"ה

סייעתא דשמיא

ב. ההחלטה להצטרף ללימוד הרמב"ם מזכה בסייעתא דשמיא בלימוד מתוך מנוחה ובריאות בגשמיות וברוחניות.

קודם הסיום יש לעורר אודות ענין שהזמן גרמא - להצטרף למחזור ששי דלימוד הרמב"ם . . וע"י ההחלטה המתאימה בזה - "הקב"ה עוזרו", וזוכה לסייעתא דשמיא להצליח בלימודו, כולל גם שלימודו יהי' מתוך מנוחה ובריאות נכונה בגשמיות וברוחניות גם יחד. ומכיון שזוכה לסייעתא דשמיא והצלחה כו' - מנצל כחותיו להתייגע וללמוד באופן נעלה יותר, ע"ד הסיפור הידוע אודות ה"צמח צדק".

משיחת ש"פ ויחי תשמ"ט

אסתכל באורייתא

ג. ליהודי שביקש מהרבי ברכה שיוכל להחזיר את החובות, השיב הרבי: "האם השלים כל חובותיו ברמב"ם?"

התקשרות, גליון תלח

רפואה לכתחילה

ד. על ידי לימוד הרמב"ם - נמנעות מהלומד מחלות ח"ו, ונפעלת רפואה.

וזהו הרמז במספר פ"ג ההלכות - שעל ידם נפעל ענין של רפואה (כידוע שתורה מביאה רפואה), לכל שמונים ושלוש מחלות (הגימטריא ד"מחלה"). ומכיון שזוהי רפואה שנמשכת ע"י התורה, "מן השמים השמיעך את קולו" - הרי זה באופן דרפואתו של הקב"ה, "אני ה' רופאך", ש"כל המחלה לא אשים עליך" מלכתחילה, "כי אני ה' רופאך".

משיחת מוצאי זאת חנוכה תשמ"ו

מביא גאולה לעולם

ה. לימוד שיעור הרמב"ם היומי מזרז את ביאת המשיח.

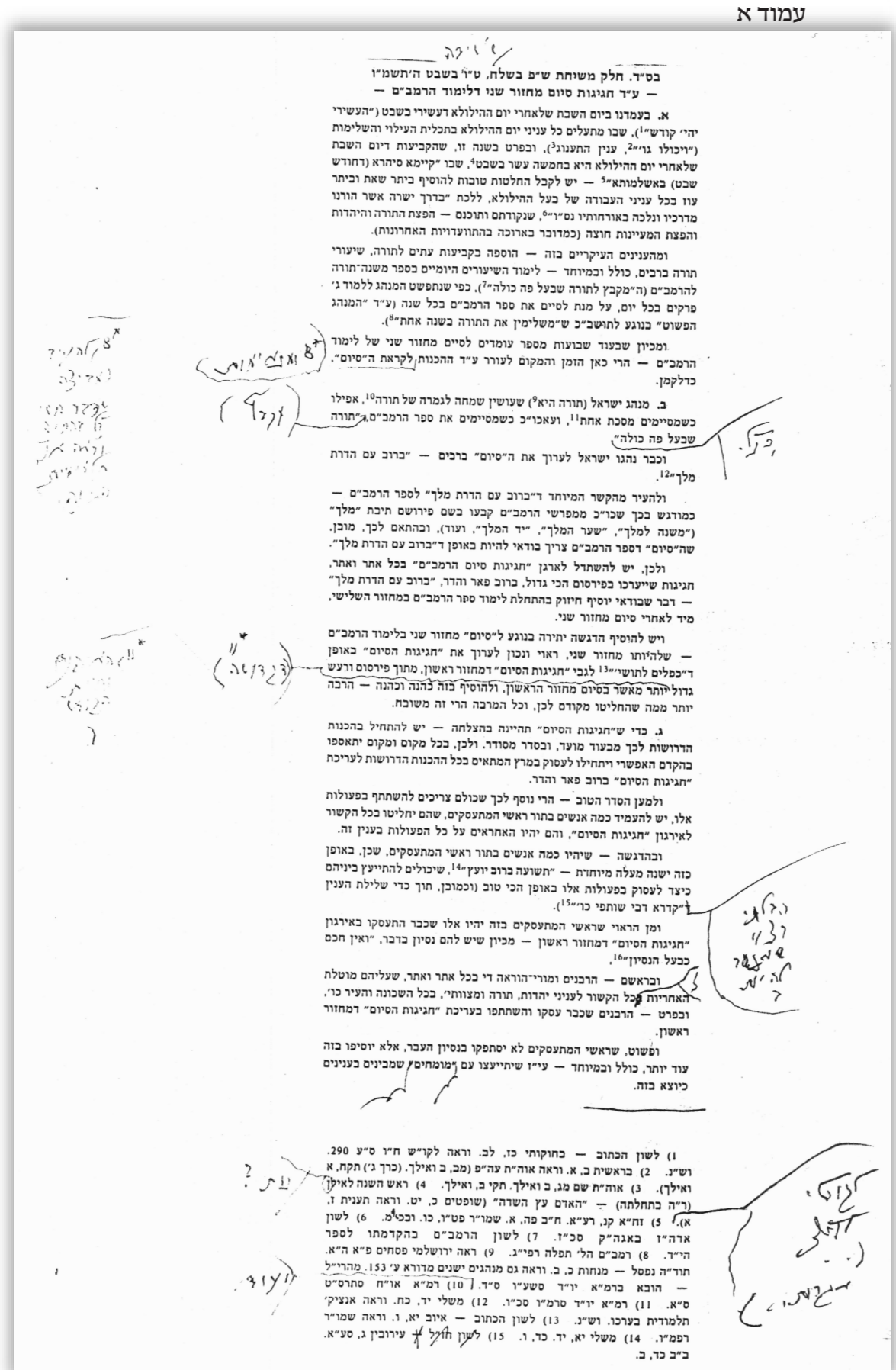
ומזה מובן גם בנוגע ללימוד ספר היד, שהוא בדוגמת המשנה, ונכתב בלשון המשנה - שע"ז ממהרים ומזרזים את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, "עתה אקבצם", במהרה בימינו ממש.

משיחת יום ב' דחה"ש תשד"מ

להעיר שלימוד יומי ברמב"ם בכל תפוצות ישראל הוא מהענינים הממהרים ומביאים את הגאולה.

משיחת ש"פ בלק תשמ"ח

משיחת ש"פ בשלח, ש' שירה, ט"ז בשבט התשמ"ז - הגהה ראשונה

בס"ד. חלק משיחת ש"פ בשלח, ש' שירה ט"ז בשבט ה'תשמ"ז
- ע"ד חגיגת סיום מחזור שני בלימוד הרמב"ם -

ס"א

.. הרי כאן הזמן והמקום לעורר ע"ד ההכנות⁸ ומתאימות לקראת ה"סיום" ..

ס"ב

.. ועאכו"כ כשמסיימים את ספר הרמב"ם, מקבץ ל"תורה שבעל פה כולה", כנ"ל.

.. מתוך פירסום ורעש גדול (דקדושה¹¹) יותר מאשר בסיום מחזור הראשון ..

ס"ג

.. (וכמובן, תוך כדי שלילת הענין הבלתי רצוי שאפשר להיות ב"קדרא דבי שותפי כו"י) ..

.. שעליהם מוטלת האחריות לכלל הקשור לעניני יהדות, תורה ומצוותי ..

.. עיי"ז שיתיעצו עם שמומחים שמבינים בענינים כיוצא בזה ..

(4) ראש השנה לאילן .. [כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את האות ו, וכתב:] נות ?

.. (שופטים כ, יט. וראה תענית ז, א). לקוטי לוי"צ (.. אגרות ..).

* (8) להעיר (מביצה) שדבר חשוב צ"ל בהכנה וראה אנ תלמודית הכנה.

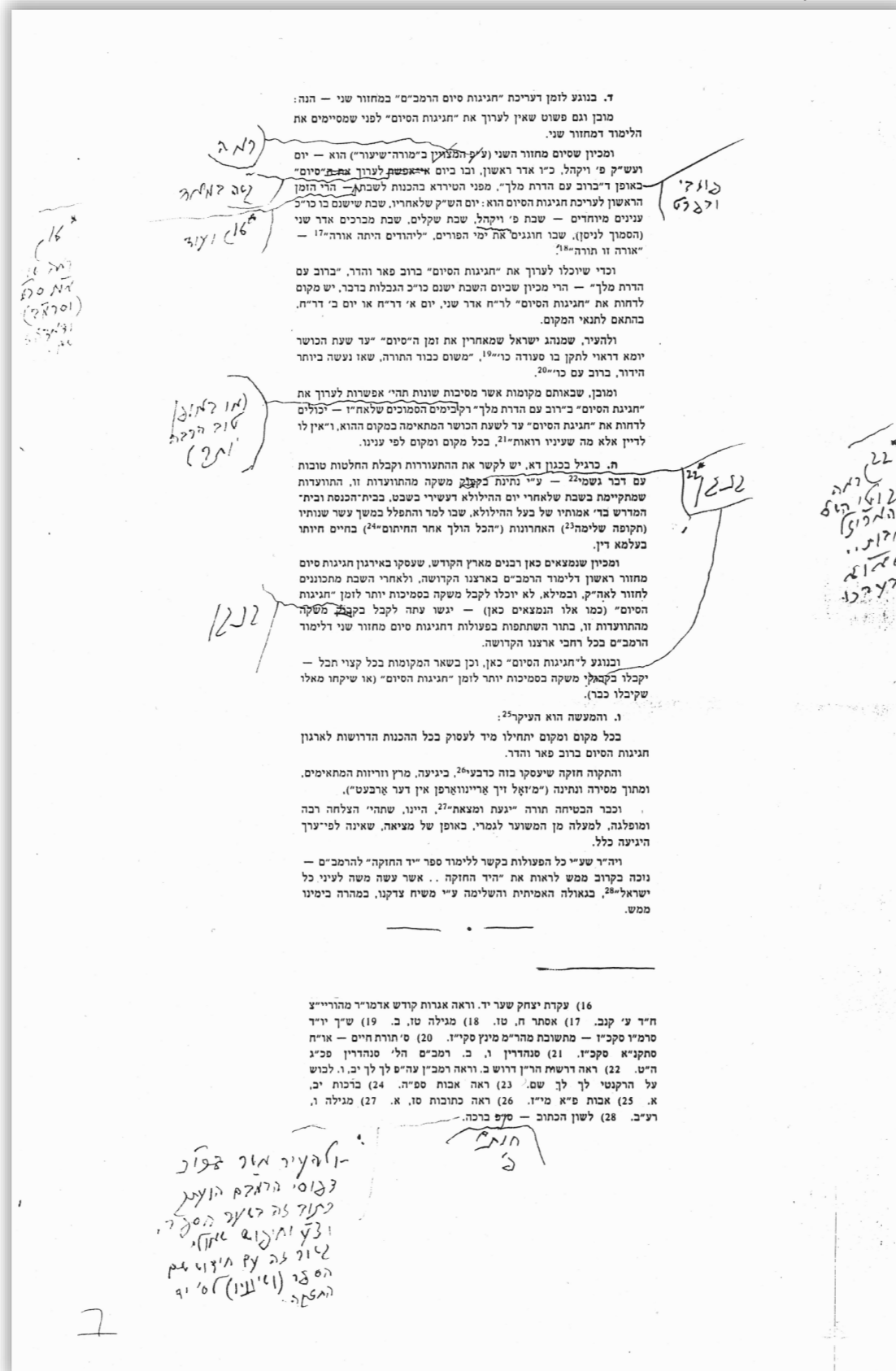
(9) .. הובא ברמ"א יו"ד ששע"ו ס"ד. ועוד.

* (11) האופנים וחיות הקודש)

(15) לשון חז"ל - עירובין ג, סע"א. ב"ב כד, ב.

משיחת ט"פ בשלח, ש' שירה, ט"ו בשבט ה'תשמ"ו

עמוד ב

ס"ד

.. ומכיון שסיום מחזור השני (ע"פ המצויין ראה ב"מורה-שיעור") הוא – יום ועש"ק פ' ויקהל, כ"ו אדר ראשון, ובו ביום אי אפשר קשה במאד לערוך את ה"סיום" פומבי ובפרט באופן ד"ברוב עם הדרת מלך", מפני הטירדא בהכנות לשבת¹⁶ ועוד – הרי הזמן הראשון לעריכת חגיגות הסיום הוא: יום הש"ק שלאחריו, שבת שישנם בו כו"כ עניינים מיוחדים – שבת פ' ויקהל, שבת שקלים ..

.. אשר מסיבות שונות תהיי אפשרות לערוך את "חגיגת הסיום" ב"רוב עם הדרת מלך" רק (או באופן טוב הרבה יותר) בימים הסמוכים שלאח"ז ..

ס"ה

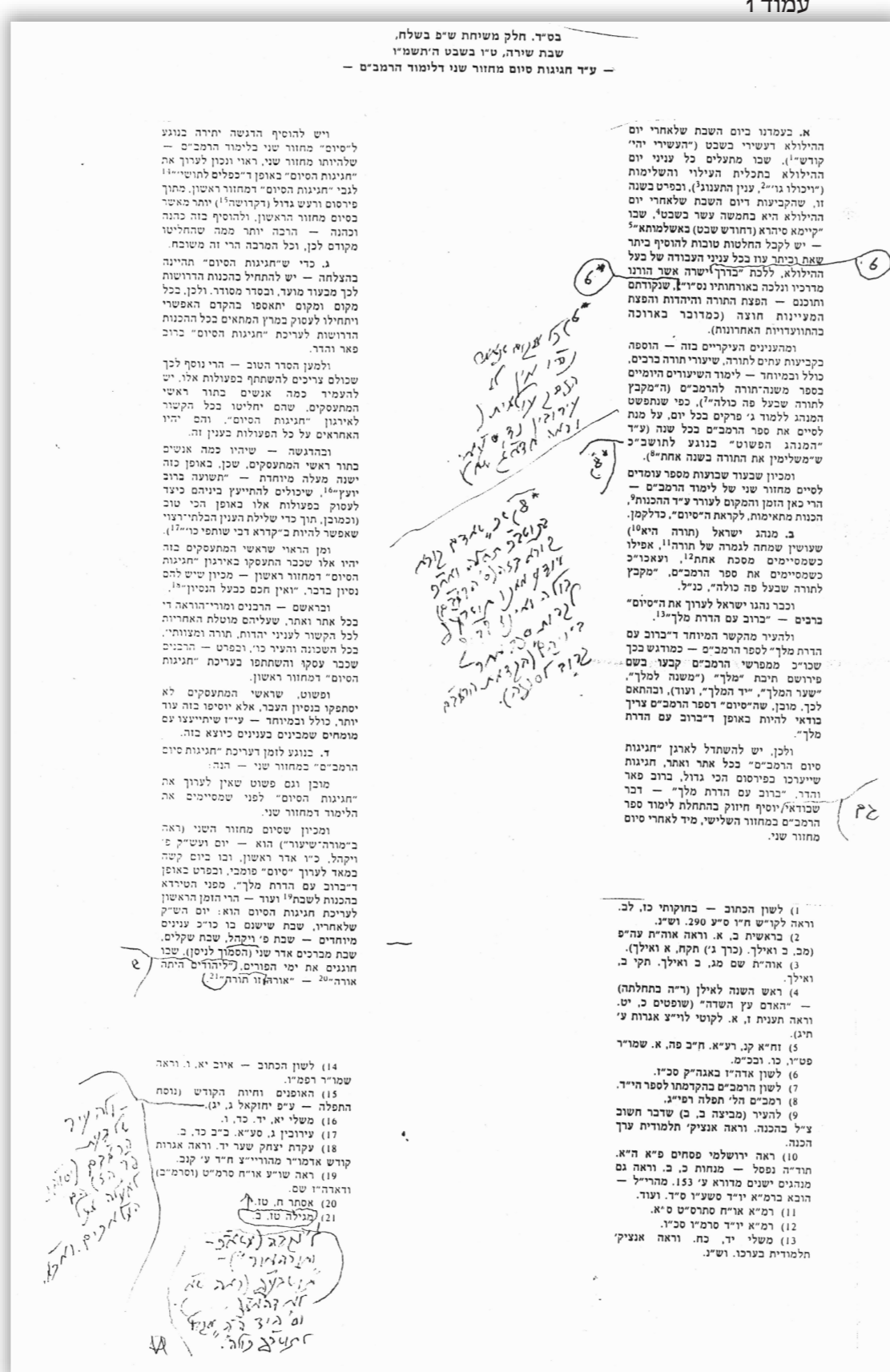
.. ע"י נתינת בקבוצ קנקן²² משקה מהתוועדות זו ..
 .. יגשו עתה לקבל בקבוצ קנקן משקה מהתוועדות זו ..
 .. יקבלו בקבוצ קנקן משקה בסמיכות יותר לזמן "חגיגות הסיום" ..

*16) ראה שו"ע או"ח סר"מ (וסרמ"ב) ודאדה"ז שם.

*22) ראה לקוטי הש"ס להאריז"ל אבות .. מאו"א בערכו.

28) לשון הכתוב – ש"פ חותם פ' ברכה. – ולהעיר אשר בכו"כ דפוס הרמב"ם הועתק כתוב זה בשער הספר, וצ"ע וחיפוש שאולי קשור זה עם חידוש שם הספר (ושינויו) לס' יד החזקה.

משיחת ש"פ בשלח, ש' שירה, ט"ז בשבט התשמ"ז - הגהה שני

ס"א

.. ללכת "בדרך" ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נס"ו*6 ..

.. ע"ד "המנהג הפשוט" בנוגע לתושב"כ*8 ש"משלימין את התורה בשנה אחת" ..

ס"ב

.. דבר שבדאי גם יוסיף חיזוק בהתחלת לימוד ספר הרמב"ם במחזור השלישי ..

ס"ד

.. שבת פ' ויקהל, שבת שקלים ..

.. שבו חוגגים את ימי הפורים, ש"ליהודים היתה אורה - אורה²¹ זו תורה" .. [תחלה הי' ציון הערה 21 אחר תיבת "תורה", ושינה שיהי' הציון אחר תיבת "אורה", כנ"ל]

*6 כל מקום שנאמר נס"ו אין לו הפסק עולמית (עירובין נד, סע"א. וראה חדא"ג שם)
*8 שכ"שאדם קורא בתושב"כ תחלה ואח"כ קורא בזה (ס' הרמב"ם) ויודע ממנו תושבע"פ כולה ואינו צריך לקרות ספר אחר ביניהם" (הקדמת הרמב"ם קרוב לסופה).

15) האופנים וחיות הקודש (נוסח התפלה - ע"פ יחזקאל ג, יג). - ולהעיר שלדעת הרמב"ם (יסוה"ת פ"ב הז) הם למעלה מכל המלאכים. ואכ"מ.

20) אסתר ח, טז. מגילה טז, ב. [תחלה נכתב הציון למגילת אסתר בהערה 20, והציון למסכת מגילה בהערה 21. כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר את הציון למסכת מגילה להערה 20, ובהערה 21 כתב כדלקמן]

21) ל' נקבה (משא"כ - "ותורה אור") - תושבע"פ (ראה ש"א לאדהאמ"צ ..). וס' היד ה"ה "מקבץ לתושב"פ כולה".

[אצל התיבות "מקבץ לתושב"פ כולה" - תחלה סימן סימון-עיגול (לבדוק את הציטוט), ואח"כ מחק הסימון]

וכדי שיוכלו לערוך את "חגיגות הסיום" ברוב פאר והדר, "ברוב עם הדרת מלך" – הרי מכיון שכיום השבת ישנם כ"כ הגבלות בדרכי יש מקום לדאוג את "חגיגות הסיום" לר"ח אדר שני, יום א' דר"ח או יום ב' דר"ח, כהתאם לתנאי המקום.

ולהעיר, שמנהג ישראל שמאחרין את זמן ה"סיום" עד שעת הכושר יומא דראוי לתקן בו סעודה כו"כ²², "משום כבוד התורה, שאז נעשה ביותר הידור, ברוב עם כו"כ²³.

ומובן, שכאולם מקומות אשר מסיכות שונות תהיי אפשוות לערוך את "חגיגת הסיום" ב"רוב עם הדרת מלך" רק (או באופן טוב הרבה יותר) בימים הסמוכים שלאח"ז – יכולים להחליט את "חגיגת הסיום" עד לשעת הכושר המתאימה במקום ההוא, וידין לו לדיין אלא מה שעניו רואות²⁴, בכל מקום ומקום לפי עניו.

ת. כרגיל בכגון דא, יש לקשר את ההתעוררות וקבלת החלטות טובות עם דבר גשמי²⁵ – ע"י נחיתת קנקן²⁶ משקה מהתועדות זו, התועדות שמקיימת בשבת שלאחרי יום ההילולא דעשירי בשבט, בבית הכנסת ובית המדרש כדי אמותיו של בעל ההילולא, שבו למד והתפלל במשך עשר שנותיו (תקופה שלמה²⁷) האחרונות ("הכל הולך אחר החיתום"²⁸) בחיים חיותו בעלמא דיין.

ומכיון שנמצאים כאן רבנים מארץ הקודש, שעסקו באירגון חגיגות סיום מחזור ראשון דלימוד הרמב"ם בארצנו הקדושה, ולאחרי השבת מתכוונים לחזור לאה"ק, ובמילא, לא יוכלו לקבל משקה בסמיכות יותר לזמן "חגיגות הסיום" (כמו אלו הנמצאים כאן) – יגשו עתה לקבל קנקן משקה מהתועדות זו, כחור השתתפות בסעודות חגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם בכל רחבי ארצנו הקדושה.

ובנוגע ל"חגיגות הסיום" כאן, וכן בשאר המקומות בכל קצוי תבל – יקבלו קנקני משקה בסמיכות יחד לזמן "חגיגות הסיום" (או שיקחו מאלו שקיבלו כבר), ו. והמעשה הוא העיקר²⁹:

בכל מקום ומקום יתחילו מיד לעסוק בכל ההכנות הדרושות לארגון חגיגות הסיום ברוב פאר והדר.

והתקנה חזקה שיעסקו בזה כדבעי³⁰, כיגיעה, מרץ וזריזות המתאימים, ומתוך מסירה ונתינה ("מזאל זיך אריינווארפן אין דער ארבעט").

וכבר הבטיחה תורה "יגיעת ומצאת"³¹, היינו, שתהיי הצלחה רבה ומופלגה, למעלה מן המשוער לגמרי, באופן של מציאה, שאינה לפי ערך היגיעה כלל.

ויה"ר ש"ע"י כל הפעולות בקשר ללימוד ספר "יד החזקה" להרמב"ם – נזכה בקרוב ממש לראות את "היד החזקה" אשר עשה משה לעיני כל ישראל³², בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה כימינו ממש.

(22) ש"ך יו"ד סרמ"ו סקכ"ז – מתשובת מהר"ם מינץ סק"ז.
 (23) סי' תורת חיים – או"ח סתקנ"א סקכ"ז.
 (24) סנהדרין ו. ב. רמב"ם הל' סנהדרין פכ"ג ה"ט.
 (25) ראה דרשות הר"ן דרוש ב. וראה רמב"ן עה"פ לך לך יב. ו. לבוש על הרקנטי לך לך שם.
 (26) ראה לקוטי הש"ס להאר"ז סוף אבות. מאו"א בערכו.
 (27) ראה אבות ספ"ה.
 (28) ברכות יב. א.
 (29) אבות פ"א מ"ז.
 (30) ראה כתובות סז. א.
 (31) מגילה ו. רע"ב.
 (32) לשון הכתוב חותם פ' ברכה. – ולהעיר אשר כו"כ דפוסי הרמב"ם הועתק כתוב זה בשער הספר, וצ"ע וחיפוש שאולי קשור זה עם חידוש שם הספר (ושינויו) לס' יד החזקה.

.. יש מקום לדאוג להעתיק את "חגיגות הסיום" לר"ח אדר שני ..

.. (או - באופן טוב הרבה יותר) בימים הסמוכים שלאח"ז – יכולים לדאוג להעתיק את "חגיגת הסיום" עד לשעת הכושר ..

(32) .. וצ"ע וחיפוש שאולי קשור זה עם חידוש שם הספר (ושינויו) ל"סי' יד החזקה".

עמוד א

בס"ד. משיחת ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ו.
 א. מ'האט דאך ערשט¹ מסיים געווען דעם מחזור שני (כפליים להושי') פון לימוד ספר הרמב"ם (ג' פרקים ליום) און ווידער אנגעהויבן לערנען דעם ספר הרמב"ם מתחלתו במחזור שלישי (בתלח זימנא² הוי חזקה).
 וכמנהג ישראל (תורה היא²) אז עושין שמחה לגמרה של תורה³, אפילו ווען מ'איז מסיים א מסכת אחת⁴, עאכו"כ ווען מ'איז מסיים דעם ספר הרמב"ם (וואס איז "מקבע לתורה שבעל פה כולה" 5) - האט מען (בימים אלו - בסמיכות ליום הסיום) בכ"כ מקומות געפייערט סיומים בספר הרמב"ם, "וברב עם הדרך מלך"⁶, ובעוד מקומות וועט מען בעז"ה מאכן סיומים אין די קומענדיקע טעג.
 וואס דאס (עריכת הסיומים) גיט זיכער צו א חיזוק אין (המשך) לימוד ספר הרמב"ם, ווי מ'זעט במוחש אז דורך דעם שטורעם ופ'סום פון דעם סיום בספר הרמב"ם, ובפרט די דברי תורה ודברי התעוררות פון די משתתפים (מדברים) בעת הסיום (כמנהג ישראל אז בעת א "סיום" רעדן פארשידענע רבנים וגדולים דברי תורה וכו') - קומט צו חיזוק ביי אלע אידן וואס זיינען זיך משתתף אין דעם אדער דערוויסן זיך דערפון, צו ממשיך זיין אדער אנהויבן פון-דאס-ניי לערנען די שיעורים בספר רמב"ם על הסדר, צוזאמען מיטן⁷ ריבוי אידן וואס זיינען זיך שוין משתתף אין דעם לימוד, ובפרט, אז באם סיום הרמב"ם רעדט מען דאך זיכער אן ענין והלכה אין ספר הרמב"ם עצמו, בהתאם לרצון הרמב"ם וואס ער וויל דאך זיכער אז מ'זאל פארבינדן א סיום פון זיין ספר מיט רעדן אן ענין אין לערנען בספר הלכות שלו (וועלכן מ'איז דערביי מסיים), "לאסוקי שמעתא אליבא דהילכתא"⁷ - גיט דאס זיכער צו חיזוק אין (המשך) לימוד ספר הרמב"ם.
 ב. בכדי צוגעבן נאכמער חיזוק בזה, ובכדי ממשיך זיין די השפעה ופעולה ורושם פון די חגיגת הסיומים אויך לאחרי זה (ווי יעדער פעולה פון קדושה דארף זיין א פעולה נמשכת) - איז מען מציע, און מיט א בקשה נפשית, און זיכער וועט מען דאס מפרסם זיין און איבערגעבן בכל מקום ומקום וואו מ'מאכט די סיומים:
 מ'זאל צוזאמענקלייבן די דרשות ודברי תורה, ובפרט דברי תורה בתורת הרמב"ם, וועלכע זיינען געזאגט געווארן (אדער וועלן געזאגט ווערן) בעת הסיום, און זיי אפדרוקן אין א קובץ (בתוספת הגה"א-זמראי מקומות וכו'), בדפוס נאה ובכריכה נאה וכו'⁸, בכדי אז מ'זאל אין דעם קענען לערנען בפנים פון אותיות הדפוס, ואותיות מחכימות⁹ וכו'.
 ומה טוב אז מ'זאל אפדרוקן און ארויסגעבן די קובצי תורה לפני ולקראת דעם יום הולדת הרמב"ם בערב פסח (שנה זו), ווען "מזלו גובר"⁹, וכל עניני ותורת הרמב"ם גובר⁹, און דעמולט (ביום הולדת) ווערט אן עלי' בנשמתו¹⁰ - איז דערפון מובן אז ס'איז א דבר המתאים צו מוסיף זיין בלימוד תורת

34 תורה
 2.3.12

ס"א

.. האט מען (בימים אלו - בסמיכות ליום הסיום) בכ"כ מקומות געפייערט פראוועט סיומים בספר הרמב"ם ..

.. (כמנהג ישראל אז בעת "סיום" רעדן פארשידענע רבנים וגדולים דברי תורה וכו') - קומט צו חיזוק ביי אלע אידן וואס זיינען זיך משתתף אין דעם, אדער דערוויסן זיך דערפון, צו ממשיך זיין אדער אנהויבן פון-דאס-ניי לערנען די שיעורים בספר רמב"ם על הסדר, צוזאמען מיטן ריבוי אידן וואס זיינען זיך שוין משתתף אין דעם לימוד ..

ס"ב

.. (ווי יעדער פעולה פון קדושה וואס דארף דאך זיין א פעולה נמשכת) ..
 .. און זיי אפדרוקן אין א קובץ (בתוספת הגה"א-זמראי מקומות וכו') ..
 .. ווען מזלו גובר⁹, וכל עניני ותורת הרמב"ם גובר⁹, און דעמולט (ביום הולדת) ווערט אן עלי' בנשמתו ..

הרמב"ם ב (קשר 5) יום הולדתו בפרט (ועאכו"כ דורך הדפסת קובצים בתורת הרמב"ם (ודברי תורה בכלל) וועלכע זייגען געזאגט געווארן בעת סיום ספר הרמב"ם), לנחת רוח הרמב"ם ולעילוי נשמתו, דאע"פ וואס ער דארף דערצו ניט אנקומען, איז אבער ניטא קיין שיעור אין עלילת הנשמה, איז מען זיכער מוסיף אין דעם דורך לימוד תורת הרמב"ם, ובפרט בקשר ליום הולדתו.

וואס דעריבער איז כדאי אז מ'זאל ארויסגעבן די קובצי תורה לפני ולקראת יום הולדת הרמב"ם, באופן אז מ'זאל אין דעם דעמולט קענען לערנען, וכל הוריו הרי זה משובח.

ועי"ז - הדפסת הקובצים ותכליתם - לימוד ועיון בתורת הרמב"ם - וועט זיכער צוקומען נאכמער חיזוק (אין דעם חיזוק וואס איז צוגעקומען ע"י חגיגת הסיומים בספר הרמב"ם) אין לימוד ספר הרמב"ם [דער עצם "סיום" קען ניט זיין בכל שנה ביום הולדתו (ווי ס'איז געווען במהנור ראשון), ווייל לויט מספר הפרקים וחלוקת הפרקים ג' פרקים ליום, איז מען מסיים דעם ספר אין ווייניקער ווי א יאר; אבער מ'קען פארבינדן המשך הסיום ע"י הדפסת הקובצים לקראת יום הולדת הרמב"ם], ווי מ'זעט בפועל אז בשעת מ'האט פאר זיך א געדרוקטן קובץ פון דברי תורה ותורת הרמב"ם וכיו"ב - קען מען אין דעם דעמולט לערנען און מעיין זיין, ואותיות מחכימות.

ובפרט אז דפוס האט אין זיך אויך די מעלה אז דאס איז לדורות¹¹ - אן ענין נצחי.

ולמעיר אז דערפון האט מען אויך א לימוד פון פרשתנו - פ' צו, "אין צו אלא ל' זירון מיד ולדורות"¹² מ'דארף אפדרוקן די קובצים בזריות, מיד, ובאופן פון דפוס וואס איז לדורות.

ג. און דורך הדפסת קובצי תורה אלו (באופן פון לדורות) איז מען נאכמער מקרב דעם זמן ווען עס וועט זיין "תרבה הדעה והחכמה כו'¹⁴ שנאמר¹⁵ כי מלאה הארץ דעה את ה' כו'", וכמבואר נאכמער בארוכה ובפרטיות בסוף ספר הרמב"ם בסוף הלכות מלכים¹⁶ [וואס ווערט אנגערופן בכמה דפוסים¹⁷ - "הלכות מלכים ומלחמות ומלך המשיח"], אז "באותו זמן כו' יהי' עסק כל העולם לדעת את ה' בלבד, ולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים ושיגו דעת בוראם¹⁸ כפי כח האדם שנאמר כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", וכמדובר¹⁹ אז אין דעם זייגען פאראן צוויי שלבים וענינים: א) השגת דעת בורא וועט זיין "כפי כח האדם", לויט כלי השגתו, א השגה מוגבלת ומצומצמת, אבער דאס נעמט דורך זיין מציאות, ב) דערנאך ווערט תכלית הידיעה והשגה באלקות - השגת אלקות באופן פון "כמים לים מכסים", אז זיין שכל און גופא איז משיג אויך בחינת אלקות שלמעלה מגדרי השכל, ובלשון החקירה²⁰ - "תכלית הידיעה שלא נדעך", ידיעה אע"פ בחי' "לא נדעך", וע"ד "ידעתי היותו"²¹.

און מ'איילט דאס נאכמער צו-דורך דעם וואס מ'איז מוסיף במעשינו ועבודתינו בכלל, ובפרט אין

.. איז אבער ניטא קיין שיעור אין עלייות הנשמה ..

.. דער עצם "סיום" קען ניט זיין בכל שנה ביום הולדתו ..

.. ולהעיר אז דערפון האט מען אויך ע"ד הצחות א לימוד פון פרשתנו ..

ס"ג

.. וכמבואר נאכמער בארוכה ובפרטיות בסוף ספר הרמב"ם בסוף הלכות מלכים ..

.. דערנאך ווערט תכלית הידיעה והשגה באלקות ..

.. "תכלית הידיעה שלא נדעך", ידיעה און בבחי' "לא נדעך" ..

.. און מ'איילט דאס נאכמער צו - דורך דעם וואס מ'איז מוסיף ..

עמוד ג

לימוד התורה ולימוד ספר הרמב"ם. אין די ענינים וואס זיינען מעין והכנה צו "תרבה הדעה והחכמה"
 זון/דעת בוראם" וואס וועט זיין לעתיד לבוא.

וואס דורך דעם איילט מען צו די גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו. און נאך פאר יום
 הולדת הרמב"ם, און נאך פאר חג הפסח קומט די גאולה, "מיד הן נגאלין" 22, ו"הקיצו ורגנו שוכני
 עפר" 23, והרמב"ם בתוכם, און מ'וועט לערנען תורה צוזאמען מיטן רמב"ם, און דערנאך פראווען אלע
 צוזאמען חג הפסח אין ביהמ"ק השלישי, ומתוך שמחה וטוב לבב.

(1) בכ"ו אדר ראשון. (1*) ל' הכתוב - איוב יא.ט. וראה שמו"ר פמ"ו.א.
 (2) ב"מ קו, ריש ע"ב. (2*) ראה תוד"ה נפסל - מנחות כ.ב. ובכ"מ.
 (3) שהש"ר פ"א.ט. קה"ר רפ"א. יל"ש מלכים רמז קעה. ולהלכה - רמ"א יו"ד סו"ס רמו (משבת קיה.סע"ב
 ואילך). ועד"ו ברמ"א או"ח סתקנ"א ס"י. ובטור ורמ"א שם סתרי"ט לענין סיום תושב"כ.
 (4) רמ"א יו"ד שם. (5) הרמב"ם בהקדמתו לספר היד.
 (6) ל' הכתוב - משלי יד.כח. וראה אנציקלופדי' תלמודית (כרך ד) ערך ברב עם. וש"נ.
 (7) ראה יומא כו.א.
 (8) כמאחז"ל (שבת קלג.ב. וש"נ) "התנאה לפניו במצות... בדיו נאה כו". וראה לקו"ש ויקרא ש.ו.
 הערות 27-28 שקו"ט במה שענין זה לא הובא ברמב"ם.
 (9) כידוע שגם לאחר צאת הנשמה מן הגוף יש (הוספה ב) ענין הזמן (בהמשך להשנים שהיתה נשמה בגוף
 למטה) - ראה רשימה כ"ק מו"ח אדמו"ר (נדפסה בהוספות לסה"מ פ"ח ע' שנו. וש"נ). וראה לקו"ש ח"ה 103 וא"ל 9
 103-ואילך. בנגלה והלכה - ראה צפע"נ על הרמב"ם הל' תשובה פ"ה ה"ד. כללי התומ"צ אות ב. י. וצ"ו ודע"ל
 (9) ראה ר"ה יחש"י ר"ה פ"ה ה"ה וק"ה
 (10) ראה של"ה במס' שבועות שלו קצא.א. מגדל עוז הל' אישות פ"ד ה"ט.
 (11) כפתגם הצ"צ - אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ב ע' שפב.
 (12) פרש"י (מקו"כ) פרשתנו ו.ב. (13) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.
 (14) להעיר שמרומז בזה ג' הענינים דחכמה בינה ודעת: "החכמה והדעה" - חכמה ודעת, ובינה
 נרמזה בתיבת "תרבה". ולהעיר מרמב"ם שם (הל' תשובה) בסופן (סוף פרק י'): "צריך האדם ליחד עצמו
 להבין ולהשכיל בחכמות (חכמה) ותבונות (בינה) המודיעים (דעה) לו את קונו כפי כח שיש באדם להבין
 ולהשיג". וראה לקו"ש חכ"ג ע' 86 הערה 49 - קיבוץ כמה מקומות ברמב"ם שמתחילת הענינים דחכמה
 בינה ודעת.
 (15) ישעי' יא.ט.
 (16) ראה הדרן על הרמב"ם (משיחות י"ט כסלו והתועדויות שלאח"ז השל"ה - קה"ת, י"א ניסן תשמ"ה)
 ח"ג סכ"ח ואילך בביאור החילוק וההוספה בתיאור ימות המשיח בסוף הל' מלכים לגבי הל' תשובה.

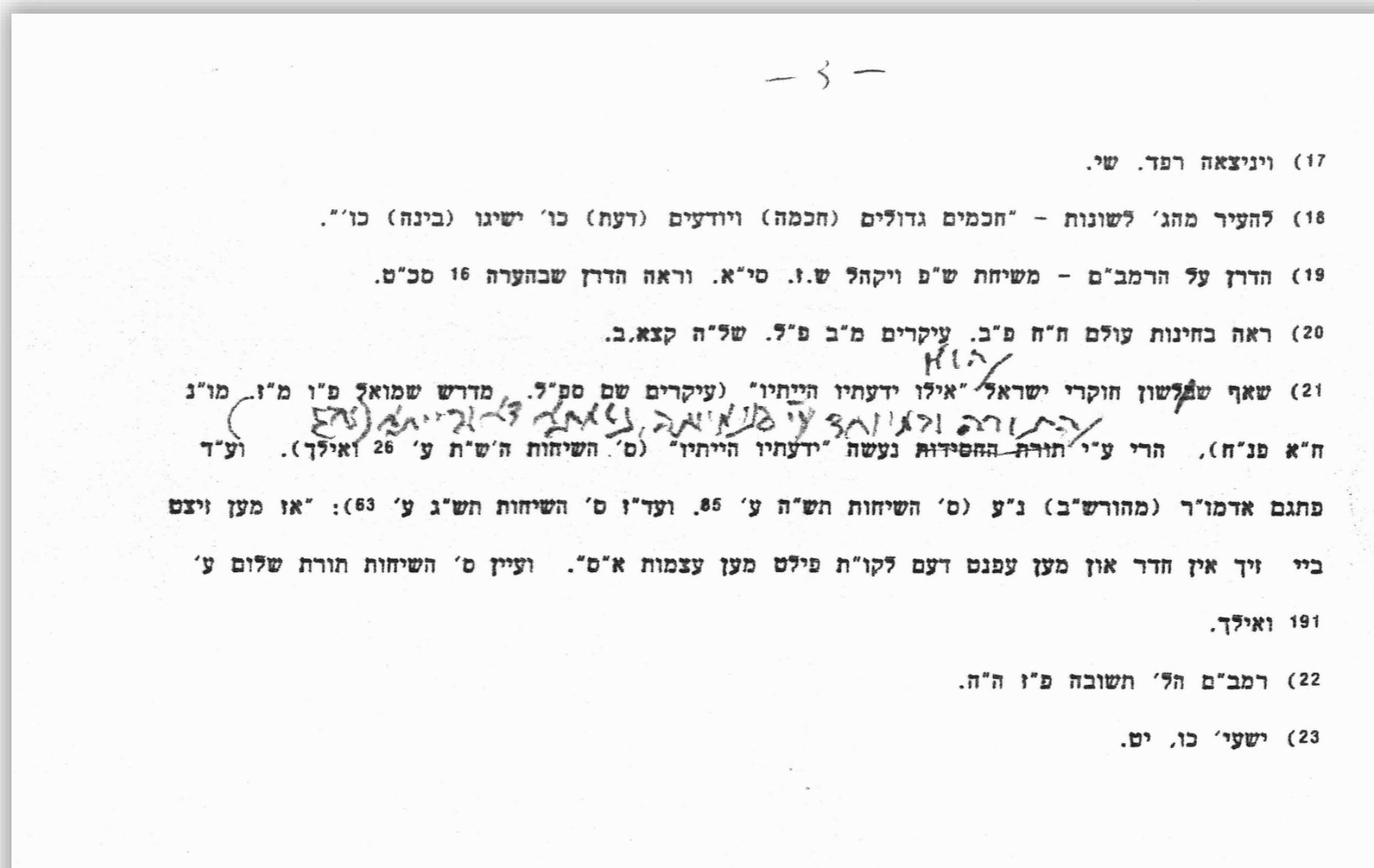
. . אין די ענינים וואס זיינען מעין והכנה צו "תרבה הדעה והחכמה" און אויך אין "דעת בוראם" וואס וועט זיין לעתיד לבוא . .

. . און נאך פאר יום הולדת הרמב"ם, און נאך פאר חג הפסח קומט די גאולה, "מיד הן נגאלין", ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר", והרמב"ם בתוכם, און מ'וועט לערנען תורה פון און צוזאמען מיטן רמב"ם . .

(6) . . וראה אנציקלופדי' תלמודית (כרך ד) ערך ברב עם . .

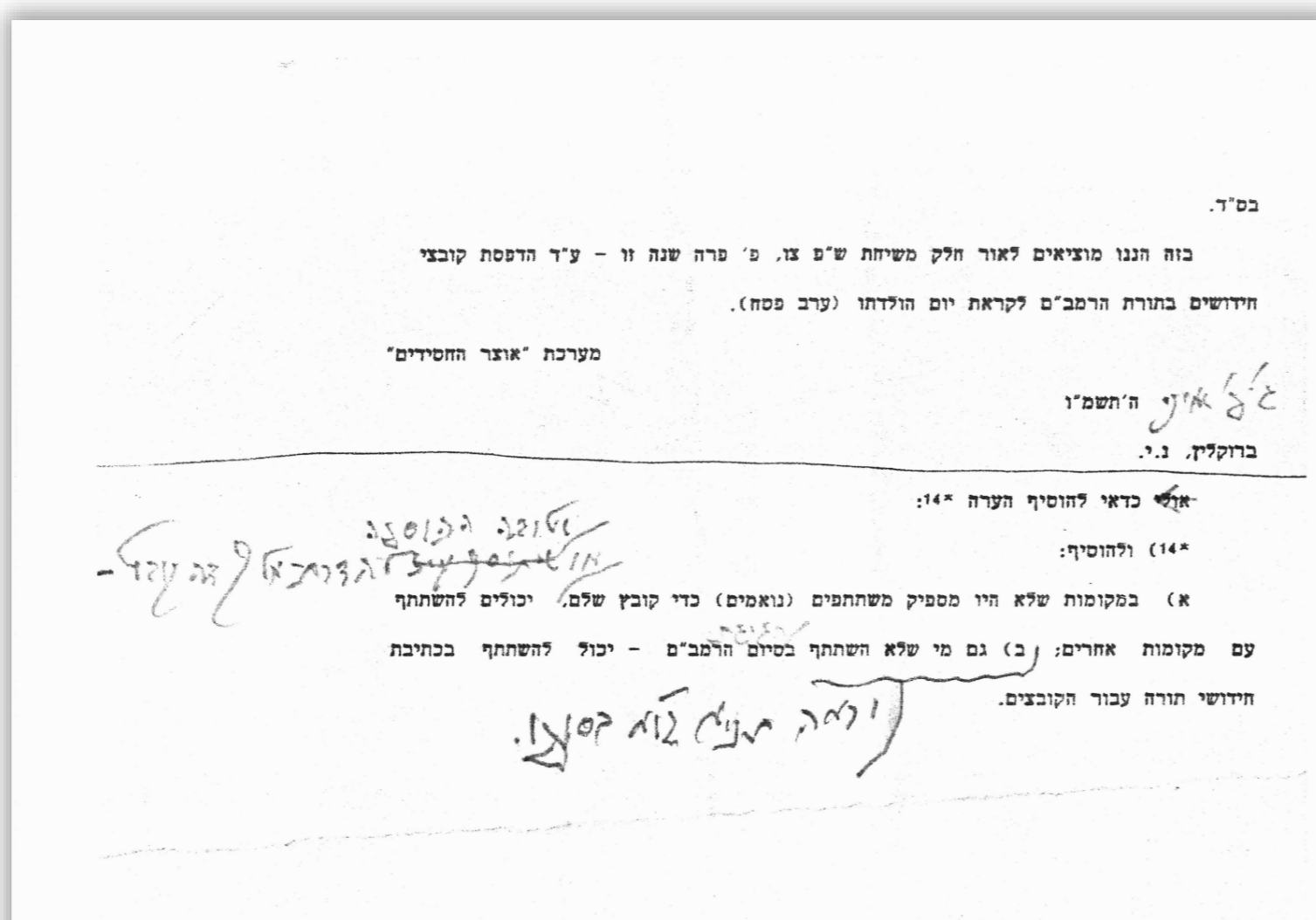
(9) . . ראה בנגלה והלכה - ראה צפע"נ על הרמב"ם הל' תשובה פ"ה ה"ד. כללי התומ"צ אות ב, י. וע"ד ובסגנון החסידות - ראה רשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר (נדפסה בהוספות לסה"מ פ"ח ע' שנו. וש"נ). וראה לקו"ש ח"ה 103 ואילך 103-ואילך. [תחלה נסמן קודם ל"רשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר כו"י ואח"כ נסמן "בנגלה והלכה" - ראה צפע"נ כו"י]. כ"ק אדמו"ר שליט"א שינה הסדר שקודם יבוא הציון "ראה בנגלה והלכה כו"י]

(14) להעיר שי"ל שמרומז בזה ג' הענינים דחכמה בינה ודעת: "החכמה והדעה" - חכמה ודעת, ובינה נרמזה בתיבת "תרבה" . .

21) שאף שבלשון חוקרי ישראל הוא "אלו ידעתיו הייתיו" ..
 .. הרי ע"י תורת החסידות התורה ובמיוחד ע"י פנימיותה, נשמתא דאורייתא (זח"ג) נעשה
 "ידעתיו הייתיו" ..

פתח דבר ושאלת המניחים

(א) בתאריך הפתח דבר, כתב:

ג' פ' שמיני ה'תשמ"ו

(ב) על שאלת המניחים: "האם כדאי להוסיף הערה *14" - כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "אולי" וסימן בחץ תיבת "כדאי"; והגיי כדלקמן:
 *14) ולהוסיף:

(א) במקומות שלא היו מספיק משתתפים (נואמים) כדי קובץ שלם, או שיתוסיף ענין שטובה ההוספה להדרת-מלך דהקובץ - יכולים להשתתף עם מקומות אחרים; (ב) גם מי שלא השתתף בסיום הרמב"ם - יכול להשתתף בכתיבת חידושי תורה עבור הקובצים.

חלק משיחת ש"פ בשלח, שבת שירה, ט"ו בשבט ה'תשמ"ו

— ע"ד חגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם —

פרקים בכל יום, על מנת לסיים את ספר הרמב"ם בכל שנה (ע"ד „המנהג הפשוט" בנוגע לתושב"כ ש„משלימין את התורה בשנה אחת"¹⁰).

ומכיון שבעוד שבועות מספר עומדים לסיים מחזור שני של לימוד הרמב"ם — הרי כאן הזמן והמקום לעורר ע"ד ההכנות¹¹, הכנות מתאימות, לקראת ה„סיום", כדלקמן.

ב. מנהג ישראל (תורה היא¹²) שעושין שמחה לגמרה של תורה¹³, אפילו כשמסיימים מסכת אחת¹⁴, ועאכו"כ כשמסיימים את ספר הרמב"ם, „מקבץ לתורה שבעל פה כולה", כנ"ל.

וכבר נהגו ישראל לערוך את ה„סיום" ברבים — „ברוב עד הדרת מלך"¹⁵.

ולהעיר מהקשר המיוחד ד„ברוב עם הדרת מלך" לספר הרמב"ם — כמודגש בכך שכו"כ ממפרשי הרמב"ם קבעו

א. בעמדנו ביום השבת שלאחרי יום ההילולא דעשירי בשבט („העשירי יהי קודש"¹), שבו מתעלים כל עניני יום ההילולא בתכלית העילוי והשלימות („ויכולו גו"², ענין התענוג³), ובפרט בשנה זו, שהקביעות דיום השבת שלאחרי יום ההילולא היא בחמשה עשר בשבט⁴, שבו „קיימא סיהרא (דחודש שבט) באשלמותא"⁵ — יש לקבל החל-טות טובות להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל עניני העבודה של ב"ל ההילולא, ללכת „בדרך" ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נסיו"⁶, שנקודתם ותוכנם — הפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה (כמדו-בר בארוכה בהתוועדויות האחרונות).

ומהענינים העיקריים בזה — הוספה בקביעות עתים לתורה, שיעורי תורה ברבים, כולל ובמיוחד — לימוד השיעורים היומיים בספר משנה-תורה להרמב"ם (ה„מקבץ לתורה שבעל פה כולה"⁷), כפי שנתפשט המנהג ללמוד ג'

9) שכ. שאדם קורא בתושב"כ תחלה ואח"כ קורא בזה (ס' הרמב"ם) ויודע ממנו תושב"כ כולה ואינו צריך לקרות ספר אחר ביניהם" (הקדמת הרמב"ם קרוב לסופה).

10) רמב"ם הל' תפלה רפ"ג.

11) להעיר (מביצה ב, ב) שדבר חשוב צ"ל בהכנה. וראה אנציק' תלמודית ערך הכנה.

12) ראה ירושלמי פסחים פ"א ה"א. תודיה נפסל — מנחות כ, ב. וראה גם מנהגים ישנים מדורא ע' 153. מהרי"ל — הובא ברמ"א יו"ד סע"ז ס"ד. ועוד.

13) רמ"א או"ח סתרס"ט ס"א.

14) רמ"א יו"ד סרמ"ז סכ"ו.

15) משלי יד, כח. וראה אנציק' תלמודית בערכו. וש"צ.

1) לשון הכתוב — בחוקתי כז, לב. וראה לקו"ש ח"ז ס"ע 290. וש"צ.

2) בראשית ב, א. וראה אוה"ת עה"פ (מב, ב ואילך). (כרד ג') תקח, א ואילך).

3) אוה"ת שם מג, ב ואילך. תקי, ב ואילך.

4) ראש השנה לאילן (ר"ה בתחלתה) — „האדם עץ השדה" (שופטים כ, יט. וראה תענית ז, א. לקוטי לוי"צ אגרות ע' תיג).

5) זח"א קנ, רע"א. ח"ב פה, א. שמו"ר פט"ז, כו. ובכ"מ.

6) לשון אדה"ז באגה"ק סכ"ז.

7) כל מקום שנאמר נס"ז אין לו הפסק עולמית (עירובין נד, סע"א. וראה חדא"ג מהרש"א שם).

8) לשון הרמב"ם בהקדמתו לספר הי"ד.

משיחת ש"פ בשלח, ש' שירה, ט"ו בשבט ה'תשמ"ו

לאירגון „חגיגות הסיום“, והם יהיו האחראים על כל הפעולות בענין זה.

ובהדגשה — שיהיו כמה אנשים בתור ראשי המתעסקים, שכן, באופן כזה ישנה מעלה מיוחדת — „תשועה ברוב יועץ“¹⁸, שיכולים להתייעץ ביניהם כיצד לעסוק בפעולות אלו באופן הכי טוב (וכמובן, תוך כדי שלילת הענין הבלתי-רצוי שאפשר להיות ב„קדרא דבי שותפי כו“¹⁹).

ומן הראוי שראשי המתעסקים בזה יהיו אלו שכבר התעסקו באירגון „חגיגות הסיום“ דמחזור ראשון — מכיון שיש להם נסיון בדבר, ואין חכם כבעל הנסיון²⁰.

ובראשם — הרבנים ומורי-הוראה די בכל אתר ואתר, שעליהם מוטלת האחריות לכל הקשור לעניני יהדות, תורה ומצוותי, בכל השכונה והעיר כו, ובפרט — הרבנים שכבר עסקו והשתתפו בעריכת „חגיגות הסיום“ דמחזור ראשון.

ופשוט, שראשי המתעסקים לא יסתפקו בנסיון העבר, אלא יוסיפו בזה עוד יותר, כולל ובמיוחד — עייז שיתייצעו עם מומחים שמבינים בענינים כיוצא בזה.

ד. בנוגע לזמן דעריכת „חגיגות סיום הרמב"ם“ במחזור שני — הנה:

מובן וגם פשוט שאין לערוך את „חגיגות הסיום“ לפני שמסיימים את הלימוד דמחזור שני.

בשם פירושם תיבת „מלך“ (משנה למלך, „שער המלך“, „יד המלך“, ועוד), ובהתאם לכך, מובן, שה„סיום“ דספר הרמב"ם צריך בודאי להיות באופן ד„ברוב עם הדרת מלך“.

ולכן, יש להשתדל לארגון „חגיגות סיום הרמב"ם“ בכל אתר ואתר, חגיגות שיערכו בפירסום הכי גדול, ברוב פאר והדר, „ברוב עם הדרת מלך“ — דבר שבודאי גם יוסיף חיזוק בהתחלת לימוד ספר הרמב"ם במחזור השלישי. . מיד לאחר סיום מחזור שני.

ויש להוסיף הדגשה יתירה בנוגע ל„סיום“ מחזור שני בלימוד הרמב"ם — שלהיותו מחזור שני, ראוי ונכון לערוך את „חגיגות הסיום“ באופן ד„כפליים לתושי“¹⁶ לגבי „חגיגות הסיום“ דמחזור ראשון, מתוך פירסום ורעש גדול (דקדושה¹⁷) יותר מאשר בסיום מחזור הראשון, ולהוסיף בזה כהנה וכהנה — הרבה יותר ממה שהחליטו מקודם לכן, וכל המרבה הרי זה משובח.

ג. כדי ש„חגיגות הסיום“ תהיינה בהצלחה — יש להתחיל בהכנות הדרושות לכך מבעוד מועד, ובסדר מסודר. ולכן, בכל מקום ומקום יתאספו בהקדם האפשרי ויתחילו לעסוק במרץ המתאים בכל ההכנות הדרושות לעריכת „חגיגות הסיום“ ברוב פאר והדר.

ולמען הסדר הטוב — הרי נוסף לכך שכולם צריכים להשתתף בפעולות אלו, יש להעמיד כמה אנשים בתור ראשי המתעסקים, שהם יחליטו בכל הקשור

16) לשון הכתוב — איוב יא, ו. וראה שמו"ר רפמ"ז.

17) האופנים וחיות הקודש (נוסח התפלה — ע"פ יחזקאל ג, יג). — ולהעיר שלדעת הרמב"ם (הל' יסוה"ת פ"ב הי"ז) הם למעלה מכל המלאכים. ואכ"מ.

18) משלי יא, יד. כד, ו.

19) עירובין ג, סע"א. ב"ב כד, ב.

20) עקדת יצחק שער יד. וראה אגרות קודש אדמו"ר מהור"י צ ח"ד ע' קנב.

משיחת ש"פ בשלח, ש' שירה, ט"ו בשבט ה'תשמ"ו

הסמוכים שלאח"ז — יכולים להעתיק את „חגיגת הסיום” עד לשעת הכושר המתאימה במקום ההוא, ו„אין לו לדיין אלא מה שעניו רואות”,²⁶ בכל מקום ומקום לפי ענינו.

ה. כרגיל בכגון דא, יש לקשר את ההתעוררות וקבלת החלטות טובות עם דבר גשמי²⁷ — ע"י נתינת קנקן²⁸ משקה מהתוועדות זו, התוועדות שמתקיימת בשבת שלאחרי יום ההילולא דעשירי בשבט, בבית-הכנסת ובית-המדרש בד' אמותיו של בעל ההילולא, שבו למד והתפלל במשך עשר שנותיו (תקופה שלימה²⁹) האחרונות („הכל הולך אחר החיתום”³⁰) בחיים חיותו בעלמא דין.

ומכיון שנמצאים כאן רבנים מארץ הקודש, שעסקו באירגון חגיגות סיום מחזור ראשון דלימוד הרמב"ם בארצנו הקדושה, ולאחרי השבת מתכוננים לחזור לאה"ק, ובמילא, לא יוכלו לקבל משקה בסמיכות יותר לזמן „חגיגות הסיום” (כמו אלו הנמצאים כאן) — יגשו עתה לקבל קנקן משקה מהתוועדות זו, בתור השתתפות בפעולות דחגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם בכל רחבי ארצנו הקדושה.

ובנוגע ל„חגיגות הסיום” כאן, וכן בשאר המקומות בכל קצוי תבל — יקבלו קנקני משקה בסמיכות יותר לזמן „חגיגות הסיום” (או שיקחו מאלו שקיבלו כבר).

ומכיון שסיום מחזור השני (ראה ב„מורה-שיעור”) הוא — יום ועש"ק פ' ויקהל, כ"ו אדר ראשון, ובו ביום קשה במאד לערוך „סיום” פומבי, ובפרט באופן ד„ברוב עם הדרת מלך”, מפני הטירדא בהכנות לשבת²¹ ועוד — הרי הזמן הראשון לעריכת חגיגות הסיום הוא: יום הש"ק שלאחרי, שבת שישנם בו כו"כ ענינים מיוחדים — שבת פ' ויקהל, שבת שקלים, שבת מברכים אדר שני (הסמוך לניסן), שבו חוגגים את ימי הפורים, ש„ליהודים היתה אורה”²² — „אורה”²³ זו תורה.

וכדי שיוכלו לערוך את „חגיגות הסיום” ברוב פאר והדר, „ברוב עם הדרת מלך” — הרי מכיון שביום השבת ישנם כו"כ הגבלות בדבר, יש מקום להעתיק את „חגיגות הסיום” לר"ח אדר שני, יום א' דר"ח או יום ב' דר"ח, בהתאם לתנאי המקום.

ולהעיר, שמנהג ישראל שמאחרין את זמן ה„סיום” „עד שעת הכושר יומא דראוי לתקן בו סעודה כו"כ”²⁴, „משום כבוד התורה, שאז נעשה ביותר הידור, ברוב עם כו"כ”²⁵.

וכמובן, שבאותם מקומות אשר מסיבות שונות תהי' אפשרות לערוך את „חגיגת הסיום” ב„רוב עם הדרת מלך” רק (או — באופן טוב הרבה יותר) בימים

21) ראה שו"ע או"ח סרמ"ז (וסרמ"ב) ודאדה"ז שם.

22) אסתר ח, טז. וראה מגילה טז, ב.

23) ל' נקבה (משא"כ — „ותורה אורי”) — תושבע"פ (ראה שערי אורה לאהאמ"צ שער הפורים ד"ה וקבל היהודים פליב ואילך. אוה"ת מג"א ע' בישמא). וס' היד היה „מקבץ לתושבע"פ כולה”.

24) ש"ך יו"ד סרמ"ז סקכ"ז — מתשובת מהר"מ מינץ סק"ז.

25) ס' תורת חיים — או"ח סתקניא סקכ"ז.

26) סנהדרין ו, ב. רמב"ם הל' סנהדרין פכ"ג ה"ט.

27) ראה דרשות הר"ן דרוש ב. וראה רמב"ן עה"פ לך לך יב, ו. לבוש על הרקנטי לך לך שם.

28) ראה לקוטי הש"ס להאריז"ל סוף אבות. מאו"א בערכו.

29) ראה אבות ספ"ה.

30) ברכות יב, א.

משיחת ש"פ בשלח, ש' שירה, ט"ו בשבט ה'תשמ"ו

למעלה מן המשוער לגמרי, באופן של
מציאה, שאינה לפי־ערך היגיעה כלל.
ויה"ר שע"י כל הפעולות בקשר
ללימוד ספר "יד החזקה" להרמב"ם —
נזכה בקרוב ממש לראות ה"יד החזקה".
אשר עשה משה לעיני כל ישראל³¹,
בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח
צדקנו, במהרה בימינו ממש.

34) לשון הכתוב חותם פ' ברכה — ולהעיר
אשר בכו"כ דפוסי הרמב"ם הועתק כתוב זה בשער
הספר, וצ"ע וחיפוש שאולי קשור זה עם חידוש שם
הספר (ושינויו) „ס' יד החזקה“.

ו. והמעשה הוא העיקר³¹:

בכל מקום ומקום יתחיל מיד לעסוק
בכל ההכנות הדרושות לארגון חגיגות
הסיום ברוב פאר והדר.

והתקוה חזקה שיעסקו בזה כדבעי³²,
ביגיעה, מרץ וזריזות המתאימים, ומתוך
מסירה ונתינה („מזאל זיך ארייננווארפן
אין דער ארבעט“),

וכבר הבטיחה תורה „יגעת ומצאת“³³,
היינו, שתהי' הצלחה רבה ומופלגה,

31) אבות פ"א מי"ז.
32) ראה כתובות סז, א.
33) מגילה ו, ריש ע"ב.

משיחת ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ו

פים (מדברים) בעת הסיום (כמנהג ישראל אז בעת א' "סיום" רעדן רבנים וגדולים דברי תורה וכו') — קומט צו חיזוק ביי אלע אידן וואס זיינען זיך משתתף אין דעם, אדער דערוויסן זיך דערפון, צו ממשיך זיין אדער אנהויבן פון-דאס-ניי לערנען די שיעורים בספר הרמב"ם על הסדר, צוזאמען מיטן ריבוי אידן וואס זיינען זיך שוין משתתף אין דעם לימוד. ובפרט, אז באם סיום הרמב"ם רעדט מען דאך זיכער אן ענין והלכה אין ספר הרמב"ם עצמו, בהתאם לרצון הרמב"ם וואס ער וויל דאך זיכער אז מ'זאל פארבינדן א סיום פון זיין ספר מיט רעדן אן ענין אין לערנען בספר הלכות שלו (וועלכן מ'איז דערביי מסיים), „לאסוקי שמעתא אליבא דהילכתא" — גיט דאס זיכער צו חיזוק אין (המשך) לימוד ספר הרמב"ם.

ב. בכדי צוגעבן נאכמער חיזוק בזה, ובכדי ממשיך זיין די השפעה ופעולה ורושם פון די חגיגת הסיומים אויך לאחרי זה (ווי יעדער פעולה פון קדושה וואס דארף דאך זיין א פעולה נמשכת) — איז מען מציע, און מיט א בקשה נפשית, און זיכער וועט מען דאס מפרסם זיין און איבערגעבן בכל מקום ומקום וואו מ'מאכט די סיומים:

מ'זאל צוזאמענקלייבן די דרשות ודברי תורה, ובפרט דברי תורה בתורת הרמב"ם, וועלכע זיינען געזאגט גע- ווארן (אדער וועלן געזאגט ווערן) בעת הסיום, און זיי אפדרוקן אין א קובץ

א. מ'האט דאך ערשט¹ מסיים גע- ווען דעם מחזור שני (כפליים לתושי²) פון לימוד ספר הרמב"ם (ג' פרקים ליום) און ווידער אנגעהויבן לערנען דעם ספר הרמב"ם מתחלתו במחזור השלישי (בתלת זימני הוי חזקה³).

וכמנהג ישראל (תורה היא⁴) אז עושין שמחה לגמרה של תורה⁵, אפילו ווען מ'איז מסיים א מסכת אחת⁶, עאכו"כ ווען מ'איז מסיים דעם ספר הרמב"ם (וואס איז „מקבץ לתורה שבעל פה כולה"י) — האט מען (בימים אלו — בסמיכות ליום הסיום) בכוכ מקומות געפראוועט סיומים בספר הרמב"ם, „וברב עם הדרת מלך"⁸, ובעוד מקומות וועט מען בעז"ה מאכן סיומים אין די קומענדיקע טעג.

וואס דאס (עריכת הסיומים) גיט זיכער צו א חיזוק אין (המשך) לימוד ספר הרמב"ם, ווי מ'זעט במוחש אז דורך דעם שטורעם ופרסום פון דעם סיום בספר הרמב"ם, ובפרט די דברי תורה ודברי התעוררות פון די משתת-

(1) בכ"ו אדר ראשון.

(2) ל' הכתוב — איוב יא, ט. וראה שמו"ר פמ"ו, א.

(3) ב"מ קו, ריש ע"ב.

(4) ראה תוד"ה נפסל — מנחות כ, ב. ובכ"מ.

(5) שהש"ר פ"א, ט. קה"ר רפ"א. יל"ש מלכים רמז קעה. ולהלכה — רמ"א יו"ד סו"ס רמו (משבת קיח, סע"ב ואילך). ועד"ז ברמ"א או"ח סתקנ"א ס"י. ובשור רמ"א שם סתרי"ט לענין סיום תושב"כ.

(6) רמ"א יו"ד שם.

(7) ל' הרמב"ם בהקדמתו לספר היד.

(8) ל' הכתוב — משלי יד, כח. וראה אנציקלופדי' תלמודית (כרך ד) ערך ברב עם. וש"נ.

(9) ראה יומא כו, א.

משיחת ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ו

שיעור אין עליות הנשמה, איז מען זיכער מוסיף אין דעם דורך לימוד תורת הרמב"ם, ובפרט בקשר ליום הולדתו.

וואס דעריבער איז כדאי אז מ'זאל ארויסגעבן די קובצי תורה לפני ולקראת יום הולדת הרמב"ם, באופן אז מ'זאל אין דעם דעמולט קענען לערנען. וכל הזריז הרי זה משובח.

ועי"ז — הדפסת הקובצים ותכליתם — לימוד ועיון בתורת הרמב"ם — וועט זיכער צוקומען נאכמער חיזוק (אין דעם חיזוק וואס איז צוגעקומען ע"י חגיגת הסיומים בספר הרמב"ם) אין לימוד ספר הרמב"ם [דער "סיום" קען ניט זיין בכל שנה בסמיכות ליום הולדתו] (ווי ס'איז געווען במחזור ראשון), ווייל לויט מספר הפרקים וחלוקת הפרקים ג' פרקים ליום, איז מען מסיים דעם ספר אין ווייניקער ווי א יאר; אבער מ'קען פארבינדן המשך הסיום ע"י הדפסת הקובצים לקראת יום הולדת הרמב"ם], ווי מ'זעט בפועל אז בשעת מ'האט פאר זיך א געדרוקטן קובץ פון דברי תורה ותורת הרמב"ם וכיו"ב — קען מען אין דעם דעמולט לערנען און מעיין זיין, ואותיות מחכימות.

ובפרט אז דפוס האט אין זיך אויך די מעלה אז דאס איז לדורות¹⁶ — אז ענין נצחי.

ולהעיר אז דערפון האט מען אויך ע"ד הצחות א לימוד פון פרשתנו — פ' צו, "אין צו אלא ל' זירוז מיד ולדו-רות"¹⁷: מ'דארף אפדרוקן די קובצים בזריזות, מיד, ובאופן פון דפוס וואס איז לדורות.

(בתוספת מראי מקומות וכו'), בדפוס נאה ובכריכה נאה וכו'¹⁰, בכדי אז מ'זאל אין דעם קענען לערנען בפנים פון אותיות הדפוס, ואותיות מחכימות¹¹ וכו'¹².

ומה טוב אז מ'זאל אפדרוקן און ארויסגעבן די קובצי תורה לפני ולקראת דעם יום הולדת הרמב"ם בערב פסח¹³ (שנה זו), ווען "מזלו גובר"¹⁴, וכל עניני ותורת הרמב"ם גוברים, און דעמולט (ביום הולדת) ווערט אן עלי' בנשמתו¹⁵ — איז דערפון מובן אז ס'איז א דבר המתאים צו מוסיף זיין בלימוד תורת הרמב"ם (בקשר ליום הולדתו בפרט) (ועאכו"כ דורך הדפסת קובצים בתורת הרמב"ם (ודברי תורה בכלל) וועלכע זיין נען געזאגט געווארן בעת סיום ספר הרמב"ם), לנחת רוח הרמב"ם ולעילוי נשמתו, דאע"פ וואס ער דארף דערצו ניט אנקומען, איז אבער ניטא קיין

10) כמאחז"ל (שבת קלג, ב. וש"נ) "התנאה לפניו במצות . . . בדיו נאה כו". וראה לעיל ע' 11 הערות 27: 28 שקו"ט בטעם שענין זה לא הובא ברמב"ם. 11) ראה של"ה קצא, ב. מגדל עוז הל' אישות פ"ד ה"ט.

12) ולהוסיף: א) במקומות שלא היו מספיק משתתפים (נואמים) כדי קובץ שלם, או שטובה ההוספה להדרת-מלך דהקובץ — יכולים להשתתף עם מקומות אחרים. וראה תניא קו"א בסופו. ב) גם מי שלא השתתף בחגיגת סיום הרמב"ם — יכול להשתתף בכתיבת חידושי תורה עבור הקובצים.

13) סדה"ד ד"א תתקכ"ז. מספר יוחסין מאמר ד (דורות האחרונים).

14) ראה ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח ובקה"ע שם.

15) כידוע שגם לאחרי צאת הנשמה מן הגוף יש (הוספה ב) ענין הזמן (בהמשך להשנים שהיתה נשמה בגוף למטה) — ראה בנגלה והלכה — צפע"נ על הרמב"ם הל' תשובה פ"ח ה"ד. כללי התומ"צ אות ב, י. וע"ד ובסגנון החסידות — ראה רשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר (נדפסה בהוספות לסה"מ פר"ת ע' שנו. וש"נ). וראה לקו"ש ח"ה ע' 103 ואילך.

16) כפתגם אדמו"ר הצ"צ — אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ב ע' שפב. 17) פרש"י (מתו"כ) פרשתנו ו, ב.

משיחת ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ו

באלקות — השגת אלקות באופן פון „כמים לים מכסים“, אז זיין שכל גופא איז משיג אויך בחינת אלקות שלמעלה מגדרי השכל, ובלשון החקירה²⁵ — „תכלית הידיעה שלא נדעך“, ידיעה בבחי' „לא נדעך“, וע"ד „ידעתיו הייתיו“²⁶.

און מ'איילט דאס נאכמער צו — דורך דעם וואס מ'איז מוסיף במעשינו ועבודתינו בכלל, ובפרט אין לימוד התורה ולימוד ספר הרמב"ם, אין די ענינים וואס זיינען מעין והכנה צו „תרבה הדעה והחכמה“ און אויך אין „דעת בוראם“ וואס וועט זיין לעתיד לבוא,

וואס דורך דעם איילט מען צו די גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, און נאך פאר יום הולדת הרמב"ם, נאך פאר חג הפסח קומט די גאולה, „מיד הן נגאלין“²⁷, ו„הקיצו ורננו שוכני עפר“²⁸, והרמב"ם בתוכם, און מ'וועט לערנען תורה פון און צוזאם מען מיטן רמב"ם, און דערנאך פראווען אלע צוזאמען חג הפסח אין ביהמ"ק השלישי, ומתוך שמחה וטוב לבב.

ג. און דורך הדפסת קובצי תורה אלו (באופן פון לדורות) איז מען נאכ-מער מקרב דעם זמן ווען עס וועט זיין „תרבה“¹⁸ הדעה והחכמה כו"ו¹⁹ שנאמר²⁰ כי מלאה הארץ דעה את ה' כו"ו, וכמבואר בארוכה ובפרטיות בסוף ספר הרמב"ם בסוף הלכות מלכים²¹ [וואס ווערט אנגערופן בכמה דפוסים²² — „הלכות מלכים ומלחמות ומלך ה' משיח“], אז „באותו הזמן כו' יהי עסק כל העולם .. לדעת את ה' בלבד, ולפי-כך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם²³ כפי כח האדם שנאמר כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים“, וכ-מדובר²⁴ אז אין דעם זיינען פאראן צוויי שלבים וענינים: א) השגת דעת בורא וועט זיין „כפי כח האדם“, לויט כלי השגתו, א' השגה מוגבלת ומצומצמת, אבער דאס נעמט דורך זיין מציאות, ב) דערנאך ווערט תכלית הידיעה והשגה

(18) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.

(19) להעיר ש"ל שמרומז בזה ג' הענינים דחכמה בינה ודעת: „החכמה והדעה“ — חכמה ודעת, ובינה נרמזה בתיבת „תרבה“. ולהעיר מרמב"ם שם (הל' תשובה) בסופן (סוף פרק י'): „צריך האדם ליחד עצמו להבין ולהשכיל בחכמות (חכמה) ותבונות (בינה) המודיעים (דעת) לו את קונו כפי כח שיש באדם להבין ולהשיג“. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 86 הערה 49 — קיבוץ כמה מקומות ברמב"ם שמרומזים בהם הענינים דחכמה בינה ודעת.

(20) ישע"י יא, ט.

(21) ראה הדרן על הרמב"ם (קה"ת, ברוקליו, י"א ניסן תשמ"ה) ח"ג סכ"ח ואילך בביאור החילוק וההוספה בתיאור ימות המשיח בסוף הל' מלכים לגבי הל' תשובה.

(22) ויניצאה רפד. שי.

(23) להעיר מהג' לשונות — „חכמים גדולים (חכמה) ויודעים (דעת) כו' ישיגו (בינה) כו“.

(24) הדרן על הרמב"ם — לעיל ע' 255-6. וראה הדרן שבהערה 21 סכ"ט.

(25) ראה בחינות עולם ח"ז פ"ב. עיקרים מ"ב סוף פ"ל. של"ה קצא, ב.

(26) שאף שלשון חוקרי ישראל הוא „אילו ידעתיו הייתיו“ (עיקרים שם. מדרש שמואל פ"ו מ"ז. מו"נ ח"א פנ"ח), הרי ע"י התורה ובמיוחד ע"י פנימיותה, נשמתא דאורייתא (זח"ג קנב, א) נעשה „ידעתיו הייתיו“ (ראה ס' השיחות ה'ש"ת ע' 26 ואילך). וע"ד פתגם אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (ס' השיחות תש"ה ע' 85. ועד"ז ס' השיחות תש"ג ע' 63): „אז מען זיצט ביי זיך אין חדר און מען עפנט דעם לקו"ת פילט מען עצמות א"ס“. ועיין ס' השיחות תורת שלום ע' 191 ואילך.

(27) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

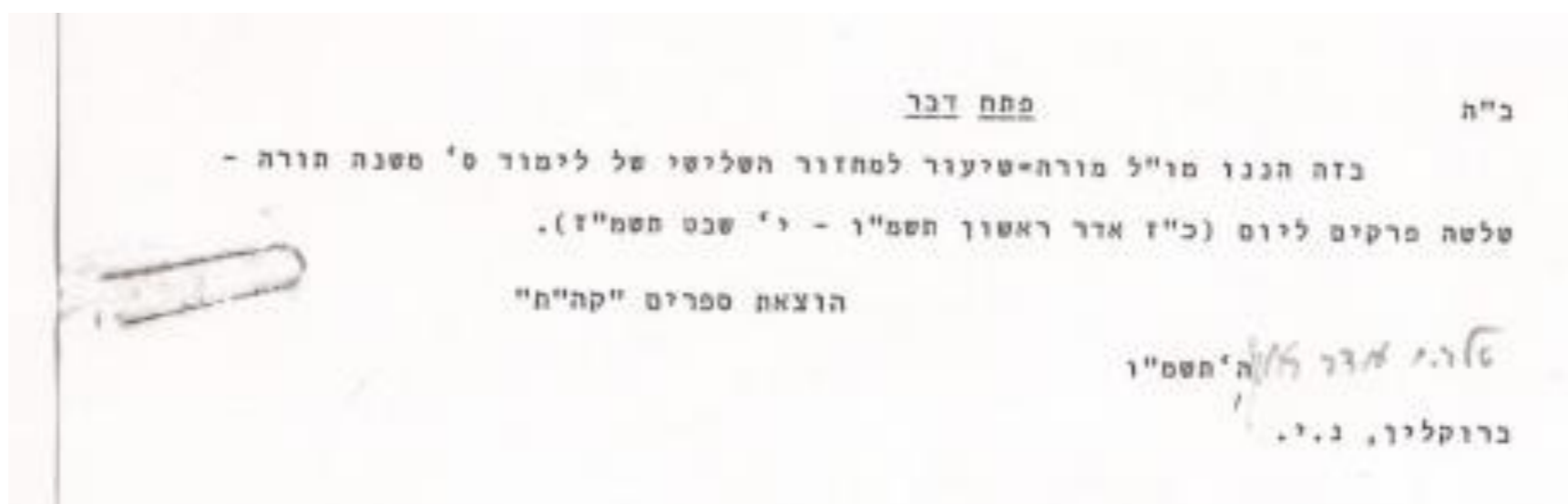
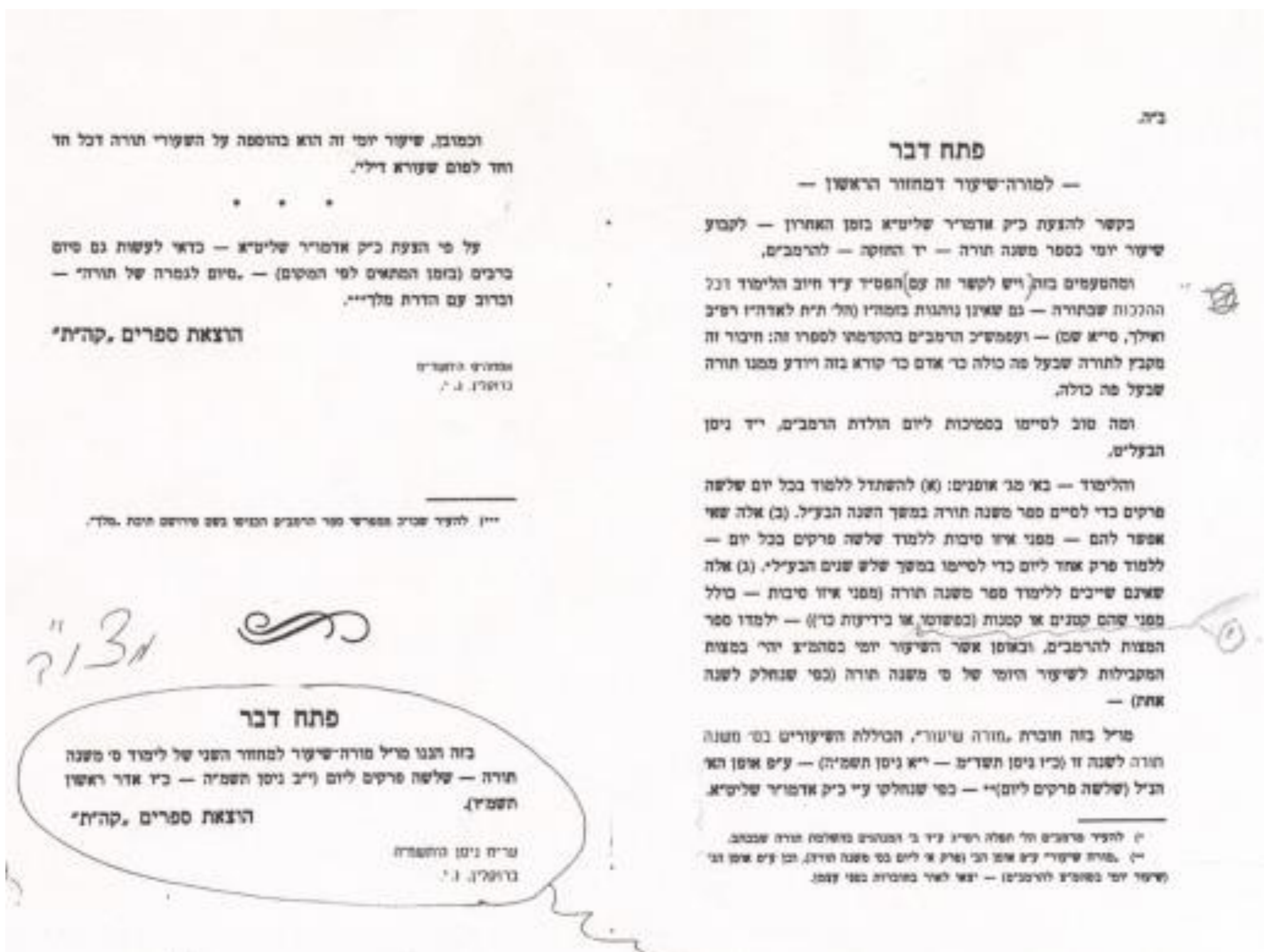
(28) ישע"י כו, יט.

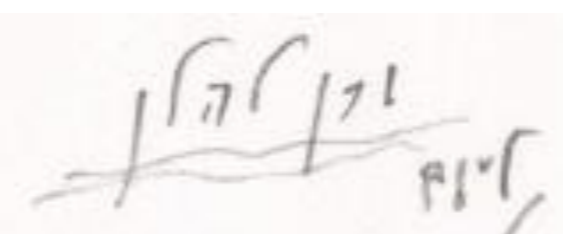

חלק א:

תקנת לימוד הרמב"ם

מורה שיעור תשמ"ו-תשמ"ז

 סורה שיעור בלימוד הרמב"ם - ג' פ' ל"ג - שנות תשמ"ו - תשמ"ז

יום	פ'	יום	חודש
שבת	ויקהל	כז	אדר
א		כח	
ב		כס	
ג		ל	
ד		א	אדר
ה		ב	
ו		ג	
שבת	פקודי	ד	
א		ה	
ב		ו	
ג		ז	
ד		ח	
ה		ט	
ו		י	
שבת	ויקרא	יא	
א		יב	
ב		יג	
ג		יד	
ד		טו	
ה		טז	
ו		יז	
שבת	צו	יח	
א		יט	

הגהות במורה- שיעור ללימוד הרמב"ם תשמ"ו-תשמ"ז:

(1) בנוסח ה"פתח דבר למורה- שיעור דמחזור ראשון", תיקן:

הי' כתוב: "ומהטעמים בזה ויש לקשר זה עם הפס"ד ע"ד חיוב הלימוד דכל ההלכות שבתורה".

את התיבות "ויש לקשר זה עם" סימן כ"ק אדמו"ר שליט"א בסוגריים.

(2) בהמשך הי' כתוב: "אלה שאינם שייכים ללימוד ספר משנה תורה (מפני איזו סיבות - כולל מפני שהם קטנים או קטנות (כפשוטו או בידיעות כו')) - ילמדו ספר המצות להרמב"ם".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן: "(כפשוטו, או בידיעות כו)".

(3) ציין את תאריך הפתח-דבר דהמורה-שיעור:

שלהי אדר ראשון, ה'תשמ"ו

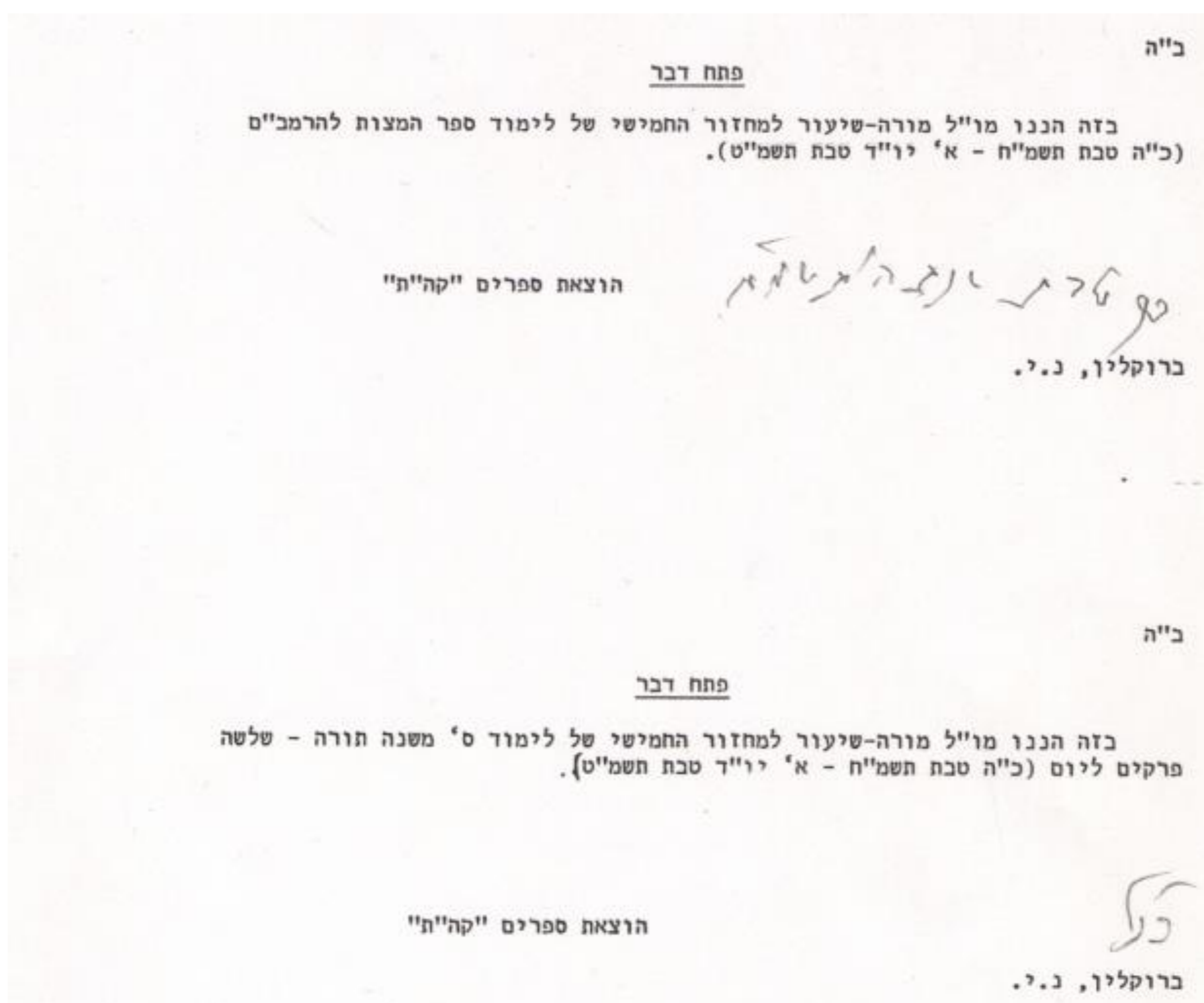
(4) בתחלת המורה-שיעור הי' כתוב: "מורה שיעור בלימוד הרמב"ם - ג"פ לכ"י - שנות תשמ"ו-תשמ"ז".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על תיבת "בכ"י", ובמקומה כתב:

ליום

וכן להלן

מורה שיעור תשמ"ח-תשמ"ט

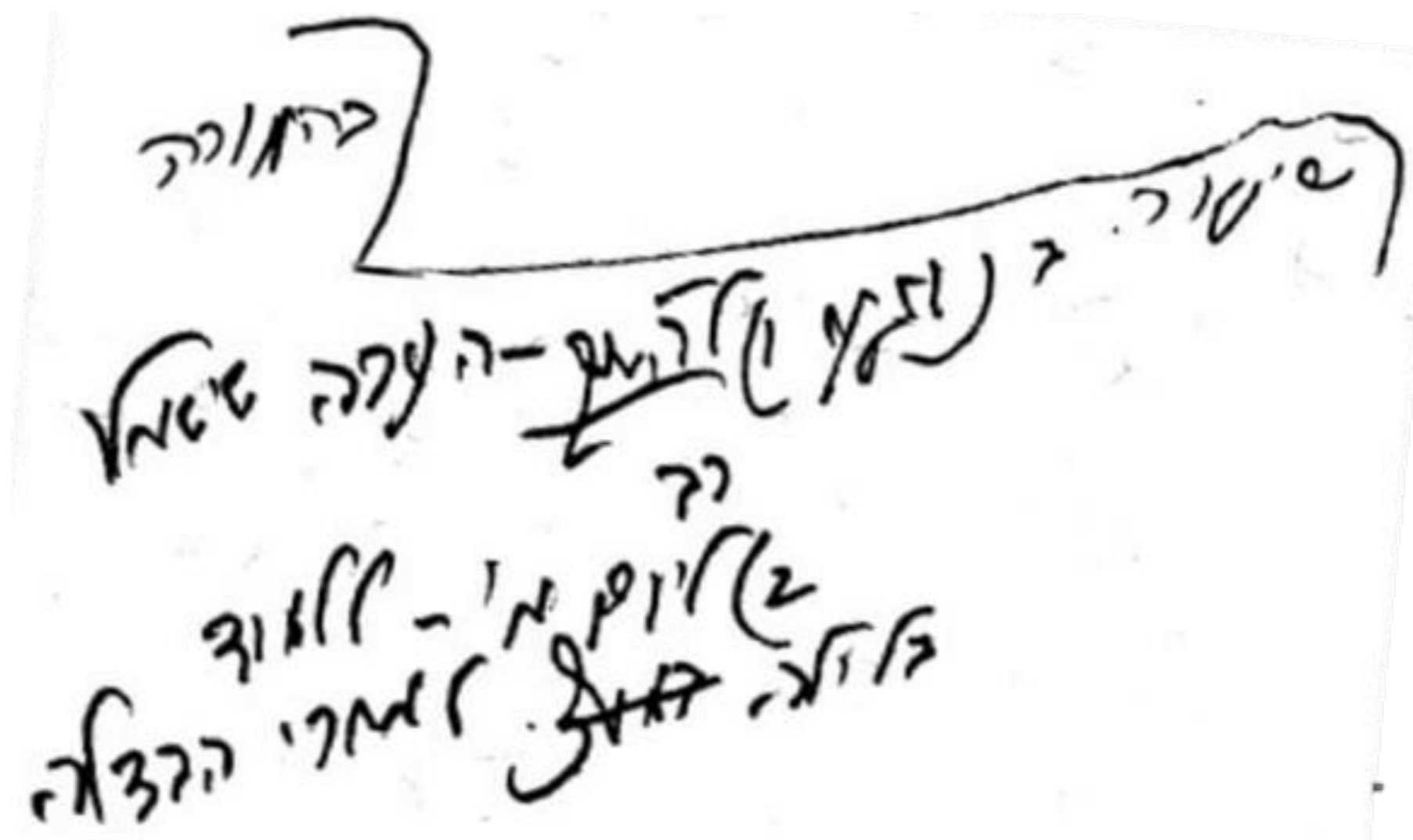
תאריך הפתח-דבר למורה-שיעור דלימוד ספר המצות להרמב"ם תשמ"ח-תשמ"ט:

כף טבת שנת ה'תשמ"ח

בתאריך הפתח-דבר למורה- שיעור דלימוד הרמב"ם שלשה פרקים ליום, כתב
כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כנ"ל

זמני הלימוד בתשעה באב נדחה

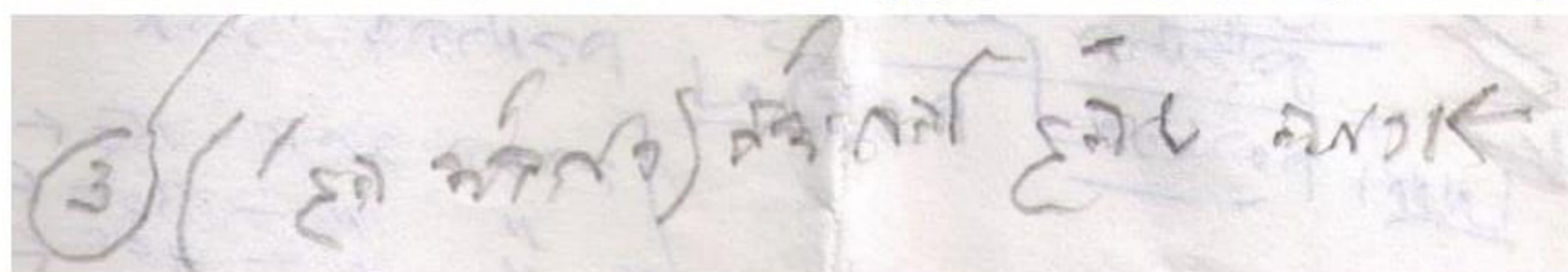
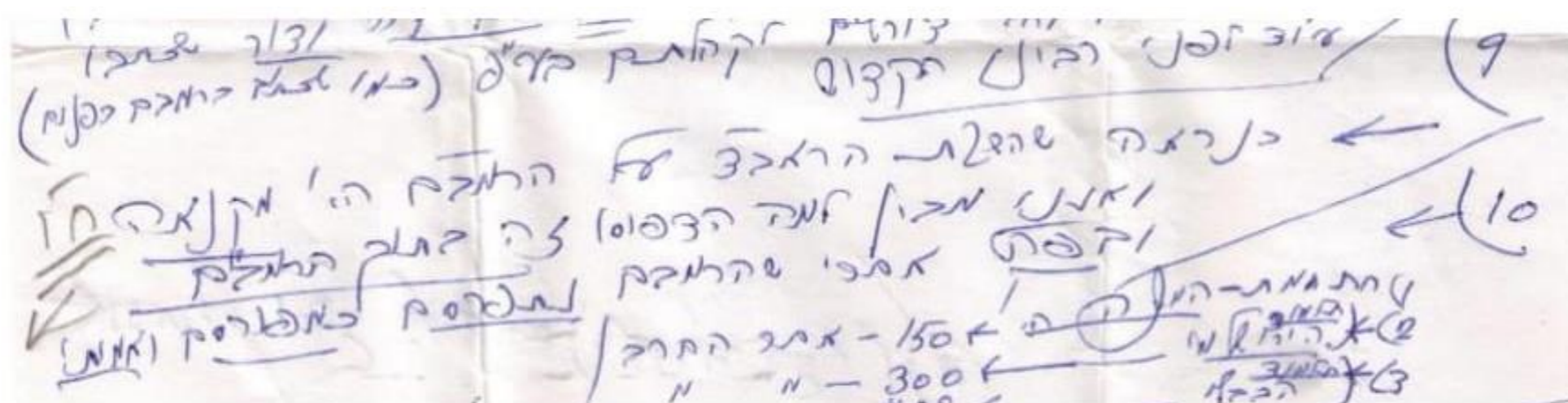
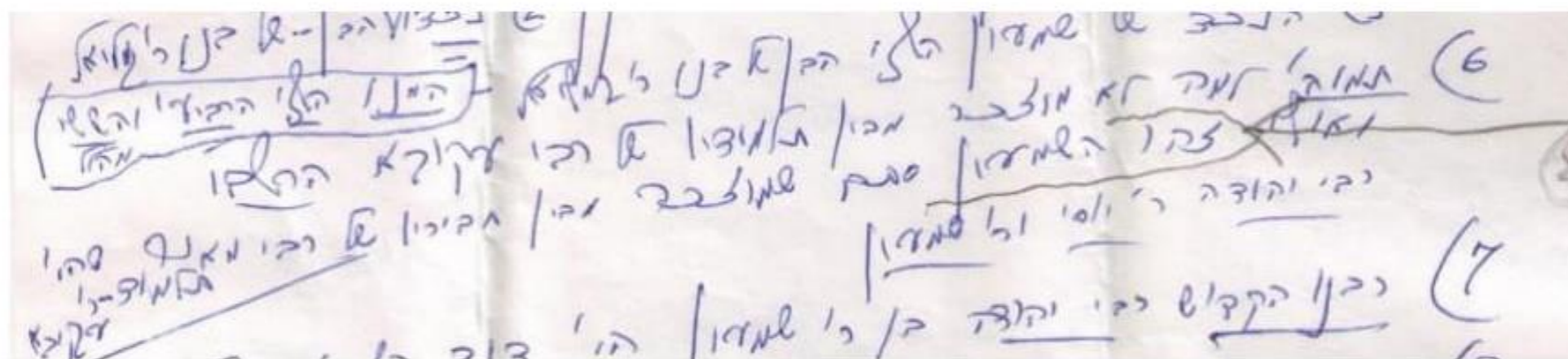

מענה להשאלה מה לכתוב בהמורה- שיעור בקשר ללימוד הרמב"ם ביום
השבת-קודש תשעה באב נדחה, וביום ראשון עשירי באב (תשמ"ה):

בנוגע 1) להש"ק - הערה שיטתו רב

2) ליום א' - ללמוד בלילה לאחר הבדלה

מענה לשאלות בהקדמת הרמב"ם

ממענה למכתב בו שאלות בהקדמת הרמב"ם, שהכניס אחד ביום הראשון לתקנת לימוד הרמב"ם, יום ראשון כ"ז ניסן תשד"מ:

(1) במכתבו: "תמוה למה לא הוזכר בין תלמידיו של רבי עקיבא הרשב"י, ואולי זהו השמעון סתם שמוזכר מבין חבריו של רבי מאיר שהי' תלמיד ר' עקיבא, רבי יהודה ר' יוסי ור' שמעון".

כ"ק אדמו"ר שליט"א (העביר קו על תיבת "אולי", ו) סימן בחץ את מה שכתב "זהו השמעון סתם כו", וציין: (2)

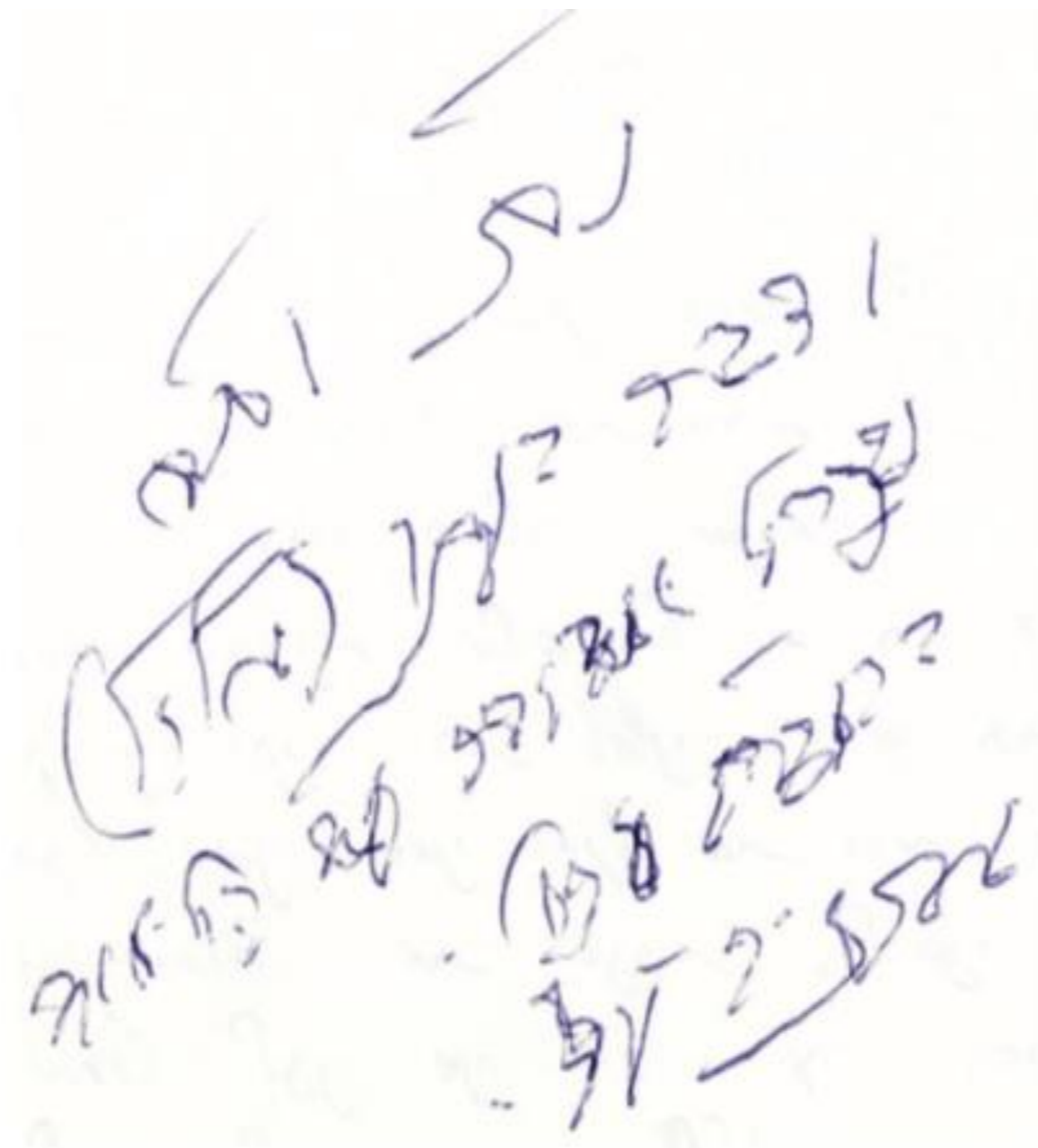
(2) במכתבו: "כנראה שהשגת הראב"ד על הרמב"ם הי' מקנאה, ואינני מבין למה הדפיסו את זה בתוך הרמב"ם, ובפרט אחרי שהרמב"ם נתפרסם כמפורסם ואמיתי".

על מה שכתב ש"השגת הראב"ד על הרמב"ם הי' מקנאה", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ח"ו

וראה שה"ג להחיד"א (ראב"ד הג') (3)

מדובר ע"ד הלימוד ברמב"ם

מענה להאברך אשר לעמל הכהן ווייספיש, ששלח את סדרת הספרים "כל ספרי ר' אלעזר רוקח" שנדפסו מחדש על ידי סבו הרב יוסף היילפרין ממנשסתר, אשר ביניהם הספר "ארבעה טורי אבן" על הרמב"ם (על גליון המכתב אור לט"ז אלול תשד"מ):

נת' ות"ח

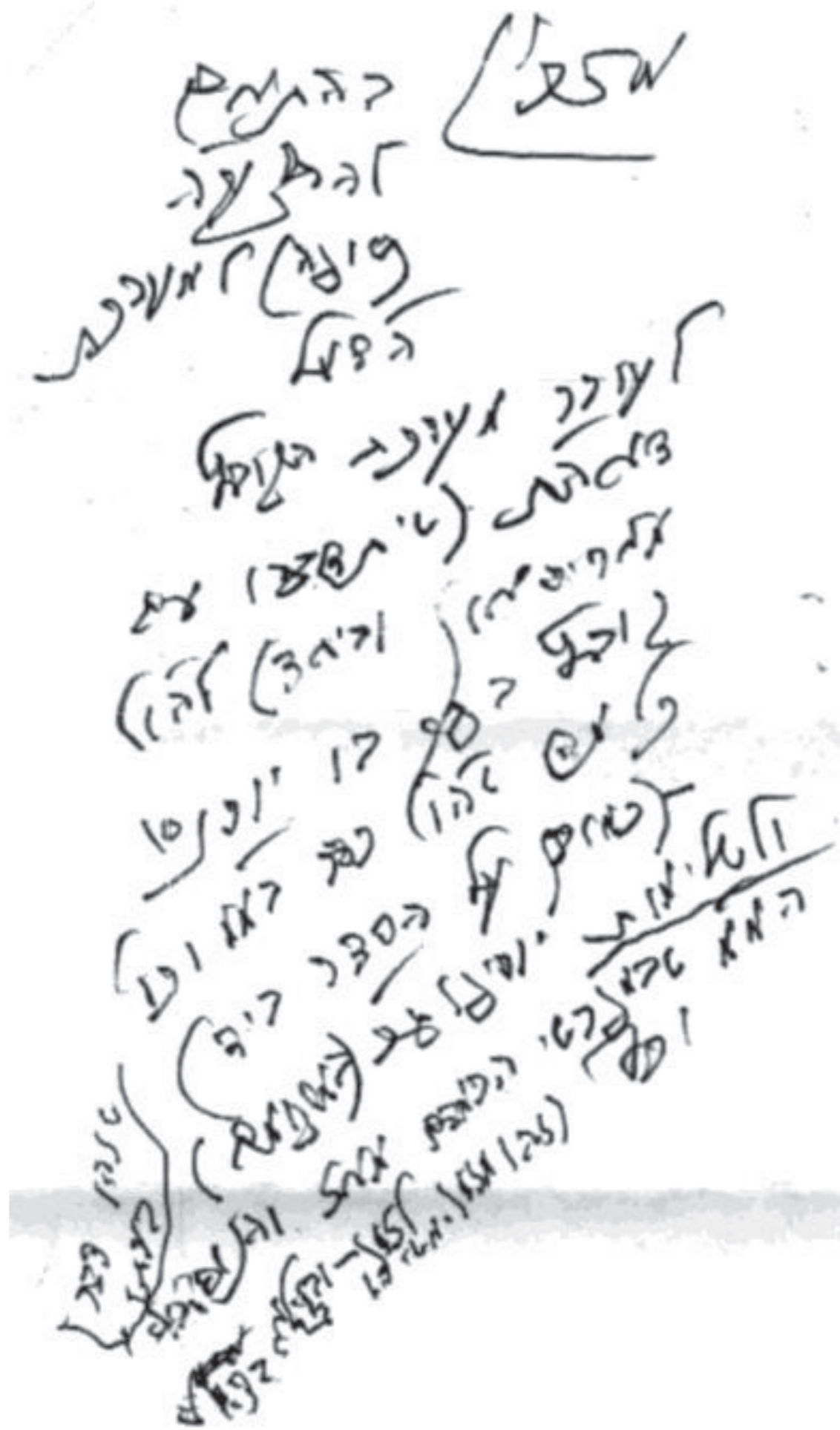
ודבר בעתו (אלול)

ובפרט שמדובר ע"ד הלימוד

ברמב"ם וכו'.

אזכיר עה"צ.

מראי מקומות לספר משנה תורה

בהמשך להתקנה על דבר לימוד הרמב"ם, הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א להוציא לאור ליקוט של כל המראי-מקומות לספר הרמב"ם.

לפנינו ההוראה הראשונית בענין:

הי' זה בהמשך להצעה שהכניסה מערכת הקובץ "הדרת מלך" - קובץ פלפולים ברמב"ם שהחל להופיע בעקבות התקנה - ללקט את המראי-מקומות לספר הרמב"ם.

בצעטל שלפנינו מורה כ"ק אדמו"ר שליט"א למזכירות בהמשך להצעה זו, לעורר את מערכת הקובץ "הערות וביאורים אהלי תורה", שבו הי' מופיע מדי קובץ רשימה של מראי-מקומות לשיעורי לימוד הרמב"ם דאותו השבוע -

להתדבר עם מערכת "הערות התמימים ואנ"ש מאריסאון", וביחד -

להוציא לאור קובץ עם כל המראי-מקומות שכבר הוציאו לאור, על הסדר דספר הרמב"ם. ולשלימות הענין, להוסיף את ציוני המראי-מקומות המופיעים כבר במפרשי הרמב"ם, ולהכניסם במקומם על סדר ספר הרמב"ם.

פרוייקט זה הינו מזמן לזמן, ולכן עליהם להמשיך בהוצאת קובצי ההערות,
שהם "דבר בעתו".

וזלה"ק:

מזכ'

בהתאם

לההצעה

(סופה) למערכת

הדמ"ל

לעורר מערכת הקובץ

דאה"ת (שיתדברו עם

מאריסאון וביחד) להו"ל

קובץ בפ"ע בו יוכנסו

כל מה שהו"ל כבר במ"מ וכו'

- (כמובן על הסדר ביד)

ולשלימות יוסיפו ג"כ (במקומם)

המ"מ שבמפרשי הרמבם מאז והנוספים

וכו' (זהו מזמן לזמן - ובמילא

ימשיכו בקובצים

שזהו דבר

בעתו

מחיקת "להשתדל"

מציע שכאו"א יקבע שיעור יומי בספר משנה תורה - יד החזקה - להרמב"ם, שע"ז מחאחדים כל בני בלימוד הכולל את התורה כולה, והלימוד - בא' מג' אופנים: א) להשתדל ללמוד בכל יום שלשה פרקים כדי לסיים במשך השנה הבעל"ט, ומה טוב לסיימו בסמיכות ליום הולדת הרמב"ם, י"ד ניסן הבעל"ט, ב) אלה שאי אפשר להם - מפני איזו סיבות ללמוד ג' פרקים בכל יום - ללמוד פרק אחד ליום כדי לסיימו במשך ג' שנים הבעל"ט, ג) אלה שאינם שייכים ללימוד ספר משנה תורה (מפני איזו סיבות - כולל מפני שהם קטנים או קטנות (כפשוטו או בידיעות כו')) - ילמדו ספר המצות להרמב"ם, ובאופן אשר השיעור יומי בסהמ"צ יהי במצות המקבילות לשיעור היומי של ס' משנה תורה (כפי שנחלק לשנה אחת)¹⁷.

הגהה ב"שלשלת היחס" מתולדות כ"ק אדמו"ר שליט"א הנדפס בריש ספר היום יום.

בתיאור התקנה דלימוד הרמב"ם, נכתב בין השאר:

"והלימוד - בא' מג' אופנים: א) להשתדל ללמוד בכל יום שלשה פרקים כדי לסיים במשך שנה הבעל"ט".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על תיבת "להשתדל".

ספר יין מלכות (א)

כס"ד. י"ג מרחשוון תשמח

כ"ק אדמו"ר שליט"א

עומדים אנו להו"ל בעזה"י הספר "יין מלכות" (בב' כרכים לערך 700 עמודים) - הכולל כל הביאורים ברמב"ם שנאמרו במהלך ההתוועדויות במשך ג' מחזוריים הראשונים דלימוד הרמב"ם, כמבואר בפרטיות בהפתח דבר והמבוא המצו"ב.

הספר כבר מעומד (לאחרי הגה"ה) ומוכן לדפוס.

הספר יו"ל ע"י סניף קה"ת באה"ק - כפי שנתדברנו

עם הר"י שיחי' קרינסקי.

ומבקשים אנו את הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ועד הנחוח בלה"ק

מענה למכתב ה"ועד הנחות בלה"ק", שכתבו:

"עומדים אנו להו"ל בעזה"י הספר "יין מלכות" (בב' כרכים לערך 700 עמודים) - הכולל כל הביאורים ברמב"ם שנאמרו במהלך ההתוועדויות במשך ג' מחזורים הראשונים דלימוד הרמב"ם, כמבואר בפרטיות בהפתח דבר והמבוא המצו"ב.

הספר כבר מעומד (לאחרי הגה"ה) ומוכן לדפוס.

הספר יו"ל ע"י סניף קה"ת באה"ק - כפי שנתדברנו עם הר"י שיחי' קרינסקי. ומבקשים אנו הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (על גליון המכתב י"ג מרחשון תשמ"ח):

(1) מתח שני קוים תחת התיבות "הספר כבר מעומד" (לאחרי הגה"ה) ומוכן לדפוס."

(2) סימן בעיגול ובחץ לתיבות "הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א."

ספר יין מלכות (ב)

בס"ד.

פתח דבר

ברוב שבח והודי להשי"ת, אנו מויל את הספר "יין מלכות" בב' כרכים, הכולל - ליקוט ביאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א ברמב"ם, שנאמרו במהלך ההתוועדויות מאז התחלת שיעור היומי בספר משנה תורה להרמב"ם, לפי הסדר של לימוד ג' פרקים ליום, על מנת לסיים בכל שנה - במשך מחזור הראשון ומחזור השני עד לסיום המחזור השלישי ועד בכלל (כ"ז ניסן תשמ"ז - יו"ד שבט תשמ"ז).

הספר יו"ל לקראת ימי כי' טבת יום ההילולא' של הרמב"ם ז"ל - וכ"ד טבת יום ההילולא' של אדמו"ר הזקן ויום הסיום דמחזור הרביעי של לימוד ס' משנה תורה להרמב"ם (בשיעור יומי של ג' פרקים ליום).

...

ביאורים אלה נלקטו - ברובם - מ"הנחות" (רשימות השומעים שאינן מוגהות) בלשון הקודש, וחלקם - מלקוטי שיחות השבועיים בהם הופיעו הביאורים בשיעורים היומיים שהוגהו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכפי שיפורט לקמן במבוא.

...

בראש הספר באים:

- א) מבוא הכולל: א) קונטרס בדבר לימוד ספר הרמב"ם - משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א. וב) דברים אחדים מהמו"ל ע"ד תקנת לימוד ספר הרמב"ם, הספר ועריכתו.
- ב) מפתח הביאורים.

ובסופו:

- א) מדור שיחות לילדי "צבאות השם".
- ב) הוספות: א' - "הדרן על הרמב"ם" שיו"ל בי"א ניסן תשמ"ה. ב' - ע"ד מהדורות דספר הרמב"ם. ג' - ע"ד עריכת ס' מראי מקומות לספר

ה"ספר יין מלכות"
ה"ה"ק אדמו"ר שליט"א
ה"ה"ק אדמו"ר הזקן

ה"ה"ק אדמו"ר שליט"א
ה"ה"ק אדמו"ר הזקן
ה"ה"ק אדמו"ר שליט"א

1) אשר ביום זה, יכל מעשו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו... מתגלה ומאיר בבחי' נילוי מלמעלה לטהרה... ופועל ישועות בקרב הארץ"י (אגה"ק ל"ד דל"ח).
2) ראה לקו"ש כ"כ"ד טבת תשמ"ה הערה 1. ושי"ב.
3) ראה לקו"ש הנ"ל ושם מבואר כמה נקודות משותפות שבין הרמב"ם ואדמו"ר

משנה תורה להרמב"ם. ד' – ע"ד עריכת סיומים. ה' – ע"ד עריכת והדפסת
קובצי חידושי תורה.
(ג) הערות וצינונים מהמו"ל.

וזאת למודעי: הביאורים שבספר זה – הן מרשימות השומעים והן
התרגום מלקוטי שיחות – לא הוגהו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, והם על
אחריות העורכים בלבד.

הליקוט עריכה וכו' נעשה ע"י הרה"ת מנחם מענדל שיחי פעוונער.

ויחי רצון שבקרוב ממש יקויים היעוד שבו מסיים הרמב"ם את ספרו:
"כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", בגאולה האמיתית
והשלימה ע"י משיח צדקנו, במתרה בימינו ממש, ויזידן נצח", "נאו".

ועד הנחות בלה"ק

שנת תשמח, תהא שנת חירות משיח, שנת הקהל
ברוקלין, נ.י.

הגהות לפתח-דבר לספר יין מלכות:

(1) על מה שנכתב "הספר יו"ל לקראת ימי כ' טבת יום ההילולא של הרמב"ם
ז"ל – וכ"ד טבת יום ההילולא של אדמו"ר הזקן", כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן
בעיגול תיבת "לקראת", וכתב:

ה"ז לאחרי יותר מחודשיים!

**כיון שאין כדאי כלל לעכב ההו"ל (ובשנים כתיקונם הי' להו"ל למחרת סיום
הג') – יקשרו ההו"ל ל"ויעקב הלך לדרכו" וכיו"ב**

(2) בצד הגליון כתב:

כנהוג בכיו"ב – לצרף במקום המתאים פאקסימיליא'ס (אבל לא התמונה?)

(3) באחת ההערות הופיע ציון "אגה"ק סי' ז"ך וכ"ח".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

אגה"ק לאדמו"ר הזקן סי' ז"ך וכ"ח

(4) ציין את תאריך הפתח-דבר:

שלהי תשרי, שנת תשמח, תהא שנת חירות משיח, שנת הקהל

ברוקלין, נ.י.

ספר יין מלכות (ג)

מבוא

חיבור "משנה תורה" הוא היד החזקה, בו כלל הרמב"ם "דברים המתבררים... בענין האסור והמותר הטמא והטהור עם שאר דיני התורה, כולם בלשון ברורה ודרך קצרה", מטרתו היא כמו שכתב מחברו, הנשר הגדול הרמב"ם: "שתהא תורה שבעל פה כולה סדורה בפי הכל... עד שיהיו כל הדינין גלויין לקטן ולגדול כו".

אולם מסיבות שונות, הרי שלפועל, ברוב מושבות ישראל, לא נקבע סדר לימוד קבוע בספר משנה תורה "לכלי", "לקטן ולגדול"¹, והעוסקים בספר זה היו תלמידי חכמים, רבנן ותלמידיהון, וגם הם, הרי ברובא דרובא, לא נהגו ללמדו כולה על הסדר, וכלימוד כשלעצמו, אלא דרך לימודם בכל סוגיא בש"ס, (וכיו"ב) היו מבררים גם שיטת ודעת הרמב"ם.

עד שקם מצד כ"ק אדמו"ר שליט"א ותיקן את התקנה הקדושה והנפלאה, ללמוד ספר הי"ד החזקה על הסדר, ובקביעות בכל יום.

במשך ג' ויותר שנות הלימוד (מניסן תשד"מ ועד עתה), ג' שני חזקה, למדו אלפים ורבות מישראל את התורה שבעל פה כולה, מהם, והם הרוב והעיקר (הלומדים ג' פרקים בכל יום) - ג' פעמים, ומהם (הלומדים פרק א' ליום) - פעם אחת, ומהם (בפרט נשים וילדים) - למדו את ספר המצוות להרמב"ם, בהתאם להסדר והקביעות של לימוד ג' פרקים ליום.

ואכן, בהחלט ניתן לומר, שהודות לתקנת לימוד שיעור יומי ברמב"ם - שבה משתתפים אלפים ורבות כ"י מאחינו בניי ומספרם הולך וגדול מזמן לזמן - ישנם כיום גם אלפים ורבות (החל מרבנים גאוניס ראשי ישיבות ותיקה, עד סתם "עמך" בעלי עסק, נשים וגם קטנים) הבקשים כל חד לפום שיעורא דילי בכל הלכות התורה, וכדברי הרמב"ם "סדורה בפי הכל... כל הדינין גלויין לקטן ולגדול".

* * *

והנה, בנוגע לגודל הענין דלימוד הרמב"ם בשיעור יומי, כבר הופיע קונטרס שלם מדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בדבר לימוד ספר הרמב"ם,

(1) וכמבואר בכ"מ. ולהעיר - שהיו מקומות וזמנים (ובפרט בתימן) בו כן למדו בסי' משנה תורה בקביעות ועל הסדר. ואכ"מ.

ונדפס לעיל בתחילת המבוא²; וכן הרבה נכתב כבר ונאמר בכ"מ אודות ענין זה, ולכן, לא באנו אלא להביא מקצת מסדר השתלשלות העניינים בדבר תקנת לימוד הרמב"ם בשיעור היומי.

* * *

זית (ב)
תחילת המבצע

בהתוועדות דאחרון של פסח תשד"מ – מציע כ"ק אדמו"ר שליט"א שיקבעו שיעורים קבועים מידי יום ביומו בלימוד ספר הרמב"ם, באופן שיוכלו לסיימו עד יום הולדתו של הרמב"ם בערב פסח בשנה הבאה (תשמ"ה).

בין השאר אומר הרבי שליט"א³:

כשם שבנוגע ללימוד הש"ס (תלמוד בבלי, ולאחרונה – גם תלמוד ירושלמי) חילקו וקבעו ללמוד חלק מסויים בכל יום ויום, הרי טוב ונכון, שיעשו כן גם בנוגע ללימוד הרמב"ם.

והסיכום למעשה:

כל מי שיכול לקבל על עצמו – בלי נדר, כמובן – ללמוד בעצמו את כל ספר הרמב"ם במשך השנה, טוב ונכון ביותר שילמד בעצמו את כל ספר הרמב"ם כו' . . ועל הסדר דוקא, כידוע הכלל ברמב"ם שסומך בספרו על מה שכתב בהלכות שלפנ"ז כו'⁴.

לאחר קביעת היסוד ללימוד שיעור קבוע ברמב"ם בכל יום, קובע הרבי שליט"א – באור לכ"ה ניסן – ג' מסלולים בסדר הלימוד ואופן החלוקה דשיעור היומי ולימודה⁵:

לימוד ג' פרקים ליום

ההתחלה תהי' . . ביום ראשון (הסמוך) פ' אמור, ז"ך ניסן . . ביום הראשון ילמדו את הקדמת הרמב"ם, וכימים שלאחריו – מנין המצוות (מצוות עשה ביום ב', ומצוות לא תעשה – ביום ג', ומנין המצוות על סדר הלכות הרמב"ם – ביום ד'), וכימים שלאח"ז – ילמדו ג' פרקים בכל יום...

(2) וראה גם במפתח עניינים (שיחות) בספר התוועדויות תשד"מ ח"יד ותשמ"ה ח"יה ערך משה, רמב"ם סי' יז החזקה, תקנת לימוד הרמב"ם.

(3) התוועדויות תשד"מ ח"יג ע' 1545 ואילך.

(4) בפרטיות בזה – ראה לעיל בקונטרס בדבר לימוד הרמב"ם הערה 22.

(5) בהבא לקמן – ראה קונטרס הנ"ל סי'ב ואילך.

לימוד פרק א' ליום

אלה שמפני סיבות קשה להם ללמוד ג' פרקים בכל יום — ילמדו פרק אחד בכל יום...

לימוד ספר המצוות להרמב"ם

כדי לאחד ע"י לימוד זה את כל ישראל... כדאי ונכון שגם הנשים והקטנים ישתתפו בזה... ולכן: אלה שאינם שייכים ללימוד ספר ה"יד" — ילמדו ענינים אלה כפי שנתבאר (בקיצור) בספר המצוות להרמב"ם... וכדאי שהלימוד בספר המצוות יהי במקביל ללימוד בספר ה"יד", כלומר ללמוד בכל יום ויום את המצוות המבוארות בשיעור היומי בספר ה"יד"... כך שכולם ילמדו את אותן המצוות באותו פרק זמן ~~קצר~~ פרט נוסף בתקנה:

אני

מכיון שלימוד ג' פרקים בכל יום אינו יכול להיות בעיון והעמקה כל כך — כדאי ונכון ביותר ~~לשאלה~~ ^{לשינויים} ללימוד באופן של עיון והעמקה כר', ילמדו עכ"פ הלכה אחת ~~הבעיון~~ ^{הבעיון} והעמקה לפי ערכם.

הרבי גם מציע להדפיס "מורה שיעור" שבו יפורט השיעור דכל יום ויום — עבור כל אי מסוגי הלומדים ^{היו}.

בכמה הזדמנויות במשך תקופה הראשונה דתקנת לימוד שיעור היומי ברמב"ם, מבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א הטעמים לתקנה זו וגודל חשיבותה, אשר רובם ~~כמעט~~ ועיקרם מופיעים ב"קונטרס בדבר לימוד ספר הרמב"ם" שהוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א ונדפס לעיל.

ואכן ב"ה הלכה תקנה קדושה זו ונתפשטה בכל תפוצות ישראל, וכיום ב"ה ישנם אלפים ורבבות ~~בכל מקום~~ המקיימים אותה מדי יום ביומו.

* * *

ביאורים ברמב"ם

מאז תחילת לימוד שיעור יומי ברמב"ם נוהג כ"ק אדמו"ר שליט"א — ברוב ההתוועדויות ~~לכלול~~ (וגם בשיחה לרגל כנס של נשים, או לילדי "צבאות השם" וכיו"ב) — לבאר ענין בשיעור היומי (דלימוד ג' פרקים ליום) ברמב"ם ^I ובשיחה לנשים או לילדים — ענין בשיעור היומי שבספהמ"צ להרמב"ם, או (לאחרונה) — בשיעור היומי דג"פ ליום⁸].

6 ראה קונטרס הנ"ל ס"ה. וראה גם בהנסמן לעיל הערה 2.
7 ויתכן שהביאורים ברמב"ם הם ~~בהתאם~~ ^{בהתאם} להחזרה ללמוד הלכה אחת לכה"פ — בעיון, ולשתף עי"ז את השומעים.
8 והרי בשיעור היומי דני פרקים מבוארות המצוות שנלמד ע"י בספהמ"צ.

שינויים אמיתיים

בספר שלפנינו מובאים ביאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א על הרמב"ם, שנאמרו במהלך ההתוועדויות מאז התחלת לימוד שיעור היומי ברמב"ם (כ"ז ניסן תשד"מ), עד לסיום מחזור השלישי (יו"ד שבט תשמ"ז).

מובן ופשוט אשר אנפן וצורת הביאורים – שנאמרו בזמנים שונים במשך ג' שנים הנ"ל – שונים אי מהשני, ובאים בקיצור או באריכות, בנגלה או בפנימיות הענינים, ולפעמים שניהם גם יחד, או לימוד הוראה בעבודת השם, וכפי שיפורט לקמן.

לפעמים מעיר בקיצור נמרץ על ענין מוקשה ברמב"ם וכיו"ב, ומצד קוצר הזמן וכיו"ב⁹ מניח להשומעים לעיין ולתרץ בזה, באופן ד"תן לחכם ויחכם עוד¹⁰.

ולאידך, לפעמים ~~אזכר~~ שמבאר ומחדש באריכות, או גם ממשיך בהתוועדות נוספת באותו ענין.

וכמו בצורת הביאורים כן גם בנוגע אופן הביאורים, שלפעמים הביאור הוא בנגלה, או בפנימיות הענינים, ולפעמים בשילוב שניהם ~~ע~~ יחד.

לימוד הוראה בעבודת השם

חלק גדול מהביאורים הם לימוד הוראה בעבודת השם, על כן אומר הרבי שליט"א כמה פעמים¹¹:

בנוסף על פירוש הפשוט שבהלכה זו, ישנו גם פירוש בעבודה הרוחנית של האדם לקונו, על יסוד דברי הרמב"ם¹² ש"רוב דיני התורה אינן אלא עצות מרחוק מגדול העצה לתקן הדעות וליישר כל המעשים". היינו, שנוסף על לימוד וקיום המצווה וההלכה בפועל, ישנה גם הנשמה והפנימיות של המצווה וההלכה – בנוגע לעניני "דעות", אמונה, שכל ורגש כו', שיהיו ע"פ הדרך הישרה של התורה. ובמק"א¹³ אומר הרבי שליט"א:

בנוגע לביאור ההלכות עצמם – הרי ישנם כמה מפרשים וכמה ספרים שעוסקים כביאור הפרטים ופרטי פרטים דדינים והלכות אלו, אמנם בספרים אלו לא נתבאר הלימוד בעניני מוסר ועבודת ה', ולכן, מן הראוי להתעכב על ההוראה שיכולים ללמוד מהלכות אלו בעבודת האדם לקונו...

9) ולפעמים גם כדי לעורר את השומעים וליתן להם דרך לימוד, איך לברר ענין לאמיתתו. וכן לשתף אותם בהדיית הנאמרים (וראה גם התוועדויות תשד"מ ח"ב ע' 1252 ואילך. ובכ"מ).

10) משלי ט, ט.

11) שיחת ליל ט"ו תמוז תשמ"ו. ועוד.

12) סוף הל' תמורה.

13) התוועדויות תשמ"ה ח"ב ע' 1145 ואילך. ובכ"מ.

וכמבואר בכ"מ שבכל ענין שבתורה, גם דין והלכה, ישנו לימוד והוראה בעבודת ה', בדרך המוסר כו', וכפי שהאר"י הרמב"ם בספרו מורה נבוכים¹⁴ כביאור דברי חז"ל¹⁵ "לא ניתנו המצוות לא לצרף בהן את הכריות".

I

וכמובן גם מתורת הבעש"ט¹⁶ שבכל דבר שיהודי רואה או שומע, אפילו בעניני העולם, יש בהם הוראה ולימוד בעבודת ה', ועאכו"כ בנוגע לעניני תורה.

ויש להוסיף, שענין זה מפורש בתושב"כ — שהרי מקרא מלא דיבר הכתוב¹⁷: "ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה'", היינו, שהתכלית ד"כל החוקים האלה" (כל מצוה והלכה) היא "ליראה את ה'", מכיון שמכל הלכה בתורה ניתן ללמוד הוראה ביראת שמים, "ליראה את ה'", וכיו"כ בנוגע לעבודת ה'.

ג"כ

כמ"פ מבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א — על יסוד דברי הבעש"ט הנ"ל — לימוד הוראה מהקשר שבין תוכן השיעור היומי לבין היום בו לומדים אותו (ויש בזה כמה אופנים).

ולדוגמא סימן נג:

בשיעור היומי דיום ב' אייר... הנה, נוסף על לימוד פרטי ההלכות עצמם — הרי מכיון שג' פרקים אלו נלמדים בהשגחה פרטית על ידי כמה רבבות מישראל ביום ב' אייר — יש ללמוד מזה הוראה בעבודת השם וכו'.

וכאן המקום להעיר: ענין הנ"ל — ע"ד ההכרח ללימוד הוראה בעבודה — נאמר בכו"כ ביאורים במשך הג' שנים, אמנם, להקל על הלומד ולמנוע כפילויות השמטנו בכל מקום את אריכות הביאור וכתבנו רק בקיצור: "ההוראה בלתקן הדעות", "ההוראה בעבודה", ועד"ז כאשר ההוראה היא מלימוד השיעור היומי ב"השגחה פרטית" ביום מסויים — השמטנו את העתקת תורת הבעש"ט הנ"ל, וכתבנו רק בקיצור ע"ד הדוגמא שלעיל, וכיו"ב.

?

* * *

קראנו לספר בשם "יין מלכות"¹⁸: "מלכות" — כשם שכמה ממפרשי הרמב"ם הכניסו בשם חיבורם תיבת "מלך"¹⁹, ו"יין (מלכות)" — מכיון

37

(14) ח"יג פכ"י.
 (15) ב"ר רפמ"ד, ושי"נ.
 (16) "היום יום" — ט"א אייר, כשי"ט הוספות סימן קכז-כט, ושי"נ.
 (17) ואתחנן ו, כד.
 (18) ע"פ ל' הכתוב (אסתר א, ז) — ויין מלכות רב כיד המלך.
 (19) ראה לעיל בקונטרס הנ"ל הערה 29.

ע"י ילדו "צבאות השם" בשיעור יומי (בהתאם לשיעור היומי דני פרקים ליו"ב) ובמילא מהווה "פקודת היום" – הוראה בעבודת ה'.

בסוף הספר בא מדור הוספות – הכולל:

א) ייחודו של הרמב"ם שייך בו"א ניסן תש"ה (משיחות י"ט"ב ושלאחריו תשל"ה).

ב) עיד המהדורות לספר הרמב"ם.

ג) עיד הספר מראי מקומות על הרמב"ם.

ד) עיד חגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם.

ה) עיד הדפסת קובצי חידושי תורה על ספר הרמב"ם.

ו) הערות וצינונים מהמו"ל.

... .

הצגת המודעי: הביאורים שבספר – הן מרשימות השומעים והן **התרגום** מלקוטי שיחות – לא הוגחו ע"י **כ"ק אדמו"ר שליט"א**, וכן העיבוד, העריכה וכ"ו – והם על **אחריות העורכים** בלבד.

השתדלנו ביותר להעתיק את השיחות המונחות – מכ"ק אדמו"ר שליט"א – כמו שהן, וכן כרייט ככל האפשר בתרגום השיחות, עריכתן וכ"ו, ואם נפלה טעות וכ"ו"ב – אתנו תלין משוגתנו, ושגיאות מי וכן.

... .

חובה נעימה לי להודות לחברי "יועז הנחות בלה"ק" שהשתתפו בהכנת הספר לדפוס, ועמלו ויגעו בעריכתו והנהגתו.

וכן להרה"ת ר' ברוך שיחי ווילהלם שנייד בעריכת הספר, וכן תרגם כמה סיפנים, וכן להרה"ת ר' משה שמעון שיחי נאטיק.

מ.מ.פ.

... .

33) ייחודו של הרמב"ם שייך בו"א ניסן תש"ה – ראה הערות תש"ה ע' 2521 ועד

כבוד ע"י"ק פי תבוא ח"י אכיל תש"ה יצא לאור הספר במהדורה ראשונה וכו' 1000 (!) עמודים

הרבי מעורר מיד לערוך חוברת מילואים, ולהדפיס מהדורה שנייה עם הוספות ומילואים.

גם לאחר הוצאת מהדורה ח"י יצאי לאור כמה חוברות מילואים. והערות וצינונים²⁷.

... .

יעתה דברים אחדים על הספר ואופן עריכתו.

הביאורים שבספר נלקטו ב"רכוס – מייחנות" (רשימת השומעים) בלשון הקודש כפי שיוצאו לאור בשעתם, וחלקם – מהביאורים שהוגחו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א ונדפסו בליקוטי שיחות השבתיים, ומופיעים כאן – בתרגום המשי מאודית²⁸ (כפי שצויין בסוף כל סימן)²⁹.

הביאורים סודרו לפי סדר ההלכות ברמב"ם. ולכן, כאשר כ"ק אדמו"ר שליט"א הואיל לבאר הלכה מסויימת ביותר מהודמנות אחת – שולבו (ברוב הפעמים) השיחות יחד, להקל על הלומד (ועדיין כאשר הביאור נאמר באותה התועדות ב"י שלבים).

לפעמים שיינו את הסדר וכ"ו"ב (בהתחלת הענינים וכ"ו) באופן שהתחלת תהי ברמב"ם – כאשר התחלת השיחה היתה גם בקשר לענין אחר, יומון שהשתדלנו לא לשנות דבר בתוכו³⁰.

ה"הדרנים" על הרמב"ם שנאמרו בסיום כל מחזור דלימוד שיעור היומי באים בסוף ספר שופטים.

בסוף הספר נדפסו כמדור מיוחד – השיחות שנאמרו בכינוסים לילדו "צבאות השם"³¹, ביאורים ולימוד הוראת מספר המצוות להרמב"ם הנלמד

... .

25) ע' שנה יצאו לאור (בהוצאת קה"ת) 5 חוברות, א' צינונים ב"י – משיק שכת הגדול השמיית ב' מילואים ב"י (חברת ב"י) – ע"י הגדול השמיית ב' מילואים ב"י (חברת ב"י) ימי הסליחות השמיית ב' מילואים ב"י (חברת ב"י) ימי נסן השמיית ב' מילואים ב"י (חברת ב"י) שכת תש"ה

28) משל השמיית (ואיך) לופיעים הלקוטי שיחות בלה"ק.

30) הקומרים בדבר לימוד ספר הרמב"ם: ע"ד הספר מראי מקומות על הרמב"ם, ע"י עריכת שומעים, ע"ד הדפסת קובצי חידושי תורה, והייחודים על הרמב"ם – יוכיע בשעתם בהייק

31) סיפנים אלה (המקובלים שירות) צוינו בהוצאת הספר כמדור רשימת וצינונים

32) השיחות לשיים, ב"ה המסיימות וכ"ו"ב – נוספו בפנים הספר במקומן ועל סדר ההלכות.

... .

3) חוברת א' ימי הסליחות חזרים: היא מילואים להודיע על חנוכה מראי מקומות ב"י. נכללו מילואים אלה בהוצאת "יושנה על הספר".

באופן יוצא מן הכלל הגיה כ"ק אדמו"ר שליט"א גם את ה"מבוא" להספר.

להלן ההגהות:

(1) על מה שנכתב: "חיבור" משנה תורה" הוא היד החזקה, בו כלל הרמב"ם "דברים המתבררים". בענין האסור והמותר הטמא והטהור עם שאר דיני התורה, כולם בלשון ברורה ודרך קצרה, מטרתו היא כמו שכתב מחברו, הנשר הגדול הרמב"ם: "שתהא תורה שבעל פה כולה סדורה בפי הכל... עד שיהיו כל הדינים גלויין לקטן ולגדול כו"³³.

אצל התיבות "כמו שכתב מחברו", ציין כ"ק אדמו"ר שליט"א כוכביות – שיציינו את מקור הדברים ברמב"ם.

(2) בהמשך נכתב: "אולם מסיבות שונות, הרי שלפועל, ברוב מושבות ישראל, לא נקבע סדר לימוד קבוע בספר משנה תורה "לכל", "לקטן ולגדול", והעוסקים בספר זה היו תלמידי חכמים, רבנן ותלמידיהון, וגם הם, הרי ברובא דרובא, לא נהגו ללמדו כולו על הסדר, וכלימוד כשלעצמו, אלא דרך לימודם בכל סוגיא בש"ס (וכיו"ב) היו מבררים גם שיטת ודעת הרמב"ם".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

"וגם הם, הרי ברובא דרובא, לא נהגו ללמדו כולו **או** על הסדר, **או** כלימוד כשלעצמו, אלא דרך לימודם **בכל** בסוגיא בש"ס **או בפוסקים** (וכיו"ב) היו מבררים גם שיטת ודעת הרמב"ם".

(3) בהמשך נכתב: "עד שקם מרן כ"ק אדמו"ר שליט"א ותיקן את התקנה הקדושה והנפלאה, ללמוד ספר הי"ד החזקה על הסדר, ובקביעות בכל יום".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן סימון מחיקה על תיבת "מחן".

(4) בהמשך נכתב: "במשך ג' ויותר שנות הלימוד (מניסן תשד"מ ועד עתה), ג' שני חזקה, למדו אלפים ורבות מישראל את התורה שבעל פה כולה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

"למדו אלפים ורבות מישראל את "התורה שבעל פה כולה **סדורה**".

בצד הגליון כתב:

(בלשון הרמב"ם

, כנ"ל)

ובצד תיבות אלו כתב:

בהערה

?

(5) בהמשך נכתב: "ואכן, בהחלט ניתן לומר, שהודות לתקנת שיעור יומי ברמב"ם - שבה משתתפים אלפים ורבות כ"י מאחינו בנ"י ומספרם הולך וגדול מזמן לזמן - ישנם כיום גם אלפים ורבות (החל מרבנים גאונים ראשי ישיבות ות"ח, עד סתם "עמך" בעלי עסק, נשים וגם קטנים) הבקיאים כל חד לפום שיעורא דילי' בכל הלכות התורה, וכדברי הרמב"ם "סדורה בפי הכל... כל הדינין גלויין לקטן ולגדול".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

"ישנם כיום אלפים ורבות (החל מרבנים גאונים ראשי ישיבות וסתם, עד סתם "עמך" בעלי עסק, נשים וגם קטנים) הבקיאים **היודעים** כל חד לפום שיעורא דילי' בכל הלכות התורה".

(6) בהמשך נכתב: "והנה, לגודל הענין דלימוד הרמב"ם בשיעור יומי, כבר הופיע קונטרס שלם מדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בדבר לימוד ספר הרמב"ם".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן סימון מחיקה על תיבת "שלם".

(7) באחת הכותרות נכתב: "תחילת המבצע".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על תיבת "המבצע", ובמקומה כתב:

התקנה

(8) בהמשך הופיע ציטוט משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

"ולכן: אלה שאינם שייכים ללימוד ספר ה"יד" – ילמדו ענינים אלה כפי שנתבאר (בקיצור) בספר המצוות להרמב"ם."

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "ענינים", וכתב:

איזה

(9) בהמשך נכתב: "כך שכולם ילמדו את אותן המצוות באותו פרק זמן כו'".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן סימון מחיקה על תיבת "צ'".

(10) בהמשך הופיע ציטוט נוסף משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

"מכיון שלימוד ג' פרקים בכל יום אינו יכול להיות בעיון והעמקה כל כך – כדאי ונכון ביותר שאלה השייכים ללימוד באופן של עיון והעמקה כו', ילמדו עכ"פ הלכה אחת. . . בעיון והעמקה כפי ערכם."

תיקוני כ"ק אדמו"ר שליט"א: 1) הוציא את סימון-הציטוט שהתנוסס בראש הציטוט מהשיחה. (2) במקומם של ה". . .", כתב: **מג' הפרקים** ("ילמדו עכ"פ הלכה אחת **מג' הפרקים** בעיון והעמקה כפי ערכם").

(11) בהמשך נכתב: "הרבי גם מציע להדפיס "מורה שיעור" שבו יפורט השיעור דכל יום ויום – עבור כל אחד מסוגי הלומדים כו'".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

"עבור כל א' מסוגי הלומדים צ' **הנ"ל**".

(12) בהמשך נכתב: "בכמה הזדמנויות במשך תקופה הראשונה דתקנת לימוד שיעור היומי ברמב"ם, מבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א הטעמים לתקנה זו וגודל חשיבותה, אשר רובם ככולם ועיקרם מופיעים ב"קונטרס בדבר לימוד ספר הרמב"ם" שהוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א ונדפס לעיל".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן סימון מחיקה על תיבת "צ'לם".

(13) בהמשך נכתב: "ואכן ב"ה הלכה תקנה קדושה זו ונתפשטה בכל תפוצות ישראל, וכיום ב"ה ישנם אלפים ורבות בכל מקום המקיימים אותה מדי יום ביומו".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קוי מחיקה על התיבות "צ'לם".

(14) בהמשך נכתב: "מאז תחילת לימוד שיעור יומי ברמב"ם נוהג כ"ק אדמו"ר שליט"א – ברוב ההתוועדויות ככולן (וגם בשיחה לרגל כינוס של נשים, או לילדי "צבאות השם" וכיו"ב) – לבאר ענין בשיעור היומי (דלימוד ג' פרקים

ליום) ברמב"ם [ובשיחה לנשים או לילדים – ענין בשיעור היומי שבספהמ"צ להרמב"ם, או (לאחרונה) – בשיעור היומי דג"פ ליום].

על מה שנכתב "ברוב ההתוועדויות ככולן", כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על תיבת "צבולן".

(15) בהערה נכתב: "ויתכן שהביאורים ברמב"ם הם בהתאם לההוראה ללמוד הלכה אחת לכה"פ – בעיון, ולשתף עי"ז את השומעים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א הוסיף:

"ויתכן שהביאורים ברמב"ם הם **קיצורים מהלימוד** בהתאם לההוראה ללמוד הלכה אחת לכה"פ – בעיון, ולשתף עי"ז את השומעים".

(16) בהמשך נכתב: "בספר שלפנינו מובאים ביאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א שנאמרו במהלך ההתוועדויות מאז התחלת שיעור היומי ברמב"ם".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

שנאמרו ~~במהלך~~ בהתוועדויות

(17) בהמשך נכתב: "לפעמים מעיר בקיצור נמרץ על ענין מוקשה ברמב"ם וכיו"ב, ומצד קוצר הזמן וכיו"ב מניח להשומעים לעיין ולתרץ בזה, באופן ד"תן לחכם ויחכם עוד".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

מניח להשומעים לעיין ולתרץ בזה, **או** באופן ד"תן לחכם ויחכם עוד"

(18) בהמשך נכתב "ולאידך, לפעמים זוכים שמבאר ומחדש באריכות, או גם ממשיך בהתוועדות נוספת באותו ענין".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על "לפעמים ~~שם~~ שמבאר".

(19) בהמשך נכתב: "וכמו בצורת הביאורים כן גם אופן הביאורים, שלפעמים הביאור הוא בנגלה, או בפנימיות הענינים, ולפעמים בשילוב שניהם גם יחד".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על תיבת "בשילוב שניהם ~~גם~~ יחד".

(20) בהמשך הופיע ציטוט שיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

"היינו, שנוסף על לימוד וקיום המצווה וההלכה בפועל, ישנה גם הנשמה והפנימיות של המצווה וההלכה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א העביר קו מחיקה על "ישנה גם הנשמה והפנימיות".

(21) בהמשך הופיע ציטוט נוסף משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א:

תשורה משמחת הנישואין של מנחם מענדל ושרה לאה מאן ♦ 111

"היינו, שהתכלית ד"כל החוקים האלה" (כל מצוה והלכה) היא "ליראה את ה'", מכיון שמכל הלכה בתורה ניתן ללמוד הוראה ביראת שמים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

מצוה היינו שמכל הלכה בתורה

(22) בהמשך נכתב: "אמנם, להקל על הלומד ולמנוע כפילויות השמטנו בכל מקום את אריכות הביאור".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את תיבת "כפילויות" בעיגול, וכתב:

!?

(23) בהמשך נכתב: "קראנו לספר בשם "יין מלכות": "מלכות" – כשם שכמה ממפרשי הרמב"ם הכניסו בשם חיבורם תיבת "מלך".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

כשם ע"ד שכמה ממפרשי הרמב"ם

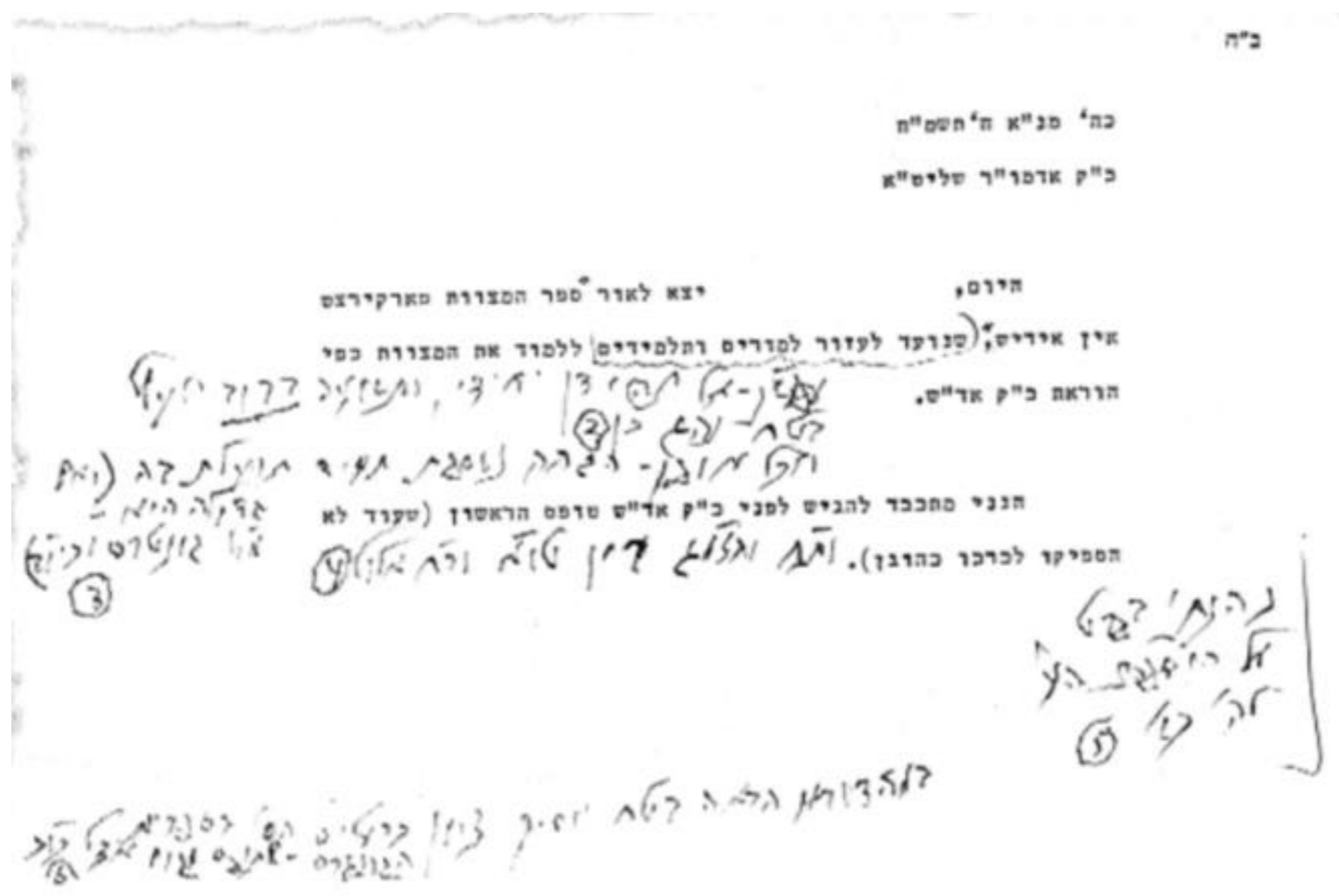
(24) בהמשך נכתב:

"הביאורים שבספר נלקטו – ברובם – מ"הנחות" (רשימת השומעים) בלשון הקודש כפי שיצאו לאור בשעתם".

כ"ק אדמו"ר שליט"א תיקן:

"הביאורים שבספר נלקטו **כנ"ל** – ברובם – מ"הנחות"

ספר המצות באידיש

מענה להרב צבי הירש לוסטיג מהנהלת מוסד חינוך אהלי תורה, שכתב:
"היום... יצא לאור "ספר המצוות פארקירצט אין אידיש", שנועד לעזור למורים ותלמידים ללמוד את המצוות כפי הוראת כ"ק אד"ש.
הנני מתכבד להגיש לפני כ"ק אד"ש טופס הראשון (שעוד לא הספיקו לכרכו כהוגן)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (על גליון המכתב כ"ה מנ"א תשמ"ח):

סימן את התיבות "שנועד לעזור למורים ותלמידים". וכתב:

עפמש"נ - אל תהי דן יחידי, ותשועה ברוב יועץ בטח נהג כן (2)

ובכל אופן - הגהה נוספת תמיד תועלת בה (ואם גדולה היא - מו"ל קונטרס וכיו"ב) (3)

על מה שכתב "הנני מתכבד להגיש לפני כ"ק אד"ש כו", כתב:

ות"ח והזמ"ג בין טו"א ור"ח אלול (4)

בסעיף הבא מתייחס כ"ק אדמו"ר שליט"א לעמוד שהוסיפו בראש הספר, בו כתבו "להשם הארץ ומלוואה" עם מקום לכתובת שם הילד:

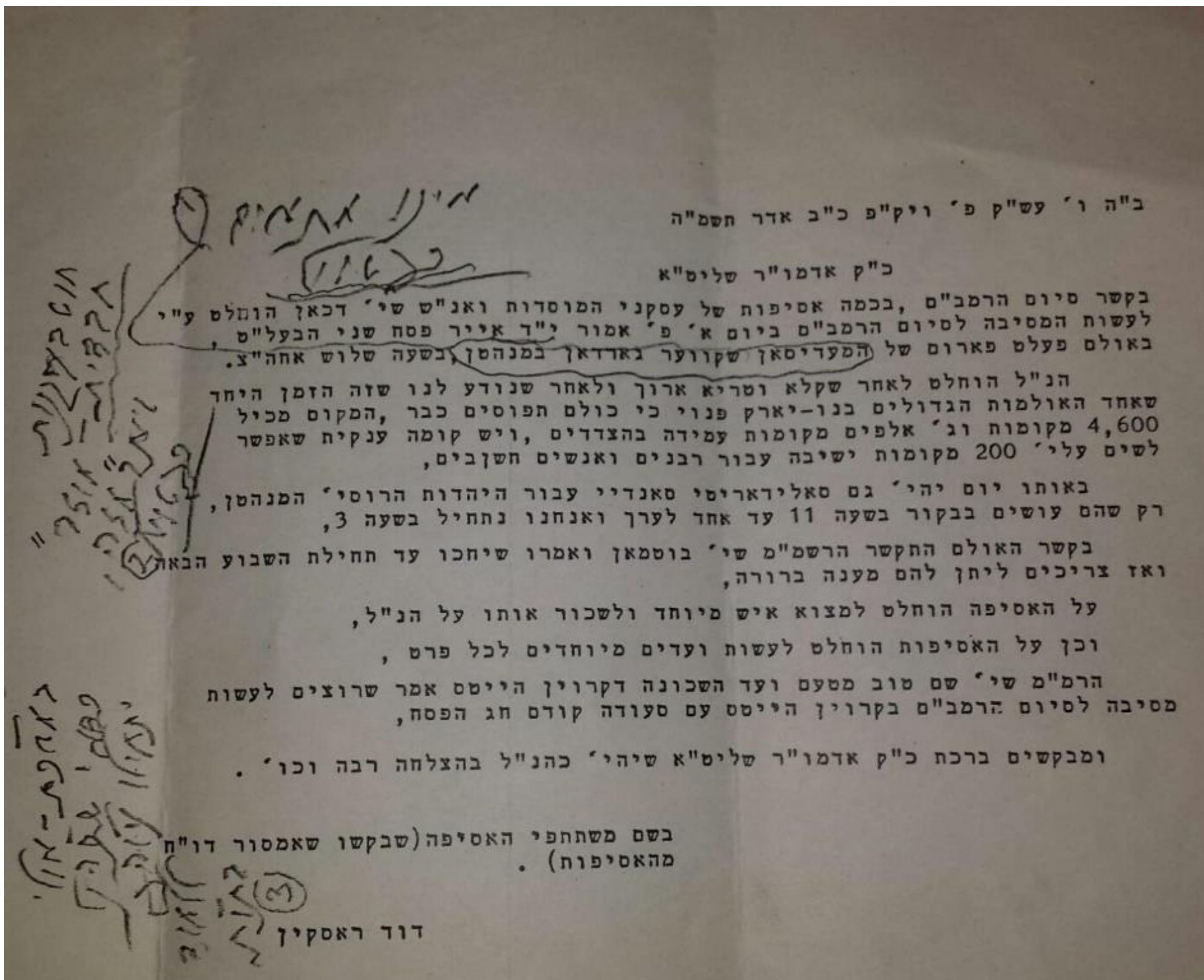
נהנתי בפרט על הוספת הע' לה' כו' (5)

במהדורא הבאה בטח יוסיף ציון כרטיס הס' בספריית הקונגרס - שתופס מקום אצל כו"כ (6)

חלק ב:

חגיגת סיום הרמב"ם

חגיגת סיום הרמב"ם העולמי הראשון

מענה להרב דוד ראסקין, שכתב:

"בקשר סיום הרמב"ם, בכמה אסיפות של עסקני המוסדות ואנ"ש שי' דכאן הוחלט ע"י לעשות המסיבה לסיום הרמב"ם ביום א' פ' אמור י"ד אייר פסח שני הבעל"ט, באולם פעלט פארום של המעדיסאן שקווער גארדאן במנהטן, בשעה שלוש אחה"צ.

הנ"ל הוחלט לאחר שקלא וטריא ארוך ולאחר שנודע לנו שזה הזמן היחיד שאחד האולמות הגדולים בניו-יארק פנוי כי כולם תפוסים כבר, המקום מכיל 4,600 מקומות וג' אלפים מקומות עמידה בהצדדים, ויש קומה ענקית שאפשר לשים עלי' 200 מקומות ישיבה עבור רבנים ואנשים חשובים,

באותו יום יהי' גם סאלידאריטי סאנדיי עבור היהדות הרוסי' במנהטן, רק שהם עושים בבוקר בשעה 11 עד אחד לערך ואנחנו נתחיל בשעה 3,

בקשר האולם התקשר הרשמ"מ שי' בוטמאן ואמרו שיחכו עד תחילת השבוע הבאה ואז צריכים ליתן להם מענה ברורה,

על האסיפה הוחלט לעשות ועדים מיוחדים לכל פרט,

הרמ"מ שי' שם טוב מטעם ועד השכונה דקרוין הייטס אמר שרוצים לעשות מסיבה לסיום הרמב"ם בקרוין הייטס עם סעודה קודם חג הפסח,

ומבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שיהי' כהנ"ל בהצלחה רבה וכו'.

בשם משתתפי האסיפה (שבקשו שאמסור דו"ח מהאסיפות)."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (על גליון המכתב כ"ב אדר תשמ"ה):

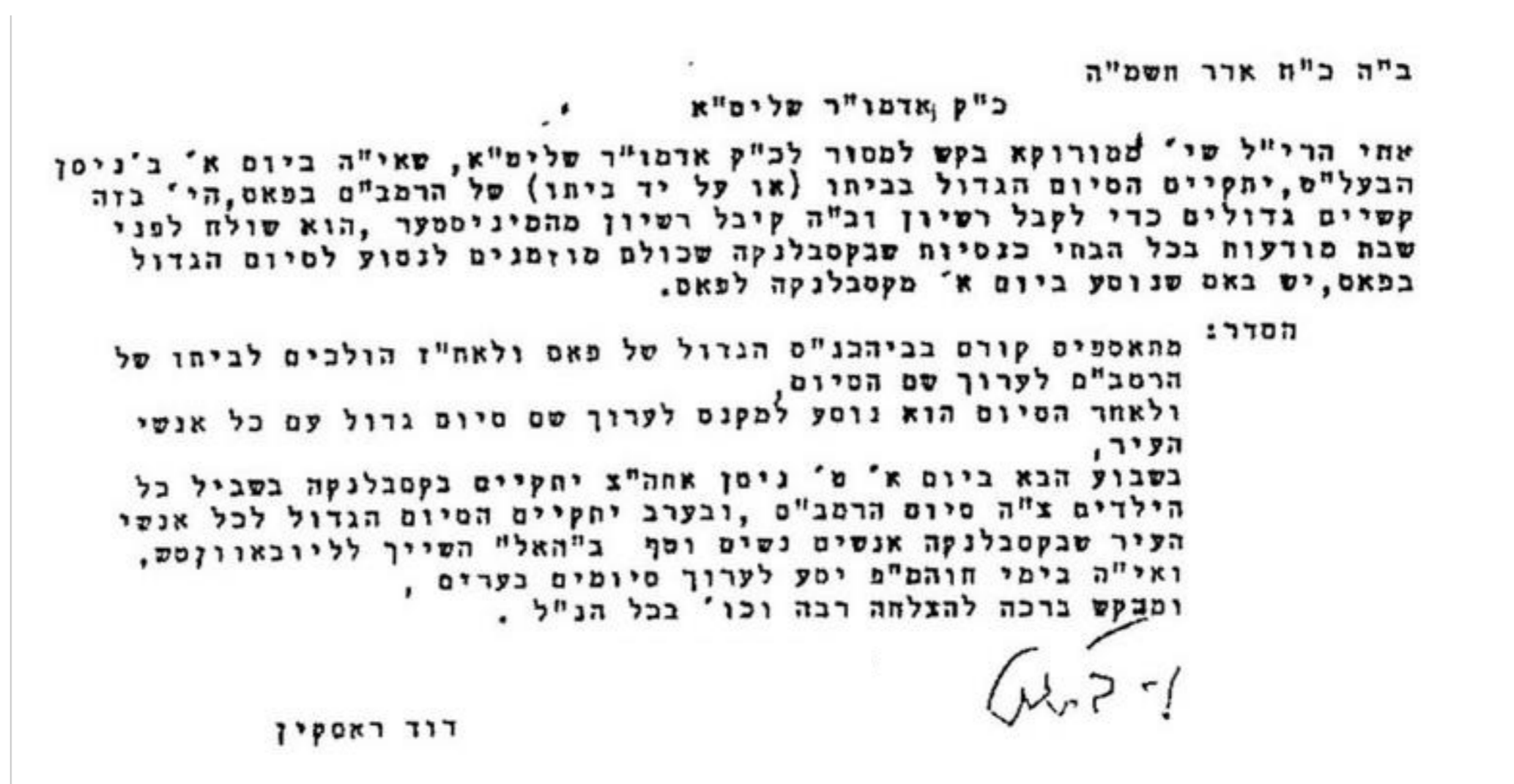
סימן בעיגול התיבות "המעדיסאן שקווער גארדאן במנהטן", וכתב:

אינו מתאים כפשוט (1)

חוש בעסקנות חבדית – "מוזר" ויותר מזה, כפשוט (2)

במחכ"ת – אולי כדאי שכהנ"ל יתחילו עוה"פ ללמוד בתו"ת (3)

חגיגת הסיום הראשון במרוקו

מענה להרב דוד ראסקין, שכתב:

"אחי הרי"ל שי' ממורוקא בקש למסור לכ"ק אדמו"ר שליט"א, שאי"ה ביום א' ב' ניסן
הבעל"ט, יתקיים הסיום הגדול בביתו (או על יד ביתו) של הרמב"ם בפאס, הי' בזה
קשיים גדולים כדי לקבל רשיון וב"ה קיבל רשיון מהמיניסטער, הוא שולח לפני שבת
מודעות בכל הבתי כנסיות שבקסבלנקה שכולם מוזמנים לנסוע לסיום הגדול בפאס,
יש באס שנוסע ביום א' מקסבלנקה לפאס.

הסדר:

מתאספים קודם בביהכנ"ס הגדול של פאס ולאח"ז הולכים לביחו של הרמב"ם לערוך
שם הסיום,

תשורה משמחת הנישואין של מנחם מענדל ושרה לאה מאן ♦ 115

ולאחר הסיום הוא נוסע למקנס לערוך שם סיום גדול עם כל אנשי העיר,

בשבוע הבא ביום א' ט' ניסן אחה"צ יתקיים בקסבלנקה בשביל כל הילדים צ"ה סיום הרמב"ם, ובערב יתקיים הסיום הגדול לכל אנשי העיר שבקסבלנקה אנשים נשים וטף ב"האל" השייך לליובאוויטש,

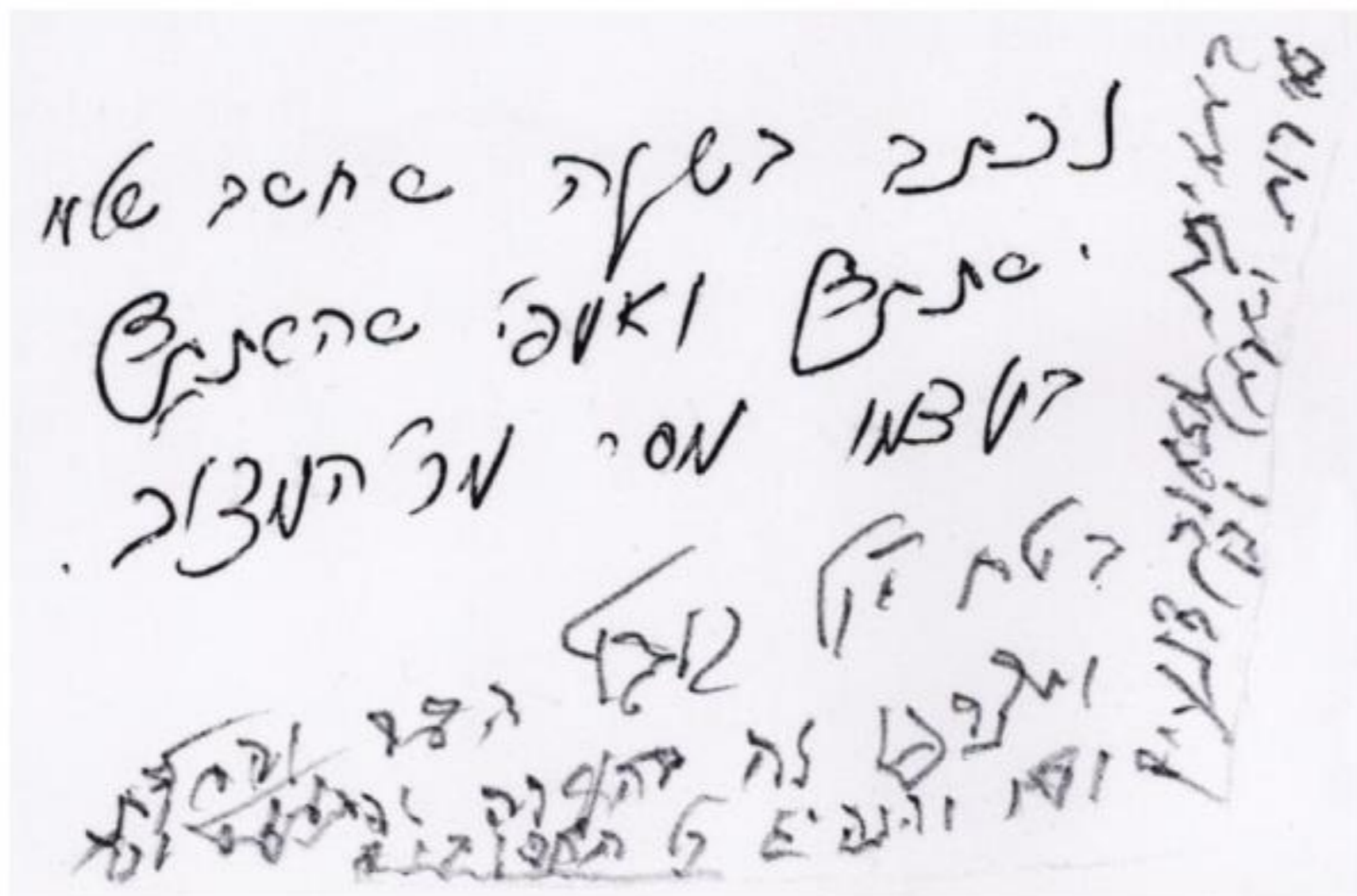
ואי"ה בימי חוהמ"פ יסע לערוך סיומים בערים,

ומבקש ברכה להצלחה רבה וכו' בכל הנ"ל".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (על גליון המכתב כ"ח אדר תשמ"ה):

ויבש"ט

קובץ הברכות והחידושי תורה

מענה בקשר למכתב שכתב הרב אפרים אליעזר הכהן יאלעס, שתחלה חשב שלא יוכל להשתתף בחגיגת הסיום מפני מצב בריאותו, ושלח מכתב למארגני הסיום, בו ביאור בלשון הרמב"ם בתחלת הקדמתו לספרו.

בפועל הצליח להשתתף בסיום, ואף כווד בה באמירת פרק תהלים לפני המסובים, אך למרות זאת ביקש למסור את המכתב האמור לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

בפתק שצורף למכתב, כתב המזכיר ריל"ג: "נכתב בשעה שחשב שלא ישתתף ואעפ"י שהשתתף בעצמו מסר מכ' המצו"ב".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (אחרי אסרו חג הפסח תשמ"ה):

בטח יו"ל קובץ הבר והחד"ת

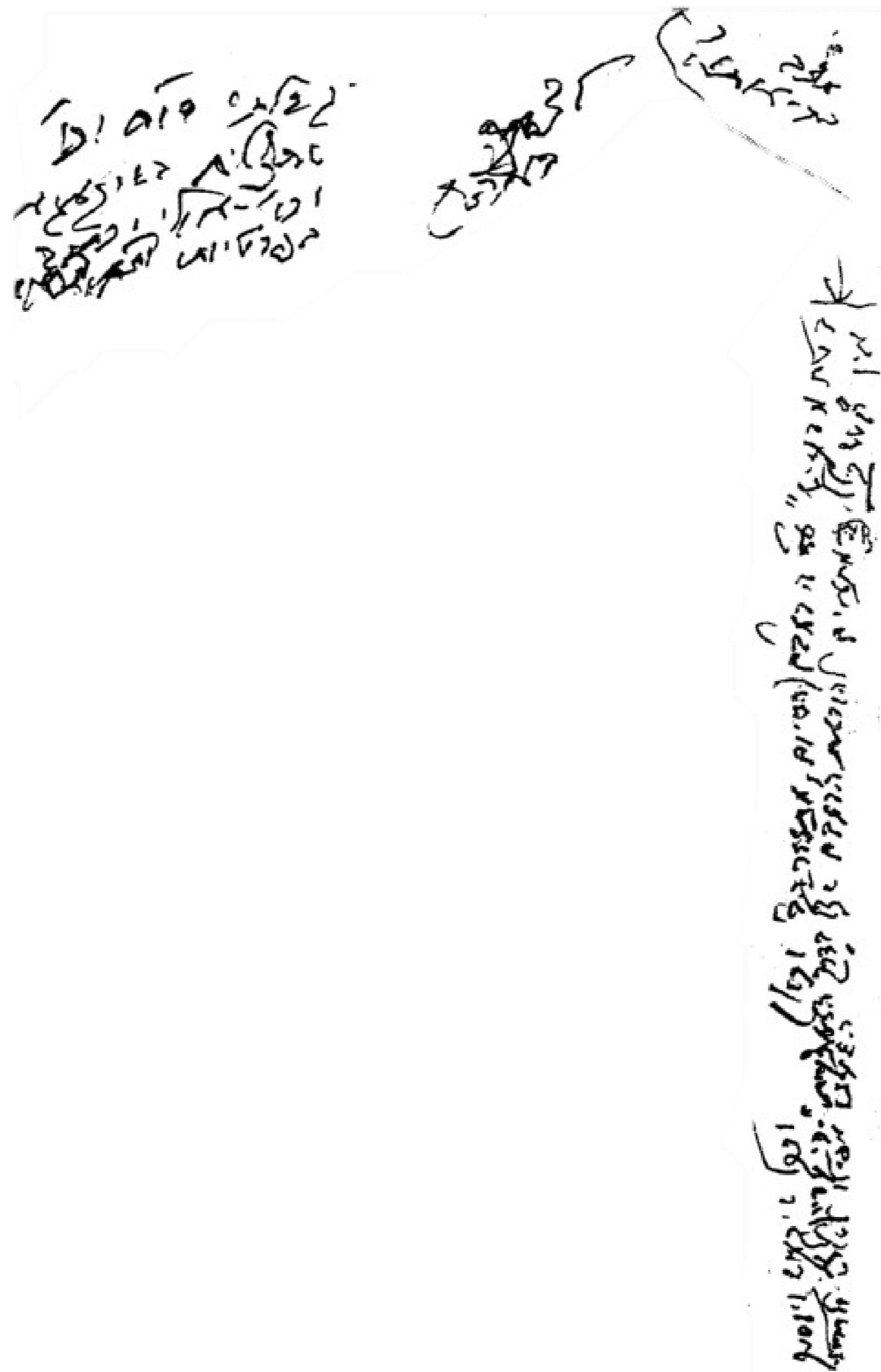
ויצרפו זה בהערה שהתאמץ וכו'

ובא והנהיג כל המסובים

באמירת מזמור דנעים

זמירות ישראל וכו'

בטח מרעיש ע"ד הרמב"ם

מענה להרב עדין אבן ישראל (תשמ"ה):

קבלתי דו"ח וכו' שהצליח בשיקאגא וכו' - אולי יכתוב בפרטיות ות"ח מראש

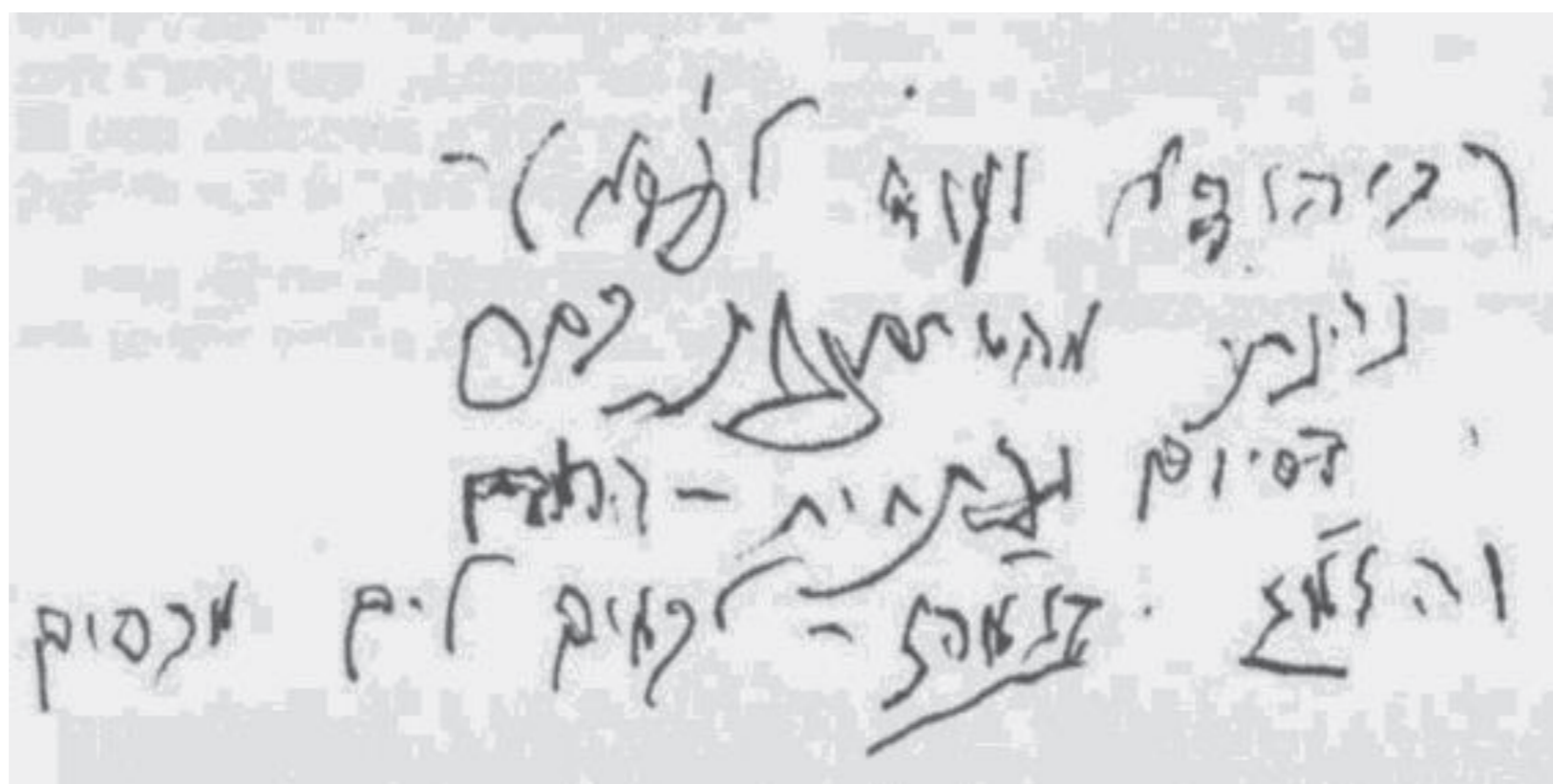
לצדקה באה"ק

מצב בריאותו?

בטח "מרעיש" ע"ד הרמב"ם (הסיום, מחזור הב' וכו')

וככל שירעיש ויוסיף אין חשש כלל, המתאים להוראת הרמב"ם שצ"ל "בדרך האמצעית" - כי עדיין לא הגענו אפילו לשליש ולרביע

נהנתי מהשתתפות כת"ר

מענה לאחד מחשובי הרבנים שהשתתף בחגיגת סיום הרמב"ם:

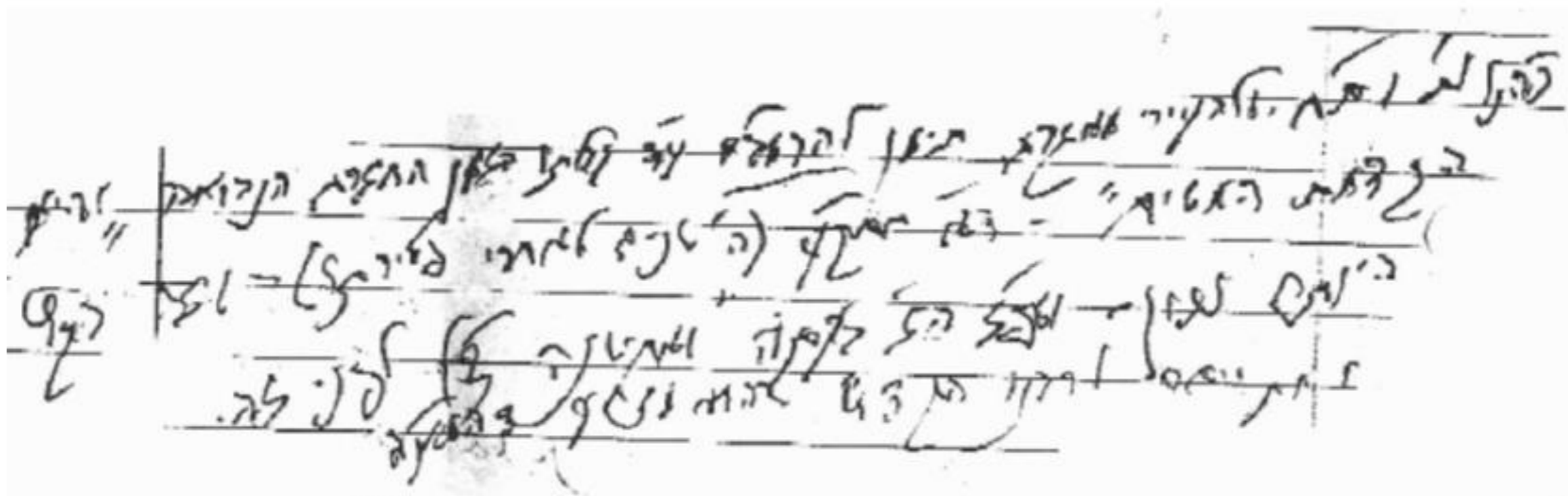
(כיהודא ועוד לקרא) -

נהנתי מהשתתפות כת"ר

בסיום ופתחית - הרמבם

והזמ"ג בזמה"ז - לכמים לים מכסים

הי' ראוי להיות גואל צדק

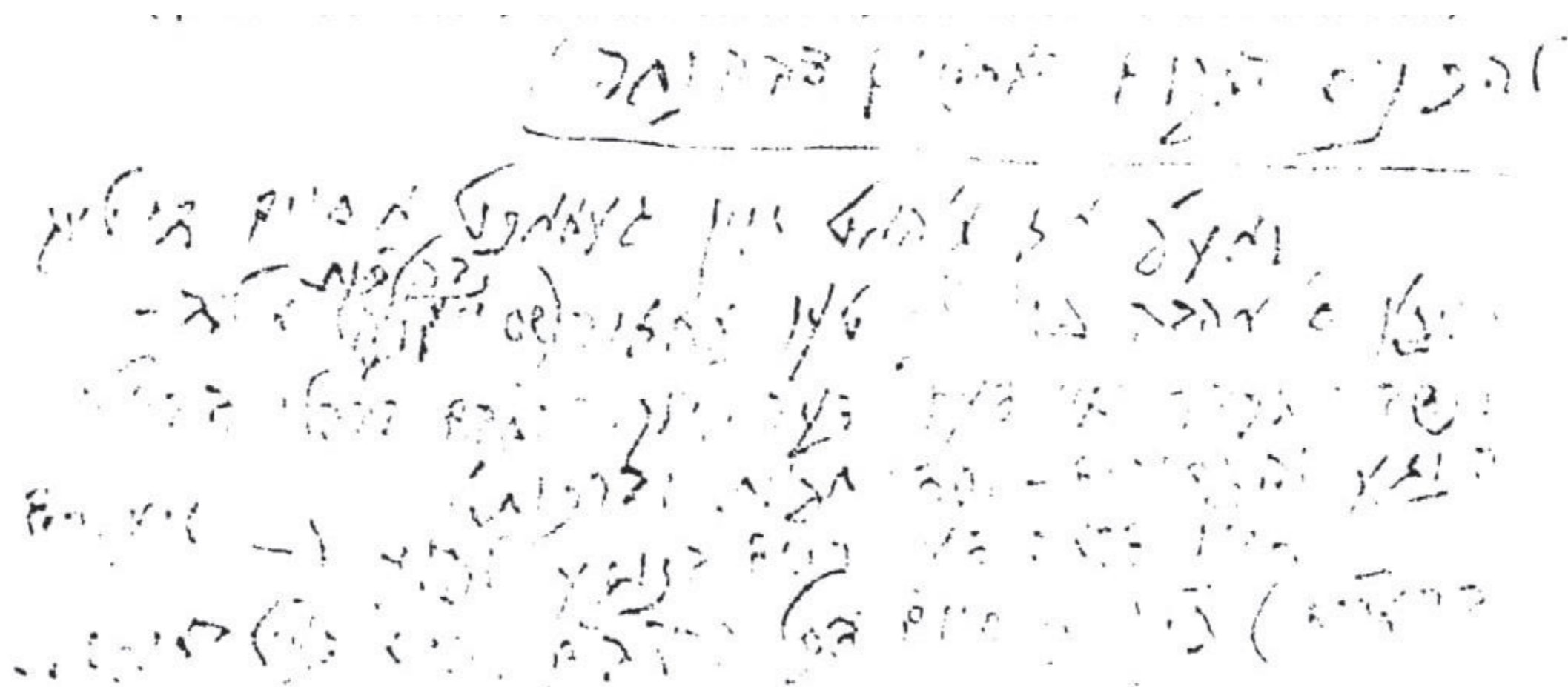
מענה להרב אברהם יצחק וולפסון, שכתב מכתב (כנראה בהמשך לסיום מחזור הראשון דלימוד הרמב"ם), בו הזכיר את המובא בכמה מקומות בשם הרה"ק מרוזין ש"הרמב"ם ז"ל הי' ראוי להיות גואל צדק שהרי חיבר חיבורו על כל הדינים שאין נוהגים בזמן הזה רק לימות המשיח, אלא מפני שהדור לא הי' ראוי לכך, על כן בא הראב"ד ועשה השגות עליו".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (על המכתב בתאריך פסח שני תשמ"ה):

כהנ"ל נת' ות"ח. ולהעיר מאגרת תימן להרמב"ם ע"ד קבלתו בזמן החזרת הנבואה
"והיא הקדמת המשיח" - ד"א תתק"ע (ה' שנים לאחרי פטירתו) - וזה הקץ היותר נכון
- ועפ"ז ה"ז בעתה ואחישנה צ"ל לפני זה.

ומתייחס לרבנו הקדוש שהוא מזרע דהמע"ה

הרושם דסיום כל הרמב"ם

הוספה בכת"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א להנחה דהתועדות ל"ג בעומר תשמ"ה:

להכניס במקום המתאים בהנחה

ואע"פ אז מ'האט שוין געמאכט א סיום די טעג אויפ'ן ס' אהבה פון צווייטען מחזור
(שסיומו בהלכות מילה - ונדבר מכבר אין דעם, דער דיוק ברמב"ם בבבלי ובירושלמי
בנוגע להפסוקים - וסדר תפלות וברכות)

אינו דומה דער רושם בנוגע לפועל (- שיעורים ברמב"ם) פון א סיום דכל הרמב"ם, ווי
מ'זעט במוחש ..

זמן עריכת הסיום

ד. כנגד לזמן דעריכת חגיגות סיום הרמב"ם במחזור שני - הנה:

מובן גם פשוט שאין לערוך את חגיגות הסיום לפני שמסיימים את הלימוד דמחזור שני.

ומכיון שסיום מחזור השני (ע"פ המנהג ב"מורה שיעור") הוא - יום ועשי"ק פי ויקהל, כ"ו אדר ראשון. וכו' ביום אי-אפשר לערוך את חגיגות הסיום באופן ר"ב רוב עם הדרת מלך. מפני הטיורא בהכנות לשבת - הרי הוסף הראשון לעריכת חגיגות הסיום הוא: יום הש"ק שלאחריו. שבת שישנם בו כ"ג ענינים מיוחדים - שבת פי ויקהל, שבת שקלים, שבת מברכים אדר שני (הסמוך לניסן). שבו חוגגים את ימי הפורים, "ליהודים היתה אורה" 17 - אורה זו תורה 18.

וכדי שיוכלו לערוך את חגיגות הסיום ברוב סאר והדר, "ברוב עם הדרת מלך" - הרי מכיון שכיום השבת ישנם כריכ הגבלות בדבר, יש מקום לדחות את חגיגות הסיום לרי"ח אדר שני, יום א' דרי"ח או יום ב' דרי"ח. בהתאם לתנאי המקום.

ולחצי, שמנהג ישראל שמאחרין את זמן הסיום "עד שעת הכושר וימא דראי לתקן בו סעודה כו" 19, "משום כבוד התורה, שאז נעשה ביותר הידור, ברוב עם כו" 20.

ומבין, שבאותם מקומות אשר מסיבות שונות חרי אפשרות לערוך את חגיגות הסיום ברוב עם הדרת מלך ריקימים המוכיחים שלאח"כ - יכולים לדחות את חגיגות הסיום עד לשעת הכושר המתאימה במקום ההוא, ו"אין לו לדין אלא מה שעניו רואת" 21. בכל מקום ומקום לפי עניו.

ה. כרגיל בכגון דא, יש לקשר את ההתעוררות וקבלת החלטות טובות עם רבו נשמת 22 - ע"י נתינת בקבוק משקה מהתועדות זו, התועדות שמתקיימת בשבת שלאחרי יום ההילולא דעשי"ד כשכס, בבית הכנסת ובית המדרש בד' אמותיו של בעל ההילולא, שבו למד והתפלל במשך עשר שנותיו (תקופה שלימה 22) האחרונות (הכל חולך אחר החיתום 24) בחיים חיותו בעלמא דין.

ומכיון שנמצאים כאן רבנים מארץ הקודש, שעסקו באירגון חגיגות סיום מחזור ראשון ולימוד הרמב"ם בארצנו הקדושה, ולאחרי השבת מתכוננים לחזור לארץ, ובמילא, לא יוכלו לקבל משקה בסמיכות יותר לזמן חגיגות הסיום (כמו אלו הנמצאים כאן) - יגשו עתה לקבל בקבוק משקה מהתועדות זו, בתור השתתפות בפעולות רחמינות סיום מחזור שני ולימוד הרמב"ם ככל רחבי ארצנו הקדושה.

וכנגד ל"חגיגות הסיום" כאן, וכן בשאר המקומות בכל קצוי תבל - יקבלו בקבוק משקה בסמיכות יותר לזמן חגיגות הסיום (או שיקחו סאלו שקיבלו כבר).

מהגהות כ"ק אדמו"ר שליט"א בקונטרס חלק משיחת ש"פ בשלח, שבת שירה ט"ו בשבט ה'תשמ"ו - ע"ד חגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם (לקו"ש חכ"ו ע' 355 ואילך. התועדות תשמ"ו ח"ב ע' 495 ואילך):

.. ומכיון שסיום מחזור השני (ע"פ המצויין **ראה** ב"מורה-שיעור") הוא - יום ועש"ק פ' ויקהל, כ"ו אדר ראשון, ובו ביום אי אפשר **קשה במאד** לערוך את חגיגות הסיום **פומבי ובפרט** באופן ד"ברוב עם הדרת מלך", מפני הטיורא בהכנות לשבת 16* **ועוד** - הרי הזמן הראשון לעריכת חגיגות הסיום הוא: יום הש"ק שלאחריו, שבת שישנם בו כו"כ ענינים מיוחדים - שבת פ' ויקהל, שבת שקלים, שבת מברכים אדר שני (הסמוך לניסן), שבו חוגגים את ימי הפורים, "ליהודים היתה אורה" - "אורה זו תורה" ..

.. ומובן, שבאותם מקומות אשר מסיבות שונות תהי' אפשרות לערוך את חגיגות הסיום ב"רוב עם הדרת מלך" רק **(או באופן טוב הרבה יותר)** בימים הסמוכים שלאח"כ - יכולים לדחות את חגיגות הסיום עד לשעת הכושר המתאימה במקום ההוא, ו"אין לו לדין אלא מה שעניו רואות", בכל מקום ומקום לפי ענינו.

ח. כרגיל בכגון דא, יש לקשר את ההתעוררות וקבלת החלטות טובות עם דבר גשמי - ע"י נתינת **בקבוק קנקן** 22* משקה מהתועדות זו, התועדות שמתקיימת בשבת שלאחרי יום ההילולא דעשי"ד בשבת, בבית-הכנסת ובית-המדרש בד' אמותיו של בעל ההילולא, שבו למד והתפלל במשך עשר שנותיו (תקופה שלימה) האחרונות ("הכל חולך אחר החיתום") בחיים חיותו בעלמא דין.

ומכיון שנמצאים כאן רבנים מארץ הקודש, שעסקו בארגון חגיגות סיום מחזור ראשון דלימוד הרמב"ם בארצנו הקדושה, ולאחרי השבת מתכוננים לחזור לאה"ק, ובמילא,

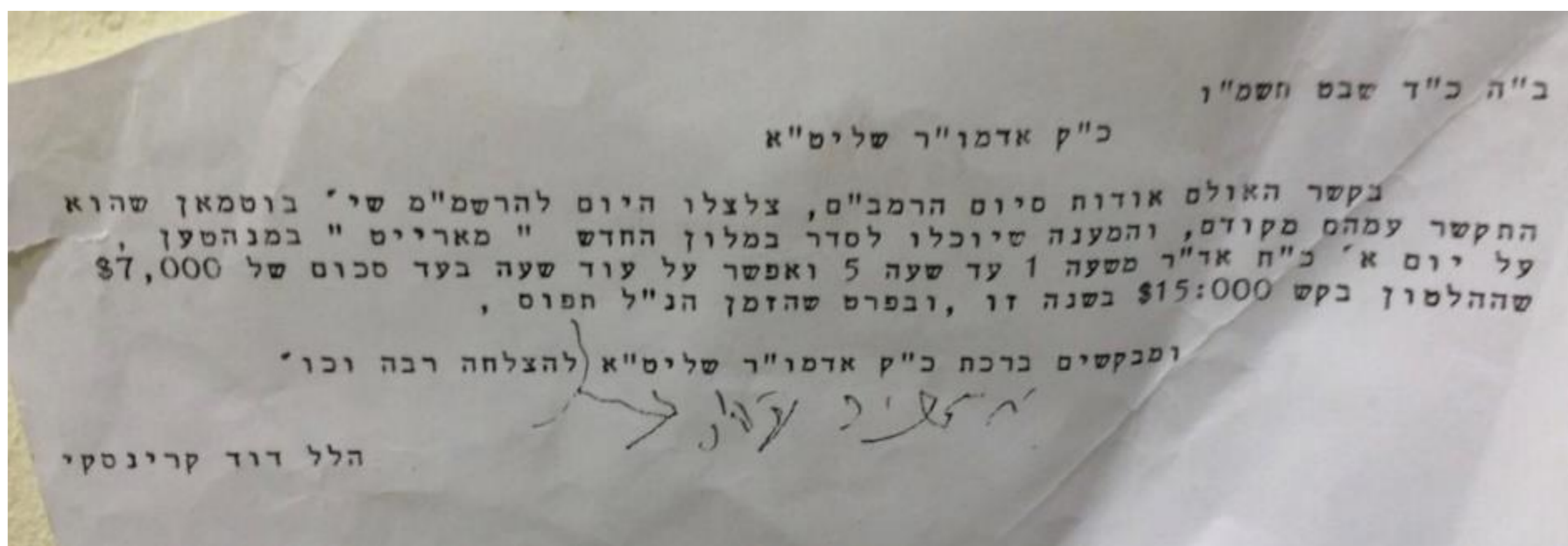
לא יוכלו לקבל משקה בסמיכות יותר לזמן "חגיגות הסיום" (כמו אלו הנמצאים כאן) - יגשו עתה לקבל בקבוק קניקו משקה מהתוועדות זו, בתור השתתפות בפעולות דחגיגות סיום מחזור שני דלימוד הרמב"ם בכל רחבי ארצנו הקדושה.

ובנוגע ל"חגיגות הסיום" כאן, וכן בשאר המקומות בכל קצוי תבל - יקבלו בקבוקי קניקו*¹⁷ משקה בסמיכות יותר לזמן "חגיגות הסיום" (או שיקחו מאלו שקיבלו כבר).

***16) ראה שו"ע או"ח סר"מ (וסרמ"ב) ודאדה"ז שם.**

***22) ראה לקוטי הש"ס להאריז"ל אבות . . מאו"א בערכו.**

חגיגת הסיום העולמי השני

מענה להרב הלל דוד קרינסקי, שכתב:

"בקשר האולם אודות סיום הרמב"ם, צלצלו היום להרש"מ שי' בוטמאן שהוא התקשר עמהם מקודם, והמענה שיוכלו לסדר במלון החדש "מארייט" במנהטן, על יום א' כ"ח אדר"ר משעה 1 עד שעה 5 ואפשר על עוד שעה בעד סכום של 7,000 דולר שההלטון בקש \$15:000 בשנה זו, ובפרט שהזמן הנ"ל תפוס,

ומבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להצלחה רבה וכו'."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (על גליון המכתב כ"ד שבט תשמ"ו):

אזכיר עה"צ [להצלחה רבה וכו']

קובץ הדרת מלך

ס ת א ד ב ר

ד

בעצרת זו הסתתפו כעשרת אלפים איש, אנשים ונשים יחד, בראשות גדולי התורה והיראה של ימינו, והוא היוותה מיפגן ענק לכבודת של תורה, וחוקיפת חיות ותחלכות בלימוד התורה בכלל ולימוד הרמב"ם במיוחד.

על בפת הנשיאות של המעמד הנדול והחגיגי ישבו גדולי תורה ויראה מייצגי חצרות אדמו"רים, קהילות ושיבות רבות שבעולם התורה.

רבים מאינודי הרבנים שבארצות הברית וקנדה, הוצגו במעמד ע"י באי כוחם, והפגישו בכך הצעות פסוק נדיר בסינו.

הקהל הרחב ששתה במסא את דברי הנאמים, שפע בקרב רב, הודו" סרתק על הרמב"ם וכן התחלת המחזור השני, מגדולי התורה שהסתתפו בעצרת.

תקבל חתום ~~שורה~~ ~~במלא~~ את דברי הנאמרים, שמע בקשב רב, חזרו"ן מרתק על הרמב"ם וכן התחלת המחזור השני, מגדולי התורה שהשתתפו בעצרת.

בתוכניות המקוריות, היו הפלפולים והחידושים שנאמרו בחגיגה זו אמורים לנאת בקובץ ~~בללי~~ עצמו, אך מפני סיבות טכניות נתאחרת ההוצאה לאור, ולכבוד חגיגת סיום המחזור השני, "כפלים לתושי", מוציאים אנו בקובץ זה פלפולים אלה, בצירוף עוד חידושי תורה שנכתבו לכבוד סיום המחזור השני.

מן המותר לציון, כי חגיגות אלה, הן של סיום המחזור הראשון והן של סיום המחזור השני הבע"ל, הינם רק חלק מהחגיגות העולמיות שבכל העולם כולו, לרגל תאריכים מיוחדים אלו.

• • •

בקובץ זה, היוצא לאור לקראת סיום המחזור השני, כלולים פלפולים רבים ומיוצגים דרכי לימוד שונים, ונושאות שונות לחבנת דברי הנשר הגדול, ותקותינו שהופעת קובץ זה וגילוי האחדה ותחשיבות של גדולי התורה מכל החוגים לתקנת זו, יחזקו ויגבירו עוד יותר את הפצת לימוד הרמב"ם בקרב כל החוגים, תלמידיו חכמים ובעלי בתים, עדי נבוא לקיום היעוד שבו מסיים הרמב"ם שפרו, כי מלאח הארץ דעה את חי כמים לים מכסים,

• • •

ח פתח דבר

בתחילת הקובץ מנישים אנו שתי שיחות מכ"ק אדמו"ר שליט"א: ביאור בדברי הרמב"ם פ"א מהלכות מלכים; והשני — ביאור במצות מחצית השקל לשיטת הרמב"ם (לקראת תאריך סיום המחזור השני בערב שבת שקלים).

רשימת העיגנים שבקובץ זה נסדרו ע"פ סדר הא"ב.

הקובץ יוצא לאור ע"י "ועד סיום הרמב"ם" וכולל האברכים שע"י מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א. חברי ועד סיום הרמב"ם הם (לפי סדר הא"ב), הרבנים שי: דוד רסקין, הלל דוד קרינסקי, יונה אבנן, נחום מנחם שטרנברג, נחום פינסון, משה קוטלרסקי, שלום חלוי דוכמן ושמואל מ"ם ברסמן.

הקובץ נערך ונסדר ע"י חברי מערכת, ועל ידם ועדה מיישמת המורכבת מרבנים וראשי ישיבות.

חברי המערכת הם: אליעזר יעקב חלוי שי ברוד ואברהם משה יוסף שי הרץ.

בחודסמות זו נבטא את תודתינו העמוקה לכל העוורים והמשתתפים בעריכת הקובץ, ~~למען ישראל מאיר שי דיסקין~~ ~~עמנו שי יונתה~~ ~~במפת~~ ~~בהכנת~~ ~~הקובץ~~ ~~לדפוס~~, ~~זלזלתי~~ ~~דוד שי~~ ~~מנהיג~~ ~~במחלקת~~ ~~העל~~ ~~סיוע~~ ~~הרב~~ ~~בחבאת~~ ~~החומר~~.

המקרה

ר' נסים מרמז שפרס

כ"ו אדר ראשון התשס"ו

יום סיום מחזור השני ולימוד הרמב"ם (לפי בחינה דג"ש ליום)

הגהות בקובץ "הדרת מלך" חוברת ד הכולל פלפולים בספר רמב"ם, שיצא לאור לכבוד סיום מחזור השני ברמב"ם:

(1) על דף-השער כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

מהיר

(2) בפתח-דבר הי' כתוב: "בעצרת זו השתתפו כעשרת אלפים איש, אנשים נשים וטף".

כ"ק אדמו"ר שליט"א הוציא את תיבת "טף", ותיקן ל"אנשים ונשים".

(3) הוציא את שמותיהם של - (1) חברי וועד סיום הרמב"ם, (2) חברי מערכת הקובץ, (3) העוזרים והמשתתפים בעריכת הקובץ.

(4) במפתח-הענינים, בו צוינו שמות כותבי הפלפולים שנסדרו על סדר הא-ב, צויין הפלפול שנכתב על ידי הרב אלחנן בונם וואסערמאן שנדפס בטעות שלא כסדרו, אחרי פלפוליהם של הרב אלי' פישער והרב אפרים גרינבלאט.

כ"ק אדמו"ר שליט"א ציין להעביר במפתח-הענינים את פלפול הרב אלחנן בונם וואסערמאן לפני פלפולים הנ"ל, וכתב:

לא לשנות בפנים רק להעיר בשוה"ג כאן שע"פ טעות כהנ"ל לפני ב' המאמרים שקדמו

קובצי חידושי תורה מסיומי הרמב"ם

כס"ד. חלק משיחת ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ו
 - ע"ד הדפסת קובצי חידושי תורה על ספר הרמב"ם -

א. בעמדנו ביום השבת שלאחרי פורים - הרי זה הזמן המתאים לעורר עוה"ם אודות לימוד הרמב"ם¹, כי:

התוכן דימי הפורים - אשר, העילוי שלהם עד לחבליה השלימות ("ויכולו"²) נפעל ביום השבת שלאחריהם - הוא: "קיימו מה שקבלו כבר"³, כלומר, תוקף וקיום בכללות הענין דמחזן-תורה, שבו ניתנה כל התורה כולה ע"י משה רבינו ("משה קבל תורה מסיני"⁴).

וענין זה שייך במיוחד לספרו של רבינו משה בן מיימון, אשר, "ממשה ועד משה לא קם כמשה"⁵ - ספר שקראו בשם "משנה תורה", "משנה" לתורה שבכתב (תורת משה רבינו), שבו נתבארו הלכות כל התורה כולה⁶, ובלשון הרמב"ם בהקדמתו לספרו: "מקכץ לחורה שבעל פה⁷ כולה".

והדגשה יתירה בעמדנו ב"מחזור שלישי" דלימוד הרמב"ם - "בחלח זימני הוי חזקה"⁸, כלומר, שלימוד "מחזור שלישי" יש בו חזק⁹ וחוקף מיוחד - ע"ד ובדוגמת החוקף והחזק ד"קיימו מה שקבלו כבר" (עד לביטול "מודעא רבה לאורייתא"¹⁰).

ובהתאם לכך, יש להוסיף ולפרסם בכל מקום ומקום ע"ד ההשתתפות בלימוד שיעורי הרמב"ם, כולל - ע"י חגיגות סיום "מחזור שני" דלימוד הרמב"ם בכל המקומות אשר מסיבות שונות עדיין לא נערכו בהם חגיגות הסיום, "ברוב עם הדרת מלך"¹¹, ובאופן ד"כפלים לחושי"¹² (כמדובר בארוכה לפני¹³).

ב. והצעה נוספת - בקשר ליום הולדתו של הרמב"ם כערב פסח¹⁴ הבעל"ט, ובהקדמה:

החללת ההתעוררות וההצעה אודות לימוד שיעור יומי ברמב"ם, ג' פרקים ליום, על מנת לסיים "בשנה אחת"¹⁴ - נקבעה באופן ש"סיום" ספר הרמב"ם הי' בסמיכות ליום הולדתו של הרמב"ם, ומיני אז, נקבע השיעור דג' פרקים בכל יום ויום - גם כאשר ה"סיום" אינו בסמיכות ליום הולדתו של הרמב"ם (נסיום "מחזור שני" - שהחלקים ביום כ"ו אדר ראשון¹⁵).

אמנם, מובן וגם פשוט, שכבוא יום הולדתו של הרמב"ם - "מולו גובר"¹⁶ - כדאי ונכון לעשות דבר מיוחד בקשר ללימוד הרמב"ם, אע"פ שהסיום ד"מחזור שני" החקיים כבר בימים שלפניו.

Handwritten notes in Hebrew, including "מחזור שלישי" and "מחזור שני".

Handwritten note: "א"ה"

ג. ולכן, הצעתי ובקשתי - בקשה נפשית - כדלקמן:

בכל מקום ומקום שבו נערך סיום הרמב"ם - ידפיסו קובץ חידושי תורה על ספר הרמב"ם, שיכלול - בראש ובראשונה - את ה"הררנים" וחידושי תורה במשנתו של הרמב"ם שנאמרו בעת חגיגת הסיום, וכן שאר חידושי-תורה במשנתו של הרמב"ם שיכתבו¹⁷ המשתתפים בלימוד הרמב"ם ב"בית המדרש", וכל המרבה - בכקוה ובאיכות - הרי זה משוכח.

וקובץ זה - חידושי-תורה על ספר הרמב"ם - ידפיסו לרגל יום הולדתו של הרמב"ם, דבר שבדאי יגרום שמחה ונח"ר לנשמתו של הרמב"ם, עד לעליית נשמתו כו', אשר, עם היות שבדאי אינו זקוק לענין של "עלגנות", הרי גם אצל צדיקים ישנו ענין של עליית נשמה - בעילוי אחר עילוי, עד אין סוף¹⁷.

ד. כ"א יפרסמו את הדברים בכל מקום ומקום בהקדם הכי אפשרי, והמעשה הוא העיקר¹⁸ - להתחיל תיקן ימיר בכל הקשור להדפסת קובצי-תורה הנ"ל, באופן שיוכלו ללמד מתוכם - לא יאחר מיום הולדתו של הרמב"ם.

Handwritten notes: "הראיין והנצפה", "אע"פ שהיה", "אע"פ שהיה".

Handwritten notes: "X", "ב"ה".

א"י כדאי להוסיף הצעה 14:

14" ולהוסיף:

א) במקומות שלא היו מספיק משתתפים (נאמנים) כדי קובץ שלם, יכולים להשתתף עם מקומות אחרים; ב) גם מי שלא השתתף בסיום הרמב"ם - יכול להשתתף בכתיבת חידושי תורה עבור הקובצים.

Handwritten note: "יורה דעה ש"פ פ"א קס"א".

מהגהות כ"ק אדמו"ר שליט"א בקונטרס חלק משיחת ש"פ צו, פ' פרה ה'תשמ"ו - ע"ד הדפסת קובצי חידושי תורה על ספר הרמב"ם (התועדויות תשמ"ו ח"ב ע' 761 ואילך):

א. בעמדנו ביום השבת שלאחרי פורים - הרי זה זמן המתאים לעורר עוה"פ אודות לימוד הרמב"ם, כי:

התוכן דימי הפורים - אשר, העילוי שבהם עד לתכלית השלימות ("ויכולו") נפעל ביום השבת שלאחריהם - הוא: "קיימו מה שקיבלו כבר", כלומר, תוקף וקיום בכללות הענין דמתן-תורה, שבו ניתנה כל התורה כולה ע"י משה רבינו ("משה קבל תורה מסיני", **אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש***⁴).

(4*) . . וע"פ גירסת . . הובאה באגה"ק. ושם סוסכ"ו - קמה, א: כל איש ישראל וכל כו' . לחדש שכל חדש כו' ומחוייב בדבר כו' וראה הלכות תו"ת לאדה"ז פ . .

. . התחלת ההתעוררות וההצעה אודות לימוד שיעור יומי ברמב"ם, ג' פרקים ליום, על מנת לסיים "בשנה אחת" - נקבעה באופן ש"סיום" ספר הרמב"ם הי' בסמיכות ליום הולדתו של הרמב"ם, ומיני אז, נקבע השיעור דג' פרקים בכל יום ויום - גם כאשר ה"סיום" אינו בסמיכות ליום הולדתו של הרמב"ם (כסיום "מחזור שני" - שהתקיים **שהי'** ביום כ"ו אדר ראשון) . .

. . ג. ולכן, הצעתי ובקשתי - בקשה נפשית - כדלקמן:

בכל מקום ומקום שבו נערך סיום הרמב"ם - ידפיסו קובץ חידושי תורה על ספר הרמב"ם, שיכלול - בראש ובראשונה - את ה"הדרנים" וחידושי-תורה במשנתו של הרמב"ם שנאמרו בעת חגיגת בסיום, וכן שאר החידושי-תורה במשנתו של הרמב"ם שיכתבו על המשתתפים בלימוד הרמב"ם ~~די בכל אתר ואתר~~ **הראויים להדפסה לפי ראות עיני מערכת הקובץ**. וכל המרבה - בכמות ובאיכות - הרי זה משובח.

וקובץ זה - חידושי-תורה על ספר הרמב"ם - ידפיסו לרגל יום הולדתו של הרמב"ם, דבר שבודאי יגרום שמחה ונח"ר לנשמתו של הרמב"ם, עד לעליית נשמתו כו', אשר, עם היות שבודאי אינו זקוק לענין של ~~עילוי נשמה~~, **לפעולתנו בעילוי נשמתו**, הרי גם אצל צדיקים ישנו ענין של עליית נשמה - בעילוי אחר עילוי, עד אין סוף.

ד. ~~בדאי~~ **בטח** יפרסמו את הדברים בכל מקום ומקום בהקדם הכי אפשרי . .

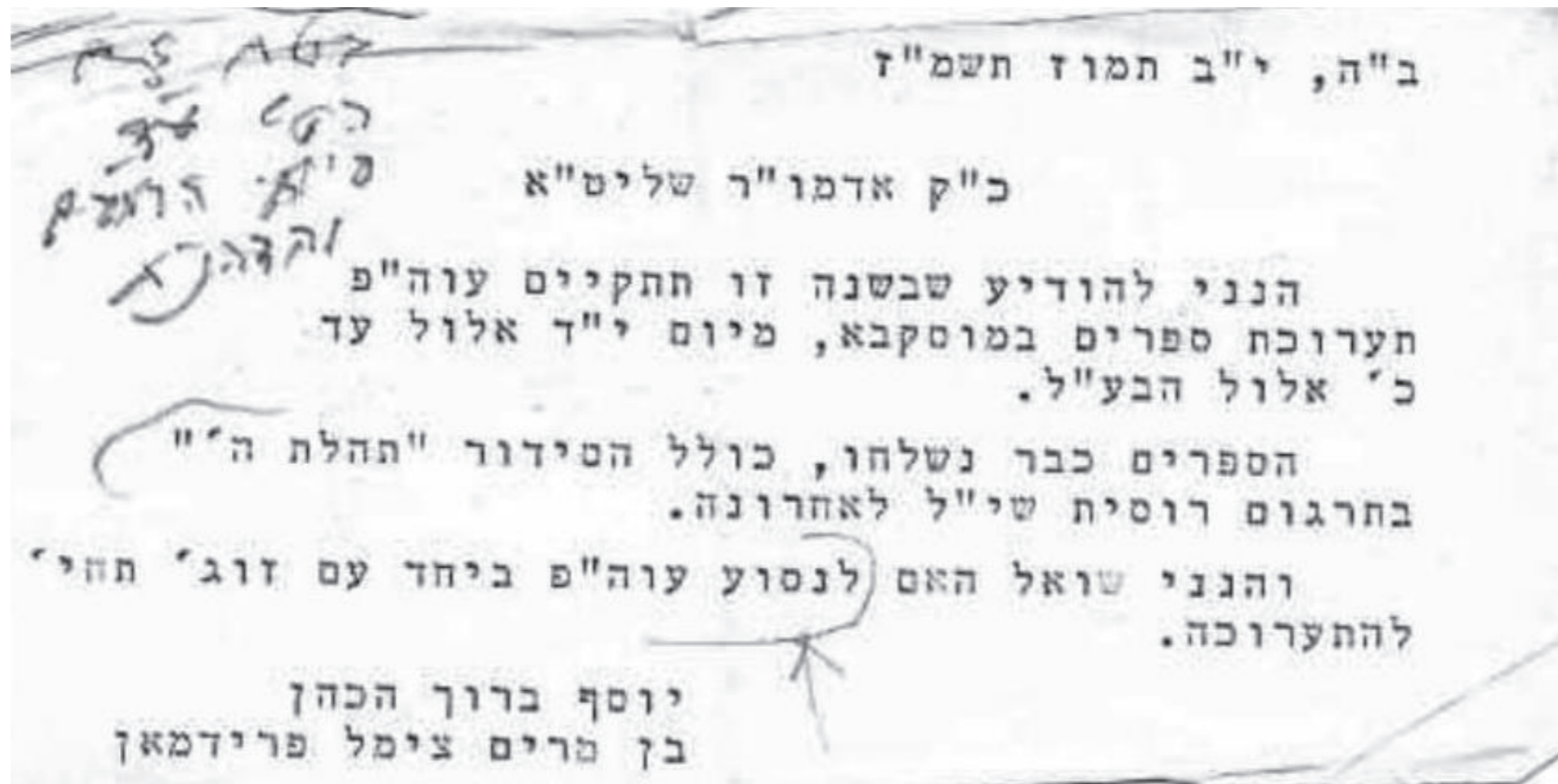
. . ~~אולי~~ כדאי להוסיף הערה *14):

*14) ולהוסיף:

א) במקומות שלא היו מספיק משתתפים (נואמים) כדי קובץ שלם, ~~או שיתוסף עי"ז~~ **שטובה ההוספה להדרת-מלך דהקובץ** - יכולים להשתתף עם מקומות אחרים; **וראה תניא קו"א בסופו**. ב) גם מי שלא השתתף בחגיגת סיום הרמב"ם - יכול להשתתף בכתיבת חידושי תורה עבור הקובצים.

סיום הרמב"ם

ספר סיומי הרמב"ם בתערוכה במוסקבא

מענה להרב יוסף ברוך הכהן פרידמאן, שכתב:

"הנני להודיע שבשנה זו תתקיים עוה"פ תערוכת ספרים במוסקבא, מיום י"ד אלול עד כ' אלול הבע"ל"ט.

הספרים כבר נשלחו, כולל הסידור "תהלת ה'" בתרגום רוסית שי"ל לאחרונה.

והנני שואל האם לנסוע עוה"פ ביחד עם זוג' תחי' להתערוכה."

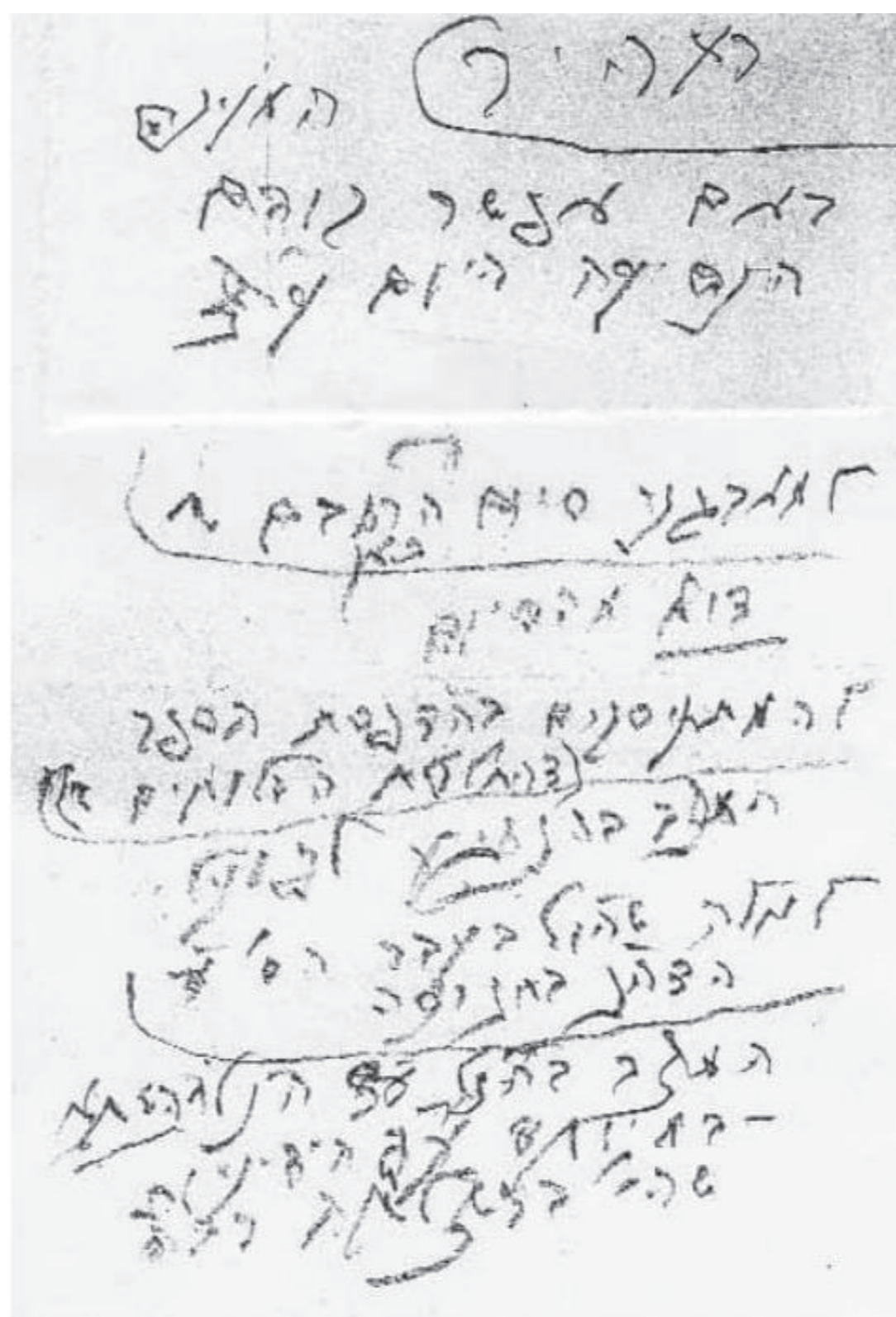
מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (על גליון המכתב י"ב תמוז תשמ"ז):

(1) סימן את הקטע "הספרים כבר נשלחו כו", וכתב:

בטח גם הס' ע"ד סיומי הרמב"ם והדהנ"ח

(2) סימן בעיגול ובחץ למה שכתב "לנסוע עוה"פ ביחד עם זוג' תחי' להתערוכה".

כתיבת דו"ח על ידי המארגנים

צעטל שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להמזכירות (ער"ח כסלו תש"נ):

מהיר

המענה

באם אפשר קודם

הנסיעה היום עה"צ

למארגני סיום הרמב"ם שי'

כאן

דו"ח מהסיום

להמתעסקים בהדפסת הספר

(דהחלטת השלוחים שי')

המצב בהנוגע לפועל

לאה שהו"ל בעבר הס' ע"ד

הדה"נ בחנוכה

המצב בהנ"ל ע"ד הנ"ל דהשתא

- במיוחד ע"פ הידיעות

שהי' בהצלחה רבה

רשימת המקורות:

א. תקנת לימוד הרמב"ם

מורה שיעור תשמ"ו-תשמ"ז – קובץ ועד תלמידי התמימים
סיום הרמב"ם תשע"ז.

מורה שיעור תשמ"ח-תשמ"ט – קובץ ועד תלמידי התמימים
סיום הרמב"ם תשע"ז.

זמני הלימוד בתשעה באב נדחה – קובץ ועד תלמידי התמימים
סיום הרמב"ם תשע"ז.

מענה לשאלות בהקדמת הרמב"ם – קובץ דאה"ת ש"פ קרח
תשע"ה.

מדובר ע"ד הלימוד ברמב"ם – קובץ ועד הנחות בלה"ק ראש
השנה תשע"ח.

מראי מקומות לספר משנה תורה – ספר מאוצר המלך ח"א.

מחיקת "להשתדל" – קובץ ועד תלמידי התמימים סיום
הרמב"ם תשע"ז.

ספר יין מלכות – תשורה הנדל ה' תמוז תשע"ג; חלק
מהצילומים באדיבות הרב משה שמעון שי' נאטיק.

ספר המצוות באידיש – ספר מאוצר המלך ח"א.

ב. חגיגת סיום הרמב"ם

חגיגת הסיום הראשון במרוקו – תשורה מינקאוויטש כ"ח
תשרי תשע"ד.

קובץ הברכות והחידושי תורה – קובץ ועד הנחות בלה"ק י"א
ניסן תשע"ו.

בטח מרעיש ע"ד הרמב"ם – תשורה סלבטיצקי כ"ב אלול
תשס"א.

נהנתי מהשתתפות כת"ר – ספר מאוצר המלך ח"א.

הי' ראוי להיות גואל צדק – ספר מאוצר המלך ח"א.

הרושם דסיום כל הרמב"ם – יחי המלך גליון תפט.

זמן עריכת הסיום – יחי המלך גליון תרט.

קובץ הדרת מלך – תשורה גלזמן כ"ו מנ"א תשע"ו.

קובצי חידושי תורה מסיומי הרמב"ם – יחי המלך גליון תריז.
תקנא.

ספר סיומי הרמב"ם בתערוכה במוסקבא – תשורה ליפסקר ח"י
סיון תשע"ג.

כתיבת דו"ח ע"י המארגנים – תשורה לוי"ט אד"ר תשס"ה.

טו

[תחלת תשמ"ו]

מענה להרב לוי ביסטריצקי בקשר לספרו "הרמב"ם ושולחן ערוך אדמו"ר הזקן" (פתח-דבר לסי' "הרמב"ם ושולחן ערוך אדמו"ר הזקן"). סי' "מקדש מלך" ח"ד ע"ש (שנ):

[1] בקשר להמוזכר בפתח-דבר לספרו שאין להורות מחיבורו של הרמב"ם – הוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א הערה על-מנת להכניסה בהפתח-דבר:

כהערתו כו"כ פעמים בנוגע שלילת הפסק דין על פי הרמב"ם (ותולין זה בהרא"ש ואדה"ז) – והלכה בפועל רבבות הלכות ברמב"ם – מבלי צירוף מפרשיו – ממש כהפסק דין בשלחן ערוך ואחרונים.

[2] כמו-כן הוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א הערה להתחלת הספר:

לפום ריהטא להתחלת ספר המדע: לאהוי"ר – בהל' ת"ת לאדמוה"ז וכן בשו"ע שלו הל' ק"ש!

[3] בסיום מכתבו כתב: "בתקווה שספר זה יגרום נח"ר לכ"ק אדמו"ר שליט"א". על התיבות "נח"ר", כתב:

רב

[ועש"ק צו, ז' ניסן]

מענה להנהלת צעירי אגודת חב"ד המרכזית על ההודעה ע"ד סיומי הרמב"ם שיארגנו בכל "טנק" מ-18 הטנקים היוצאים ביום הבהיר י"א ניסן (תשורה קרמר בדרי"ח תמוז תשע"ד. והעתקה, באדיבות ר' שניאור זלמן ש"י ליבעראוו):

נת' ות"ח ויה"ר שיהא בהצלחה רבה (שעיקרה מתאים לכוונה הפנימית)

[ניסן]

מענה להמזכיר רח"ק בקשר לספר שמכינים על הרמב"ם באנגלית (סי' "מקדש מלך" ח"ד ע"ש. תשורה קרמר בדרי"ח תמוז תשע"ד):

והזירוז (אולי לא ע"ח ההידור) משובח, נת' ות"ח ודבר בעתו, ע' 131 לציין מקומו – ברמב"ם סוף . .

רבות מופתיי

מאת הרה"ח ר' שמאי ענדע ראש ישיבה
פעולו, בראזיל

בעומדנו בערבו של יום כ' טבת, וכמי שזכה להיות ב-770 בשנת ייסוד תקנת לימוד הרמב"ם, שם ושמע איך הרבי מדבר על הרמב"ם - הבין שהרמב"ם הוא משהו..

ראינו במוחש את הקשר המיוחד של הרבי עם הרמב"ם..

כאן, בפאולו, היה בחור די מבוגר שטרם מצא שידוך. זה היה אחרי ג' תמוז.

פעם הגיע לכאן החסיד הרב שמואל דוד רייטשיק ע"ה והתוועד בישיבה. אותו בחור הביע בפני ר' שמואל דוד את בעייתו במציאת שידוך ושאל מה עליו לעשות. הרב רייטשיק שאל אותי באידיש: 'מה אני יכול לבקש ממנו? רמב"ם?', השבתי: 'אולי פרק אחד'.

הרב רייטשיק אמר: 'אם אתה רוצה שידוך עליך ללמוד מדי יום ג' פרקי רמב"ם'.

'אבל אמרתי שהוא שייך ללימוד פרק אחת...'
תהיתי באוזני הרב רייטשיק, והוא השיב: שלושה פרקים הם שלוש פעמים פרק אחד. אם הוא מסוגל ללמוד אחד, הוא מסוגל ללמוד גם שלושה..

כעבור שלושה חודשים הבחור השתדך וכעבור שלושה חודשים נוספים - התחתן.

שנה חלפה, והרב רייטשיק שוב הגיע לפאולו. ניגשו אליו התלמידים השלוחים בישיבה ושאלו אם הוא נהיה רבי המחלק ברכות, והגרוע - שהברכה התקיימה...

הרב רייטשיק הגיב: אני לא רבי. פעם ביקש ממני אדם שהתעוררו לו בעיות רבות שאבקש מהרבי ברכה בשבילו, הוא זקוק ל'מופת'. ביקשתי ברכה והרבי אמר: אם הוא זקוק ל'מופת' - שילמד רמב"ם, שכן רמב"ם ראשי תיבות 'רבות מופתי בארץ מצרים'.

הרב רייטשיק שאל אם הדברים אמורים רק באותו מקרה מסוים והרבי ענה: ביכולתך לומר לכל מי שזקוק ל'מופת' שילמד רמב"ם, ראשי תימת של הפסוק 'רבות מופתי בארץ מצרים'.

אבל כחסידים איננו לומדים רמב"ם משום שהלימוד מזכה אותנו ב'מופתים', אלא משום שזוהי תקנה של הרבי, על ידי לימוד הרמב"ם מתקשרים אל הרבי, וכשמקושרים - ממילא כל ה'מופתים' ישנס.

ללמי שחפץ בקשר אמיתי עם הרבי אין דרך אחרת אלא ללמוד את הרמב"ם - התקנה המיוחדת שהרבי יסד ועימה חי.

הרבה אנשים סיפרו לי שכאשר החלו ללמוד רמב"ם ראו שינוי לטובה במה שנזקקו לו אני מכיר שליח שבכל פעם שהוא זקוק להצלחה במשהו הוא קם מוקדם, הולך למקווה ולומד רמב"ם, ואז - היום הולך באופן מוצלח.

רמב"ם זה מעל הכל.

כפר חב"ד, גליון 1939

ג. לפני איזה ימים שאלתי מכ"ק אד"ש: בנוגע סדר הלימוד ברמב"ם ג"פ ליום הנה במחזור הראשון, חסרתי כו"כ ימי לימוד, וכעת הנני לומד כבר במחזור הב'.

ושאלתי היא בנוגע להפרקים שחסרתי במחזור הראשון, האם יש מקום להשלים אותם.

וע"ז הי' מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: סובב בקו תיבת יש מקום להשלים אותם והוסיף לזה תיבת: "בדיעבד".

א' מאנ"ש
- ברוקלין נ.י. -

זריזין מקדימין

הרה"ח ר' בנימין הכהן לרר מכפר חב"ד, בהיותו תלמיד שיעור ג' בישיבת "תומכי תמימים" בלוד, בשנת תנש"א, היה נוהג לומר מידי יום את שיעור הרמב"ם ג' היומי פרקים, לפני תפילת שחרית, יחד עם שיעורי החת"ת.

הדבר לא נראה למשפיע שלו בישיבה, והמשפיע העיר לו על הנהגה זו, אשר אין זה הסדר כך, לומר את שיעור הרמב"ם מוקדם בבוקר לפני התפילה.

הר' לרר כתב על כך לרבי ושאל כיצד עליו להמשיך ולנהוג. הוא זכה למענה הרבי: "ימשיך במנהגו ויבשר טוב".

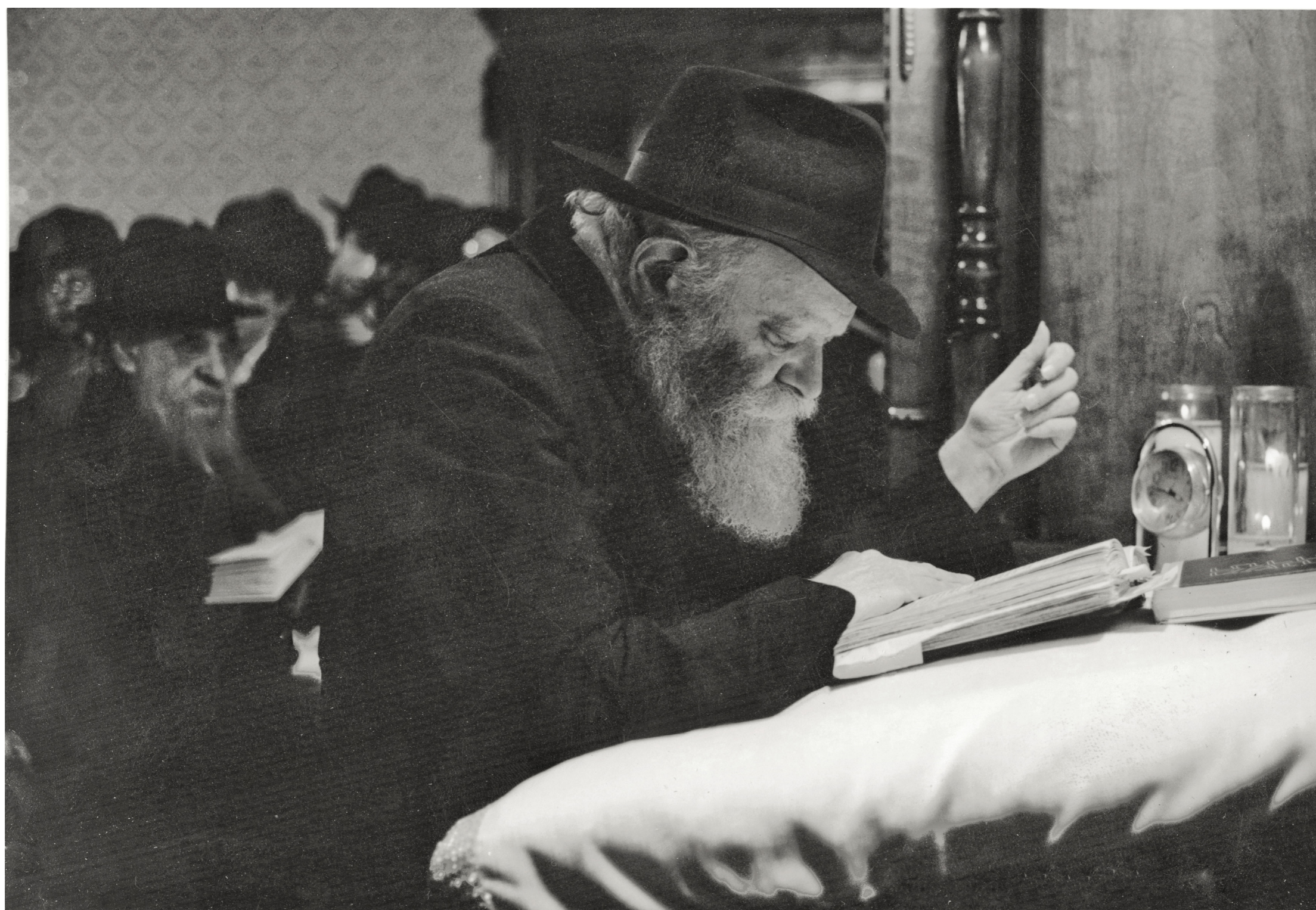
(שמעתי ממנו)

מתשובות הרבי בחודש זה

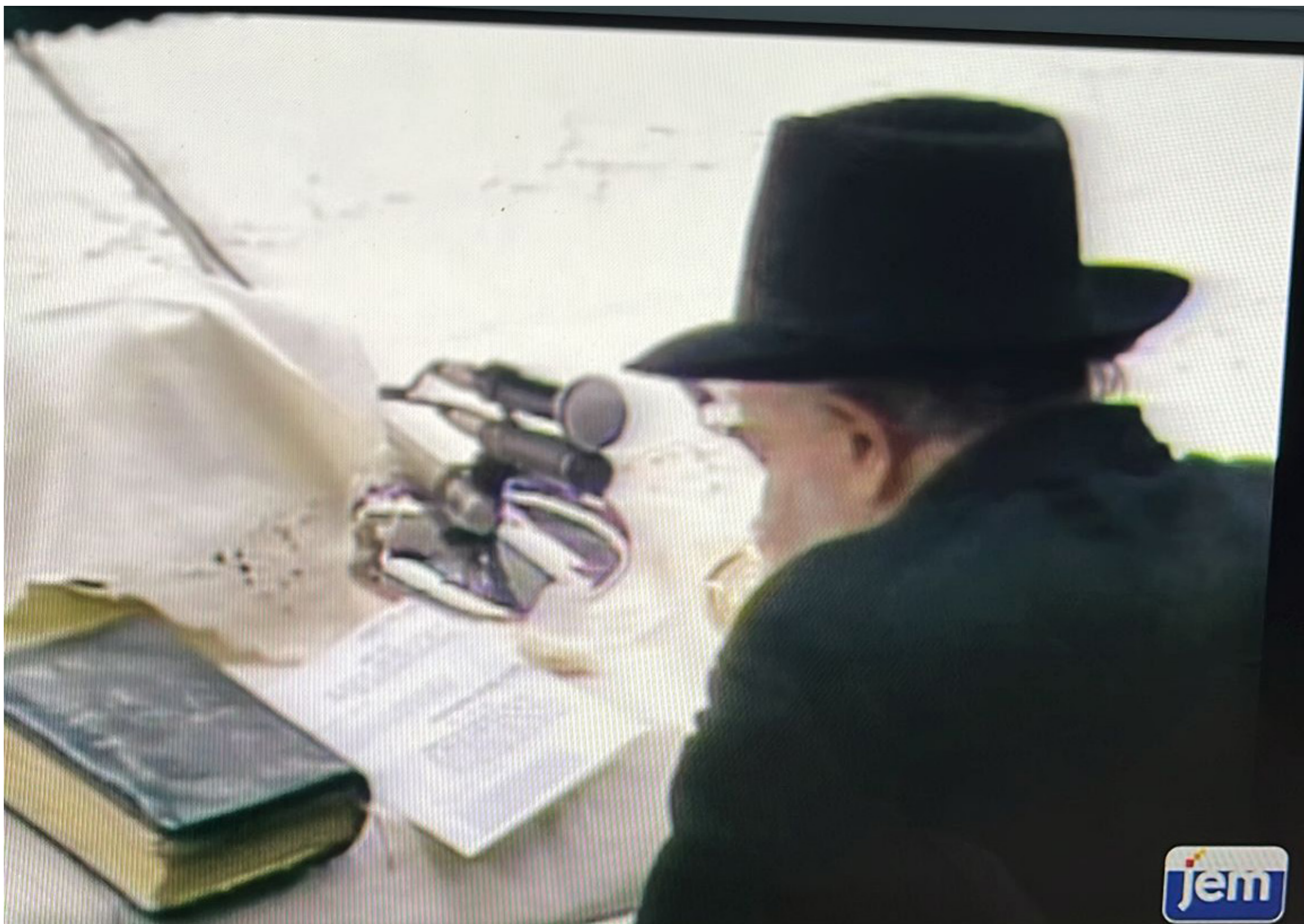
במענה על הודעה אודות אשה שנפטרה ב"בית רפואה" רמב"ם, ענה הרבי בשאלה (הנוסח לא מדויק):

"האם יש מי שיאמר אחריה קדיש ומשניות, והאם לומדים רמב"ם בבית רפואה רמב"ם?"

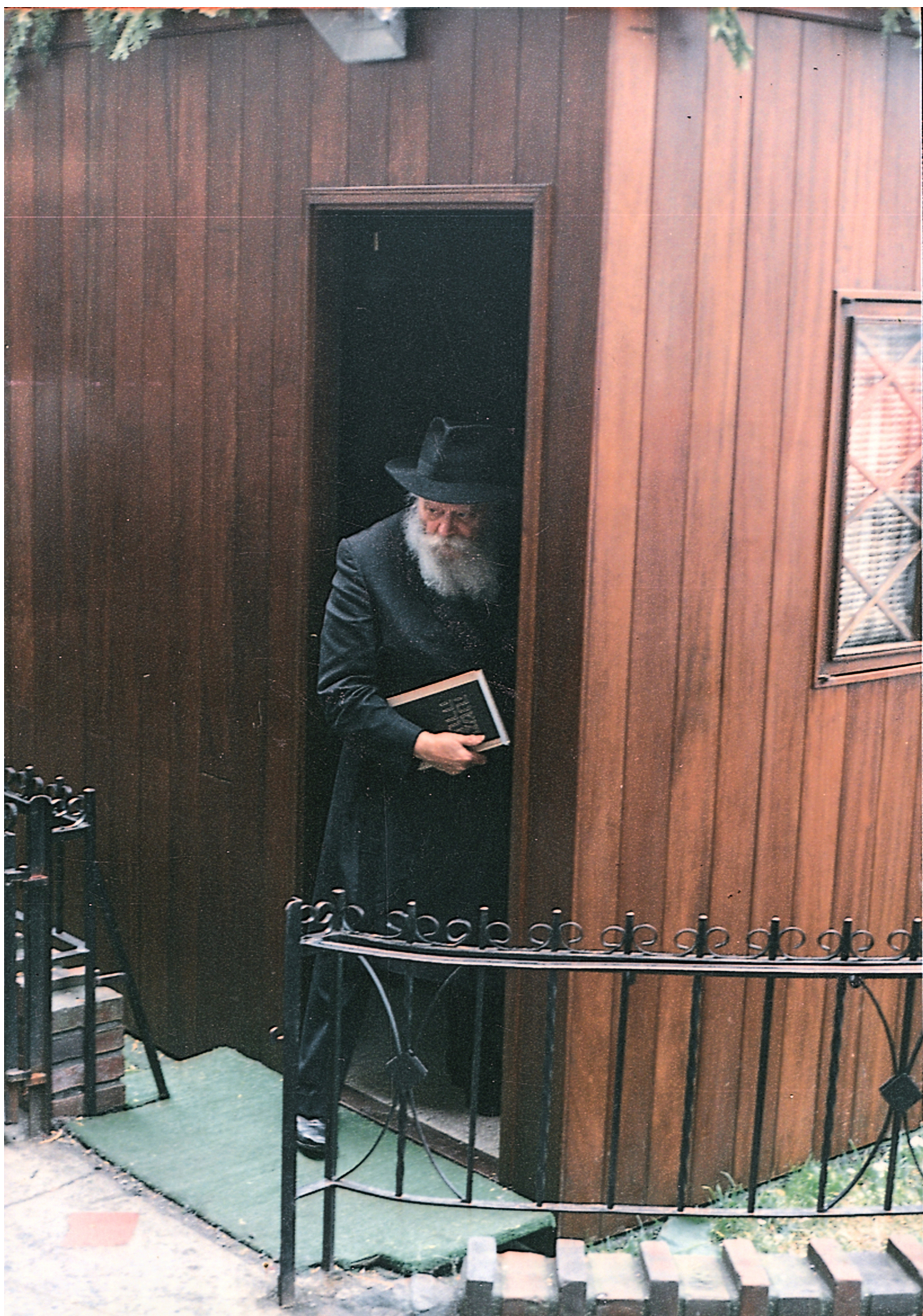

ל"ג בעומר תשד"מ

י"א ניסן תשמ"ה

לזכות

הזחתן התמים מנחם מענדל שיי'
והכלה מ' שרה לאה תי'

לרגל נישואיהם בשטומו"צ

כ"ט טבת ער"ח שבט, ה'תשפ"ד